

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA
Katedra fundamentální a dogmatické teologie

Mgr. Marie Benáková

**Exilové periodikum
Nový život (1949–2001):
úvodní studie
a úplný bibliografický soupis**

Licenciátní práce

Praha 2015

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 29. května 2015

Bibliografická citace

Exilové periodikum Nový život (1949–2001) : [rukopis] : úvodní studie a úplný bibliografický soupis : licenční práce / Marie Benáková. -- Praha, 2015. -- 76 s. (studie), 392 s. (soupis na přiloženém CD).

Anotace

Jádrem licenční práce Exilové periodikum Nový život (1949–2001): úvodní studie a úplný bibliografický soupis je bibliografický soupis padesáti tří ročníků exilového periodika, které vycházelo nejprve jako Věstník Cyrilometodějské ligy [akademické] a od roku 1950 jako Nový život v Londýně (1949–1953). V roce 1954 převzala jeho vydávání Křesťanská akademie v Římě. Bibliografický soupis je doplněn o úvodní studii, která shrnuje dosavadní stav bádání, zpřesňuje identifikaci Nového života, představuje jeho obsah a tvůrce (institucionální zázemí, redaktory, pracovníky administrace a autory). V kapitole o institucionálním zázemí jsou zachyceny první roky existence Cyrilometodějské ligy na základě článků z Nového života s údaji zpřesňujícími dosavadní existující práce.

Klíčová slova

exil, katolický exil, Řím, periodikum, Jan Lang, Václav Feřt, Petr Ovečka, Cyrilometodějská liga, Křesťanská akademie, bibliografie

Abstract

The core of the licentiate thesis *The Exile Periodical “Nový život” [New Life] (1949–2001): Introductory Study and Full Bibliography* consists of a bibliography of all fifty three volumes of the Czech exile periodical, which had been issued in London originally as “Věstník Cyrilometodějské ligy akademické” [Journal of the Academic Association of SS Cyril and Methodius] and from 1950 as “Nový život” [New Life]. From 1954 the journal was taken over by the “Křesťanská akademie” [Christian Academy] in Rome. The bibliography is complemented by an introductory study, which summarizes the current state of research, clarifies the identification of “Nový život” [New Life] and presents its content and authors (the institutional background, editors, administrative assistants, and authors). The chapter about the institutional background describes the first years of existence of the Academic Association of SS Cyril and Methodius on the basis of the articles from “Nový život” [New Life] and comes with more precise facts in comparison to previous works.

Keywords

exile, Catholic exile, Rome, periodical, Jan Lang, Václav Feřt, Petr Ovečka, Academic Association of SS Cyril and Methodius, Christian Academy, bibliography

Počet znaků (včetně mezer): 139 999 (studie), 535 413 (soupis)

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala:

Centrální katolické knihovně Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze za přístup k *Novému životu*,

České provincii Tovaryšstva Ježíšova za zpřístupnění zejména archiválií Jana Langa a Petra Ovečky,

řediteli projektu skriptum.cz Miroslavu Svobodovi, akademickému malíři doc. Otakaru Karlasovi, docentu PhLic. Vojtěchovi Novotnému, Th.D., dále Davidu Vopřadovi, Dr. a ThLic. Ing. Marii Zimmermannové, Th.D. za dílčí konzultace,

Marii Novotné a Mgr. Janě Kašparové za jazykové konzultace,

fyzioterapeutce Markétě Netušilové

a všem členům své rodiny, přátelům a známým, kteří mě trpělivě podporovali jak během celých dvou let práce, tak v posledních týdnech jejího dokončování, zejména svému manželovi Josefu Benákovi, dále Mgr. et Mgr. Michalu Sklenářovi, Ing. Jiřímu Hermanovi, Kláře Solničkové, Ing. Marii Novákové, MUDr. Bc. Miroslavu Důrovi, Kláře Nechvílové, Bc. Elišce Vrbové a Mgr. Petru Nohlovi.

Zvláštní dík patří mým sousedům, pracovníkům Centru dona Boska (www.dozivota.cz), kteří pečují o mladé lidi v ústavní péči, za veškerou pomoc.

Bohu díky!

Obsah

Úvod.....	7
1. Identifikace periodika <i>Nový život</i>	12
1.1. Současný stav identifikace a lokace námi zkoumaného periodika <i>Nový život</i>	12
1.2. Návrh změn údajů v bibliografickém záznamu SKCP.....	14
2. Fyzický popis periodika <i>Nový život</i>	16
2.1. Londýn: cyklostylovaně.....	16
2.2. Londýn: tiskem	17
2.3. Řím: tiskem.....	18
2.3.1. 1. etapa: 01/1954 – 12/1955	19
2.3.2. 2. etapa: 01/1956 – 11–12/2001	20
3. Obsah periodika <i>Nový život</i>	24
3.1. Hlavní část.....	26
3.1.1. Cykly	26
3.1.2. Témata	26
3.1.2.1. Exil.....	26
3.1.2.2. Cyrilometodějská liga.....	27
3.1.2.3. Katolická akce: apoštolát / život z víry a ve víře.....	27
3.1.2.4. Politická a náboženská situace ve vlasti	28
3.1.2.5. Papež.....	28
3.1.2.6. II. vatikánský koncil	29
3.1.2.7. Ostatní témata	29
3.1.3. Tematicky zaměřená čísla a ročníky	29
3.2. Rubriky a seriály	32
3.2.1. Rubriky	32
3.2.1.1. Čtyři základní rubriky.....	32
3.2.1.1.1. Rozhledy	32
3.2.1.1.2. Stalo se... ..	36
3.2.1.1.3. Poznámky.....	38
3.2.1.1.4. Dopisy • Dotazy • Odpovědi	39
3.2.1.1.5. Souhrnná poznámka k výše uvedeným rubrikám	40

3.2.1.2. Rubriky, které postupně vymizely.....	40
3.2.1.2.1. O lepší svět.....	40
3.2.1.2.2. Život z víry.....	42
3.2.1.2.3. Prameny života.....	42
3.2.2. Seriály.....	43
3.2.2.1. Hlavní seriály.....	43
3.2.2.2. Ostatní seriály.....	44
3.3. Krásná literatura.....	45
3.3.1. Beletrie.....	45
3.3.2. Poezie.....	45
3.4. Dětská příloha Radar.....	47
4. Tvůrci <i>Nového života</i>	48
4.1. Institucionální zázemí <i>Nového života</i>	48
4.2. Hlavní redaktoři <i>Nového života</i>	54
4.2.1. Jan Lang SJ.....	54
4.2.2. Václav Feřt SJ.....	55
4.2.3. Petr Ovečka SJ.....	56
4.3. Hlavní administrativní pracovníci <i>Nového života</i>	57
4.4. Vybraní autoři textů <i>Nového života</i>	59
5. Poznámky k bibliografickému soupisu.....	67
Závěr.....	69
Seznam použitých zkratk.....	71
Seznam tabulek.....	71
Seznam literatury.....	72
Přílohy.....	I

Úvod

Účelem naší práce je přispět k bádání v oblasti značně komplexního fenoménu českého exilu souvisejícímu s obdobím komunistického režimu v Československu v letech 1948–1989. Předmětem našeho bádání je katolické exilové periodikum *Nový život*, které vycházelo v Londýně a později v Římě nepřetržitě v letech 1949–2001. Pokrývá tedy, vyjma prvního roku a půl, celé toto období českého exilu ve výše zmíněných letech a prvních dvanáct let vývoje po listopadových událostech roku 1989. Pro svůj katolický kontext (členové vydavatelských institucí, redaktoři, většina autorů a zamýšlení čtenáři byli křesťané katolického vyznání) je cenným pramenem zvláště pro poznání českého *katolického*¹ exilu. Díky své rubrice *Stalo se...*, jež pravidelně přináší zprávy ze světa i z vlasti, a prostoru, který věnuje kultuře, zvláště literatuře, může být rovněž zdrojem poznatků o českém exilu všeobecně i o situaci v Československu.

Nový život vznikl jako věstník londýnské *Cyrlometodějské ligy akademické*,² jež byla založena (1) v intencích katolické akce (hnutí apoštolátu laiků) jako (2) spolek s cílem sjednotit všechny katolíky, kteří odešli z vlasti do exilu.³ Z těchto dvou skutečností vychází poslání *Nového života*, které je také zejména dvojí: (1) přispívat k obnově a prohlubování duchovního života⁴ jednotlivců i skupin a (2) sjednocovat katolicky věřící exulanty – překonávat rozdíly materiální, společenské i názorově politické a stát se nástrojem vzájemné komunikace napříč kontinenty a státy.⁵ Zamýšleným adresátem *Nového života* byl tedy každý (věřící) československý exulant (*Nový život* vycházel v nákladu 2.000 až 1.700 až 900 v závislosti na finančních možnostech, počítalo se s tím, že si jednotlivci čísla mezi sebou předají). Jednotlivé

¹ Tímto označením nechceme opomenout ekumenické aktivity a vztahy v exilu, jež se z této „společné“ situace rodily. Podpora snah o sjednocení všech odloučených křesťanů, zvláště pravoslavných Slovanů, byla jedním ze tří cílů *Cyrlometodějské ligy*, jež *Nový život* vydávala. Viz Úvod k Ústavě Cyrlometodějské ligy. *Nový život* 1950, roč. 2, č. 5, s. 6–10.; Konkrétním příkladem může být Alexander Heidler žijící v Německu, jenž stál u zrodu koncilového projevu kardinála Berana *O svobodě svědomí*; *Nový život* rovněž publikoval texty například evangelického teologa Jana Milíče Lochmana, který se ekumenickou otázkou zabýval. Podrobněji viz SVATONĚ, Robert. *Duchovní cesty českého ekumenismu: minulost, přítomnost a perspektivy*. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2015, kapitola 3.3.4. Impulsy české exilové ekumeny, s. 225–228.

² Bližší představení a upřesnění viz zde kapitola 4.1. Institucionální zázemí *Nového života*.

³ Srov. P.S. Katolická Akce Cyrlometodějské ligy akademické v Londýně. *Nový život* 1949, č. 3, s. 9–10, zejména 10 nahoře. A Důležité upozornění katolíkům z ČSR, *tamtéž*, s. 10–12.

⁴ Srov. např. Zprávy o životě a činnosti jednotlivých zemských skupin CMLA. *Nový život* 1949, roč. 1, č. 2, s. 13–14.

⁵ Srov. Pavel. Všem našim přátelům. *Nový život* 1951, roč. 3, č. 1–2, s. 1–2.

texty pocházejí z per téměř tisíce autorů, od všeobecně známých osobností českého katolického exilu, kněží, teologů, spisovatelů a dalších, až po jednotlivé dopisovatele z různých zemí. Vydávání *Nového života* převzala v roce 1954 *Křesťanská akademie v Římě*, založená jako studijní a ediční ústav *Cyrlometodějské ligy*. Periodikum vycházelo průměrně desetkrát do roka v rozsahu zhruba dvaceti čtyř tiskových stran, což činí více než 12.000 tiskových stran a kolem 15.000 položek (texty, úryvky, fotografie) za padesát tři let jeho existence.

Jedná se tedy o značně rozsáhlý pramen, který zatím nebyl uceleným způsobem zpracován, ačkoli lze například z existujících publikací doložit,⁶ že s ním badatelé pracují, a v databázi *Ústavu pro českou literaturu AV ČR* existuje již 585 záznamů⁷ jednotlivých textů napříč lety 1954–1989 s určením jejich žánru, podrobnou anotací a u některých s identifikací pseudonymů či grafonymů.⁸ Naopak v on-line *Slovníku české literatury po roce 1945* spravovaném tímto *Ústavem* námi zkoumaný *Nový život* samostatné heslo zatím nemá.⁹

Mnoho informací čerpáme ze samotného *Nového života*, zejména z výročních vzpomínkových článků.¹⁰ V sekundární literatuře nacházíme nejrozsáhlejší a nejpodrobnější text věnovaný *Novému životu* v publikaci Vojtěcha Novotného *Teologie ve stínu: prolegomena k dějinám české katolické teologie druhé poloviny 20. století*,¹¹ jež stručně pojednává o dějinách periodika, zejména vývoji v prvních letech,¹² o obsahu a redakci, cenné jsou rovněž zdroje, z kterých autor čerpal. Základní

---

⁶ Např. AMBROS, Pavel. *Kardinál Tomáš Špidlík SJ – starzec a teolog nerozdělené církve: kompletní bibliografie 1938–2011*. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2012.; BARTOŇ, Josef. *Moderní český novozákonní překlad: Nové zákony dvacátého století před Českým ekumenickým překladem*. Praha: Česká biblická společnost, 2009, kapitola 4.6. Pavel Vladimír Škrabal – Ondřej Maria Petru, s. 171–198.; SCHWARZENBERG, Karel František a Martin C. PUTNA, ed. *Torzo díla*. Praha: Torst, 2007.

⁷ Databáze *Bibliografie exilu*, do pole Zdroj nutno zadat *Nový život* [2015-05-02]. <<http://isis.ucl.cas.cz/index.jsp?form=cle>>.

⁸ Porovnáním záznamů s naším bibliografickým soupisem se nám však nepodařilo objasnit vznik právě těchto záznamů, nejedná se např. ani o pokrytí všech článků určitého autora, ani pouze o články z určité části nebo rubriky *Nového života*, ani o vyhraněný žánr textů.

⁹ Heslo *Nový život* náleží *Novému životu: Měsíčníku Svazu československých spisovatelů* [2015-05-02]. <<http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=168&hl=Nov%C3%BD+%C5%BEivot+>>.

¹⁰ Jejich seznam uvádíme v Příloze 1.

¹¹ NOVOTNÝ, Vojtěch. *Teologie ve stínu: prolegomena k dějinám české katolické teologie druhé poloviny 20. století*. Praha: Karolinum, 2007, s. 131–136.

¹² Je zde jen drobná nepřesnost, pravděpodobně díky tomu, že autor neměl k přímé excerpci k dispozici prvních pět ročníků *Nového života* / *Věstníku*, jak píše v pozn. č. 340, s. 132. Na s. 133 je uvedeno, že byl *Věstník Cyrilometodějské ligy akademické* přejmenován na *Nový život* v lednu 1950, což je pravda, a že

údaje a jména redaktorů, pracovníků administrace i autorů textů přináší publikace věnovaná exilové publikační činnosti *Exilová periodika: katalog periodik českého a slovenského exilu a krajaňských tisků vydávaných po roce 1945*.¹³ Přímá soudobá svědectví o *Novém životě* lze čerpat z listů pro české římskokatolické kněze v exilu zvaných *Vinculum*.¹⁴ *Nový život* je zmiňován v různých biografických a rozhovorech s pamětníky, které o něm samotném další informace nepřinášejí, vyjma několika, které pojednávají o vedoucích postavách *Nového života*.¹⁵ Spolu se studii či sborníky věnujícími se fenoménu exilu jsou však bohatým zdrojem informací pro kontextualizaci *Nového života*.

Rozsah periodika *Nový život* nám neumožnil, aby cílem této práce byla prezentace anotovaného soupisu všech textů a provedení jejich podrobné analýzy. Předkládáme zde úplný bibliografický soupis textů *Nového života* doplněný o úvodní studii shrnující základní informace o tomto periodiku.¹⁶

První kapitola práce bude věnována identifikaci námi zkoumaného periodika, poněvadž pod stejným názvem jich vycházelo nemálo, a soupisu míst, na nichž je dostupné pro další bádání. Druhá kapitola představí technické parametry *Nového života*. Ve třetí, nejrozsáhlejší kapitole se chceme věnovat obsahu periodika. Nejprve představíme obsah jeho hlavní části, dále jednotlivé rubriky a seriály a na závěr samostatně vyčleníme krásnou literaturu. Čtvrtá kapitola pojedná o institucionálním zázemí periodika, o jeho redakci, částečně o administraci a o autorech příspěvků.

---

autorem úvodníku prvního dvojčísla byl Alexander Heidler. Dvojčíslo s tímto obsahem ve skutečnosti vyšlo až v roce 1951.

¹³ FORMANOVÁ, Lucie, GRUNTORÁD, Jiří a Michal PŘIBÁŇ. *Exilová periodika: katalog periodik českého a slovenského exilu a krajaňských tisků vydávaných po roce 1945*. Praha: Ježek, 1999. Zmíněn také v ZACH, Aleš. *Kniha a český exil 1949-1990: bibliografický slovník nakladatelství, vydavatelství a edic*. Praha: Torst, 1995, a KNOPP, František, ed. *Česká literatura v exilu 1948-1989: bibliografie*. Praha: Makropulos, 1996.

¹⁴ FORMANOVÁ, Lucie, GRUNTORÁD, Jiří a Michal PŘIBÁŇ. *Exilová periodika*, s. 91. *Vinculum* je dostupné on-line [2015-05-23]. <www.scriptum.cz/vinculum/>. Soupis textů týkajících se *Nového života* přikládáme v Příloze 4.

¹⁵ Zejména KOCOUREK, Milan. *45 let krajaňské farnosti v Londýně: pamětník P. Jan Lang SJ*. Londýn: [s.n.], 1994.; DOLEŽAL, Miloš. *Proti zlému krompáč a lopata*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. (Rozhovory). Roma, mia patria, rozhovor s Petrem Ovečkou, s. 151-159; OVEČKA, Petr a Petr HAVLÍČEK. Dobrodružství s Kristem: [rozhovor]. *Jezuité* 2005, č. 6, s. 6-9.

¹⁶ Anotovaný soupis zpracoval např. pro revue *Skutečnost* PREČAN, Vilém, ed. *Hluboká stopa: nezávislá revue Skutečnost 1949-1953*. Praha: Československé dokumentační středisko, 2008. (Dokumentace československého exilu 1948-1989, sv. 3). Obdivuhodně rozsáhlou obsahovou analýzu provedl Dušan Havlíček: HAVLÍČEK, Dušan. *Listy v exilu: obsahová analýza časopisu Listy, který v letech 1971 až 1989 vydával v Římě Jiří Pelikán*. Olomouc: Burian a Tichák, 2008.

Vzhledem k jejich počtu se budeme věnovat jen některým z nich, vybraným podle kritérií stanovených na začátku kapitoly. V páté kapitole podrobně popíšeme náš postup při sestavování bibliografického soupisu a ozřejmíme některé odchylky od zavedených pravidel.

Vlastní bibliografický soupis přikládáme samostatně na CD z důvodů jak ekonomických a ekologických, tak praktických – vyhledávání v elektronické podobě je přehlednější než v tištěné.

Vzhledem k tomu, že jsme kvůli rozsahu nepodrobovali zkoumané oblasti přesné početní analýze, pracujeme často s přídatnými jmény vyjadřujícími kvantitu v poměru k celku (hodně, málo, zřídka, převážně apod.), pokud není výslovně uvedeno jinak, je oním celkem všech třiapadesát ročníků *Nového života*.

Pro citace v naší práci používáme fakultou užívanou normu ČSN ISO 690 se specifiky pro teologické obory, v textu uvádíme jednotlivá čísla *Nového života* ve tvaru číslo/rok (např. 01/1956).

Nový život, náš Nový život přestane vycházet. Znal jsem ho od jeho prvního čísla, žil jsem tím, o čem psal, patřil jsem k čtenářské rodině, kterou vytvořil. V duchu vidím jeho londýnské zakladatele, pracovníky Cyrilometodějské ligy a Křesťanské akademie, české jezuity v Římě a salesiánské pracovníky v Českém náboženském středisku Velehrad, redaktory a četné přispěvatele, a vůbec všechny, kdo se jakýmkoli způsobem na tvoření a vydávání Nového života podíleli – kolik to bylo nadšení, práce a obětí! Schválně tu neudávám žádné jméno, protože řada spolupracovníků byla tak veliká, že ji dnes umí sestavit už jen sám Pán Bůh. Pamatuji se, jak mě překvapilo, když jsem po návratu do vlasti zjistil, že je tu zcela běžné brát za překlady textů pro katolický tisk peníze. Něco takového dobrovolníky kolem Nového života nikdy nenapadlo. Ta čísla našeho časopisu byla tvořena s vědomím, že je to daň exilu pro církve doma, že ten čas, vyšetřený z osobního volna je vkladem do pokladu, který si získávala naše církve svým utrpením.

Nyní tedy přestane Nový život vycházet. Je to smutné, ale muselo k tomu dojít. Časopis pro exil nemá místo v době poexilové. Dnes by mu už málokdo rozuměl, po odchodu jeho posledního redaktora by se už ani nenašel někdo, kdo by ho mohl vést v tom duchu, z kterého vzešel. Střídání generací je nutné a oživující, staří musejí umět odejít. Těch třiapadesát ročníků tu však zůstává jako pomník, že v novodobých letech temna tu byli křesťané, kteří i za cenu ztráty domova chtěli své vlasti sloužit, že tu byli nejen emigranti, ale i skuteční exulanti.

Dnes je ještě příliš brzo, aby bylo možné objektivně posoudit jejich přínos. Ponechme to Bohu a dějinám. Jsem však přesvědčen, že výtisky Nového života, které se podařilo zachránit pro různé knihovny, poslouží nestranným historikům k tomu, aby si o našem exilu učinili objektivnější obraz. *Snad nám svatý Pavel odpustí, vpišeme-li na poslední stránku posledního čísla Nového života jeho slova: „Dobrý boj jsem skončil, víru jsem uchoval.“ Za to buď Bohu dík!*

*Jaroslav Škarvada
kdysi biskup českých exulantů*

1. Identifikace periodika *Nový život*

Tato kapitola je věnována identifikaci *Nového života*. Nejprve popíšeme aktuální stav jeho možné identifikace a uložení a dostupnost jednotlivých čísel (1.1.). Poté na základě přímé práce s tímto periodikem vypracujeme návrh změn údajů v současném bibliografickém záznamu v Souborném katalogu České republiky – Seriály (dále SKCP) (1.2.).

1.1. Současný stav identifikace a lokace námi zkoumaného periodika *Nový život*

SKCP má k heslu *Nový život* přiřazeno 65 záznamů. Po vyloučení složených názvů (Např. *Nový život vesnice*, *Za nový život* apod.) a duplicit (v tomto případě stejných periodik, která pouze změnila název) je zde 23 seriálů s titulem *Nový život*, z toho 5 slovenských. Jejich celkový přehled uvádíme v Příloze č. 5. S námi sledovaným periodikem se v 17 případech kryjí časově a ve 2 případech hlavním zaměřením (*Nový život: měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu*. Nový Jičín: Karel Dostál-Lutinov, 1896–1907 a *Nový život: náboženský list pro český lid*. Choceň: Adolf Novotný, 1917–1924). K překrytí zaměření a časového období nedochází. Toto zjištění zahání případné obavy ze záměny námi zkoumaného periodika za jiné. Jsme si vědomi toho, že mohou existovat i další periodika s tímto názvem jinde ve světě. Jedním z příkladů je měsíčník *Nový život – New Life* z oboru zdravotnictví vydávaný v New Yorku Růžovým knihkupectvím.¹⁷

Pokud jde o námi zkoumaný *Nový život*, v SKCP je veden pod dvěma záznamy. (1) *Nový život: měsíčník Cyrilometodějské ligy pro kulturu a život z víry*. Řím: Křesťanská akademie, [19--]–?¹⁸ a (2) *Nový život: měsíčník Cyrilometodějské ligy = Vita Nuova*. Londýn: Cyrilometodějská liga, 1949–2001.¹⁹ První záznam je velmi stručný a k identifikaci nedostačující. Druhý záznam má poměrně rozsáhlé doplňující informace, které až na jednu²⁰ odpovídají skutečnosti. V bázi národních autorit námi zkoumaný *Nový život* zcela chybí.

¹⁷ Srov. JAKLOVÁ, Alena. *Čečoamerická periodika 19. a 20. století*. Praha: Academia, 2010, s. 481.

¹⁸ [2015-05-16]. <http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000036536&local_base=SKC>.

¹⁹ [2015-05-16]. <http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=004417398&local_base=SKC>.

²⁰ Původní název *Věstník Cyrilometodějské ligy akademické, svazu katolického studentstva a intelektuálů z ČSR v exilu* je uveden od čísla 2 (1949) do čísla 12 (1949). První ročník (1949) má však fakticky pouze šest čísel.

Přímo v Centrální katolické knihovně Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze je *Nový život* také veden pod dvěma záznamy (1) *Nový život: Měsíčník Cyrilometodějské ligy pro kulturu a život z víry*. Řím: Křesťanská akademie, 1949.²¹ (2) *Nový život: měsíčník Cyrilometodějské ligy pro kulturu a život z víry*. Řím: Křesťanská akademie (Řím), 1949–2001.²² Doplňující údaje v obou případech odpovídají skutečnosti, každý záznam však obsahuje údaje jiné. Pokud jde o exempláře, první záznam obsahuje čísla z let 1950, 1954–2001 (ročníky nejsou vždy úplné), druhý záznam obsahuje pouze ročníky 37–53 (tj. 1985–2001).

Nový život je uložen také v dalších regionálních či univerzitních knihovnách a řádových archivech. Jejich soupis obsahuje Příloha 6. Nejúplnější soubor jednotlivých čísel má z veřejných knihoven olomoucká knihovna Centra Aletti (chybí pouze několik čísel v letech 1950–1953) a Akademická knihovna Jihočeské univerzity. Všechna čísla jsou uložena v knihovně samizdatové a exilové literatury Libri prohibiti.²³

Předpokládáme, že *Nový život* je vzhledem ke svému zahraničnímu původu a celosvětové distribuci uložen také v zahraničních knihovnách. Nachází se např. v italské národní knihovně *Biblioteca nazionale centrale*, v národní knihovně Velké Británie *British Library* či ve státní knihovně *Bayerische Staatsbibliothek* v Mnichově.

Nejsnazší přístup k jednotlivým číslům Nového života nabízí internetová stránka www.scriptum.cz.²⁴ Jedná se o projekt občanského sdružení Exodus v Plzni a Třemošné, které se věnuje práci s lidmi se zdravotním handicapem.²⁵ Na této webové stránce jsou k prohlížení a ke stažení všechna čísla, od 01/1949 do 11–12/2001. Vzhledem k celku chybí jen velmi nepatrné množství stran.²⁶ Všechna čísla jsou naskenovaná do formátu pdf, od čísla 01–02/1994 do 11–12/2001 jsou dostupná také ve formátu djvu. Některá čísla vykazují snahu o převedení do textu systémem OCR,

²¹ [2015-05-16]. <http://ckis.cuni.cz/F/?func=direct&doc_number=000390659&local_base=CKS01&format=999>.

²² [2015-05-16]. <http://ckis.cuni.cz/F/?func=direct&doc_number=000356244&local_base=CKS01&format=999>.

²³ [2015-05-16]. <<http://www.libpro.cz/>>.

²⁴ [2015-05-16]. <<http://www.scriptum.cz/>>.

²⁵ Domovská stránka [2015-05-16]. <www.exodus.cz/index.html>. Jeho ředitelem je Miroslav Svoboda, jehož péčí vznikla roku 2012 v Plzni Knihovna kardinála Berana [2015-05-16]. <www.bibber.cz>.

²⁶ 01/1949, s. 11nn chybí; 06/1950, s. 34 chybí; 07/1950, s. 19 je z jiného čísla; 11/1950, s. 8 chybí; 12/1950, s. 1–4 jsou z jiného čísla; 04/1951, s. 5 a 6 jsou z jiného čísla; 05/1951, s. 3 je z jiného čísla; 06/1951, s. 13 a 14 jsou z jiného čísla; 07/1951, s. 8 chybí; 08–09/1951, s. 14 chybí; 01/1964, s. 11–16 chybí; 09–10/1971, s. 178 chybí; 11/1972, s. 223 chybí; 09–10/1981, s. 168 chybí; 07–08/1995, s. 139 chybí.

výsledek však není příliš kvalitní (nečitelná diakritika, ztráta informací o grafické úpravě apod.).²⁷

1.2. Návrh změn údajů v bibliografickém záznamu SKCP

Na základě výše uvedených poznatků o neúplnosti bibliografického záznamu v SKCP si dovoluujeme navrhnout některé změny údajů vycházející z našeho přímého zkoumání všech čísel *Nového života*.

Název: Jako hlavní (autoritní) název doporučujeme uvést *Nový život: měsíčník Cyrilometodějské ligy pro kulturu a život z víry*. Tento titul a podtitul neslo periodikum od čísla 01/1955 do posledního čísla 11–12/2001, tedy 46 let z celkových 53 své existence.

Vydáváno: Údaj o posledním čísle navrhujeme zpřesnit na č. 11–12 (2001), jednalo se o dvojčíslo.

Nakladatelské údaje: Podle standardní praxe – místo vydání a název nakladatelství se uvádí podle prvního ročníku²⁸ – tedy Londýn: Cyrilometodějská liga akademická. Údaje o případné změně se zaznamenají do poznámky: „Změna nakladatelských údajů od roku 1954: Řím: Křesťanská akademie“. Rozsah let vydávání je 1949–2001.

Periodicita: 1x měsíčně.

Poznámky: U seriálů je tato oblast povinná, je nutné zde uvést změny periodicity a jakoukoli změnu názvu.²⁹ Pokud jde o periodicitu, *Nový život* vycházel s měsíční pravidelností pouze v jednom roce z padesáti tří a to v roce 1950, kdy vyšlo celých 12 čísel. V ostatních letech se pravidelně objevují dvojčísla či dokonce trojčísla, zprvu (zejména 1952–1953) kvůli nedostatku financí, později pravidelně jako prázdninové dvojčíslo (07–08) či zimní dvojčíslo, jemuž předcházely Vánoce (01–02). Přesný soupis jednotlivých čísel/dvojčísel/trojčísel je součástí celkového přehledu *Nového života* v Příloze 7. Co se týče názvu, přehled změn přinášíme pro přehlednost formou tabulky.³⁰

²⁷ Např. celý 5. ročník (1953) či číslo 07–08/1967.

²⁸ BUŘILOVÁ, Marcela. *Identifikační popis*: [učební text pro předmět Identifikační popis vyučovaný na Ústavu informačních studií a knihovnictví na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze]. Verze 01. Praha: 2008 [2015-05-16]. <<http://info.sks.cz/users/bl/data/download/idp.pdf>>, s. 72.

²⁹ *Tamtéž*, s. 72.

³⁰ Důvody změn názvu jsou představeny zde v kapitole 4.1. Institucionální zázemí *Nového života*.

OD	TITUL	PODTITUL
01/1949	Věstník	Cyrlometodějské ligy akademické svazu katolického studentstva a intelektuálů z ČSR v exilu
04/1949	Věstník	
01/1950	Nový život	Věstník CMLA [Cyrlometodějské ligy akademické]
05/1950	Nový život	Věstník CML [Cyrlometodějské ligy]
01–02/1951	Nový život	Měsíčník Cyrlometodějské ligy
01/1955	Nový život	Měsíčník Cyrlometodějské ligy pro kulturu a život z víry

Tab. 1 Přehled změn názvu *Nového života*

Lokace: Přehled dohledaných existujících exemplářů je uveden v Příloze 6. I kdyby nebyly zaznamenány všechny, bylo by vhodné sjednotit již uvedené lokace v obou zmíněných záznamech SKCP.

ISSN: Ačkoli bylo v ČR zavedeno od roku 1978, *Nový život* o jeho přidělení nepožádal.

Přílohy: V letech 1971–1974 vycházela spolu s *Novým životem* dětská příloha Radar. Příloha periodika měla být samostatnou popisnou jednotkou,³¹ avšak SKCP ji neuvádí. V katalogu Centrální katolické knihovny Katolické teologické fakulty záznam existuje, stejně tak v některých dalších knihovních katalozích.

³¹ BUŘILOVÁ, Marcela. *Identifikační popis*, s. 70.

2. Fyzický popis periodika *Nový život*

Tuto kapitolu věnujeme vnějšímu popisu a grafické podobě *Nového života*. Nejen proto, že je údaj o fyzických jednotkách standardní součástí bibliografického záznamu,³² ale také proto, že fyzická podoba, grafická úprava textu a celková úprava publikace ovlivňuje její vnímání a přijímání ze strany čtenáře. Podílí se na celkovém dojmu z četby a na chuti se k textu vracet. Sama redakce si tuto skutečnost uvědomovala a usilovala o stále lepší podobu *Nového života*.³³

Grafická podoba časopisu se za padesát tři let existence výrazně změnila celkem čtyřikrát. Její vývoj lze rozdělit na tři základní etapy: Londýn: cyklostylovaně (2.1.), Londýn: tiskem (2.2.), Řím: tiskem (dvě grafické podoby) (2.3.).

2.1. Londýn: cyklostylovaně

Periodikum *Nový život* (*Věstník Cyrilometodějské ligy akademické*) bylo od svého prvního čísla (01/1949) do posledního čísla druhého ročníku (12/1950) psáno na psacím stroji a rozmnožováno na mimeografu (cyklostylu). Jednotlivé listy formátu 204 × 330 mm byly spojovány svorkami. Počet stran se měnil dle rozsahu textů. První tři čísla (01–03/1949) neobsahují žádnou ilustraci, v čísle 04/1949 se na titulní straně objevuje logotyp s názvem Věstník – Cyrilometodějská liga akademická a s heslem CMLA „Omnia instaurare in Christo“; nápis *Věstník* je od čísla 01/1950 nahrazen názvem novým – *Nový život*.³⁴ Od čísla 01/1950 také nacházíme „ilustrace“ i uvnitř periodika, jedná se zatím pouze o ručně kreslené nadpisy rubrik a drobné kresby u nadpisů hlavních článků. Za zmínku stojí také obálky čísel 06, 09 a 11/1950, na nichž se místo obvyklého logotypu objevuje ilustrace sv. Cyrila a Metoděje s nápisem *Nový život* a čtyřmi verši písně Ejhle oltář Hospodinův září.³⁵

---

³² RESSLER, Miroslav, ed. *Informační věda a knihovnictví: výkladový slovník české terminologie z oblasti informační vědy a knihovnictví: výběr z hesel v databázi TDKIV*. Praha: Vysoká škola chemicko-technologická, 2006, s. 18.

³³ Srov. „Nový život“ v novém roce. *Nový život* 1950, roč. 2, č. 11, s. 21. Nebo [Nezvýšili jsme předplatné]. *Nový život* 1956, roč. 8, č. 1, s. 20.

³⁴ O důvodu změny jména jsme za celou dobu existence periodika nenalezli žádnou zmínku.

³⁵ Identifikováno podle *Římský misál na neděle a význačnější svátky s dodatkem Obecné modlitby a chrámové písně*. Řím: Křesťanská akademie, 1957, s. 471.

01/1949	01/1950 (použit ostřejší sken 04/1950)	06/1950

Tab. 2 Obálky 1949 a 1950

2.2. Londýn: tiskem

První zmínka o zamýšleném vydávání *Nového života* tiskem se objevuje v čísle 11/1950. Redakce uvádí, že hlavním důvodem k tomuto kroku byl „neustálý vzrůst čtenářů a stále stoupající cena rozmnožovacího papíru“ a zároveň poukazuje na „nové možnosti, které v dosavadní formě věstníku pro nedostatek místa nemohla uskutečnit.“³⁶ Prvním tištěným číslem je dvojčíslo 01–02/1951. Až do přesídlení redakce *Nového života* do Říma, tj. do čísla 09–11/1953, se parametry jednotlivých čísel neměnily. Tisk zajišťovala společnost M. Caplin & Co. Press Ltd., jež sídlila v londýnské městské části Croydon. Bližší informace o tiskárně jsme nezjistili, zdá se však pravděpodobné, že byla vybavena pro tisk textů ve slovanských jazycích, v češtině zde byla kromě *Nového života* tištěna *Nezávislá revue Skutečnost*,³⁷ dále jsme našli záznamy o polských publikacích.³⁸

Nový život je v tomto období tištěn na listy formátu 190 × 255 mm, všechna čísla, i dvoj- a trojčísla mají 16 stran (vyjma dvojčísla 08–09/1951, které má 24 stran). Na titulní straně je v horní části uveden titul a podtitul periodika (*Nový život: Měsíčník Cyrilometodějské ligy*) a umístěno logo, které s největší pravděpodobností vzniklo

³⁶ „Nový život“ v novém roce. *Nový život* 1950, roč. 2, č. 11, s. 21.

³⁷ *Skutečnost: nezávislá revue* 1951, roč. 3, č. 1, s. 24.

³⁸ Katalog Britské národní knihovny [2015-05-11]. <http://catalogue.bl.uk/primo_library/libweb/action/search.do?vid=BLVU1>. Do vyhledávače je třeba zadat „M. Caplin & Co“.

ze staršího logotypu, v kruhu je umístěn Kristův monogram (chíró), po obvodu zůstává heslo „Omnia instaurare in Christo“. Dále je uvedena datace a výběrový obsah.

Vizuální podoba článku na titulní straně se nijak neliší od těch na stranách vnitřních, ani zlomem, ani velikostí titulku. Základní obraz sazby na všech stranách je dělen na dva sloupce. Úryvky z románů či fejetony jsou děleny na tři sloupce, zřídka se také objevuje pouze jeden sloupec (pravděpodobně ve snaze daný článek zdůraznit) či rozdělení na hlavní a vedlejší sloupec (v poměru 2:1). Paginace je umístěna do dolního vnějšího rohu stránky, každé číslo je číslováno zvlášť, tedy vždy od strany 1. Imprimatur a tiráž se nachází v zápatí zadní strany obálky. Kromě zmiňovaného loga na titulní straně se v periodiku během celého tohoto období vůbec nevyskytují ilustrace či fotografie.

Tab. 3 Obálka 01-02/1951

2.3. Řím: tiskem

Tuto nejdelší etapu je vhodné rozdělit na dvě části. V prvních dvou letech (01/1954 – 12/1955) se podoba periodika velmi proměňovala, měla sice jednotný rámeček, ale jednotlivé prvky, počet sloupců, typy zvýraznění apod. se měnily, jako by se hledala ideální forma (2.3.1.). Ta nakonec přišla s číslem 01/1956 a zůstala beze změny, vyjma zvláštních výročních čísel,³⁹ až do posledního čísla 11-12/2001 (2.3.2.).

Nový život byl v Římě postupně tištěn ve třech tiskárnách. (1) 01/1954 – 12/1984 v tiskárně Gregoriánské univerzity (P.U.G. – Roma, Piazza Pilotta, 4); (2) 01-02/1985 – 12/1986 v Tipografia Graziani, Roma;⁴⁰ (3) 01-02/1987 – 11-12/2011 v tiskárně

³⁹ Tabulka s příležitostnými obálkami viz zde strany 21–23.

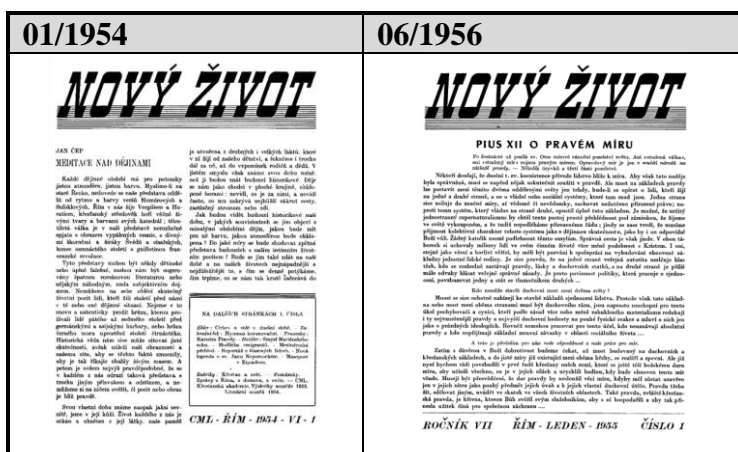
⁴⁰ Tuto tiskárnu nelze v italských katalogích dohledat. Publikace, u níž googlebooks uvádí vydavatele Tipografia di Patrizio Graziani, je v italském národním katalogu [2015-05-11]. <<http://www.sbn.it>> vedena jako vydaná v Pontificium athenaeum S. Anselmi de Urbe. Patrizio Graziani je uváděn jako

salesiánského Institutu Pia XI.: Tipografia S.G.S., do čísla 05/1989 na adrese Piazza S.M. Austriliatrice 54, poté na adrese Via Umbertide 11. Od začátku roku 1991 uváděna pod názvem PIO XI.⁴¹

2.3.1. 1. etapa: 01/1954 – 12/1955

První v Římě tištěné číslo je stále v černobílé úpravě. Na titulní straně se nachází titul, datace a v rámečku vzhledem k jiným grafickým podobám poměrně podrobný obsah. Tiráž je umístěna na poslední straně a objevují se v ní poprvé podrobné informace o výši a způsobu úhrady předplatného. Poprvé je také použito průběžné číslování stran v rámci celého ročníku. Rubriky jsou značeny většími verzálkami podtrženými linkou. Výše uvedené rozvržení se v rámci celého čtvrtého ročníku (1954) nemění stejně jako počet stran (20). V celém ročníku je až na výjimky několika modliteb použit základní obraz sazby, rozdělený na dva sloupce, celkem v něm nacházíme sedm ilustrací.

V sedmém ročníku (1955) mizí z titulní strany (a z celého čísla) obsah. Na dalších stránkách se setkáme s několika typy obrazů sazby, kromě dvou stejných sloupců se objevují dva sloupce v poměru 2:1 a v rubrice *Poznámky* tři stejné sloupce. Tiráž je nejprve v užším sloupci na zadní obálce, od čísla 05/1955 v dolní části zadní obálky. Oproti předchozímu ročníku jsou pravidelně zařazovány ilustrace, v čísle 03/1955 se na straně 68 poprvé v *Novém životě* objevuje fotografie (portrét arcibiskupa Josefa Berana).

Tab. 4 Obálky 1954 a 1955

překladatel v knihách vydaných v paulínských vydavatelstvích. Zmínka o typografickém studiu Patrizia Grazianioho se sídlem via del Monte del Gallo, 26/E, Roma, nacházíme v abstraktu článku MOSENA, Roberto. Biogrammi dell'interprete. Omaggio a Emerico Giachery. [Estratto]. *Perusia* 2010, roč. 5, č. 2, s. 97. [2015-05-20]. <<http://www.guerraedizioni.com/perusia/pdf/n6/3.pdf>>.

⁴¹ NOVOTNÝ. *Teologie ve stínu*, s. 136, uvádí pro druhou tiskárnu název Polygrafické závody PRO, pro třetí – salesiánskou – Prostampa. K tiskárnám viz také DOLEŽAL, Miloš. *Proti zlému krompáč a lopata*, s. 157.

2.3.2. 2. etapa: 01/1956 – 11–12/2001

První číslo 13. ročníku přineslo nejvýraznější grafickou proměnu. *Nový život* dostal obálku navrženou v té době významným grafikem Miroslavem Šaškem.⁴² Na poslední stránce prvního čísla administrace informuje, že „nebylo zvýšeno předplatné na rok 1956, třebaš *Nový život* vychází v lepší úpravě“.⁴³ Rovněž je zde vyjádřen úmysl rozšířit počet stran (na začátku jich bylo 20). Rozšíření ovšem závisí na počtu těch, kteří uhradí předplatné. Během následujících čtyřiceti pěti ročníků se průměrný počet stran jednotlivých čísel ustálil na 24, přehled přesného počtu stran každého čísla přinášíme v Příloze č. 7. Rozměry periodika 183 × 245 mm se nemění, kvalita použitého papíru občas ano, zřejmě v závislosti na finančních možnostech.

Titulní strana má barevný podklad, na něm ve větším bílém oválu kreslený logotyp „nový život“ a číslo, v menším bílém oválu výběrový obsah a datace. Podkladová barva se každý ročník mění. Na vnitřní straně obálky, která je plnohodnotnou stranou dvě, se v horní části nachází opět kreslený logotyp „nový život“ a tiráž (údaje o tiskárně a přesném datu vydání jsou ovšem uvedeny až v zápatí zadní obálky). Základní obraz sazby je dělen na dva sloupce. Od čísla 01/1971 je používáno také rozdělení do dvou sloupců v poměru 2:1, v širším sloupci se nachází hlavní články, v užším pak kratší texty, úvahy, zkušenosti apod. Rubriky *Poznámky* a *Dopisy, dotazy, odpovědi* zůstávají po celou dobu děleny na tři sloupce.

Pokud jde o písmo, nadpisy jednotlivých rubrik jsou kreslené ve stejném stylu jako logotyp „nový život“.⁴⁴ Jednotlivé titulky článků jsou sázeny verzálkami. Pro většinu textů je použit základní řez písma, pro některé básně a modlitby, fejetony či úvahy a delší dopisy se využívá také kurzíva (není to však striktním pravidlem). Tučný řez či podtržení se téměř nevyskytuje, pro zvýraznění v rámci textu jsou v případě potřeby použity verzálky či kurzíva. S českou diakritikou neměla tiskárna problémy, pouze v některých titulcích občas chybí háčky.

Tato grafická úprava už standardně pracuje i s obrazovým doprovodem, striktně černobílým, který lze rozdělit na tři základní typy: (1) fotografie, (2) ilustrace a (3) mapy. (1) Fotografie jsou převážně dokumentární/reportážní nebo reprodukují umělecká díla (obrazy, sochy), umělecké fotografie se v *Novém životě* nenachází. U žádné z fotografií

⁴² [První číslo NŽ 19544]. *Nový život* 1998, roč. 50, č. 1–2, s. 7. V textu je uvedeno nesprávně jméno Miloslav [2015-05-17]. <<http://www.sasekfoundation.eu/>>.

⁴³ [Nezvýšili jsme předplatné]. *Nový život* 1956, roč. 8, č. 1, s. 20.

⁴⁴ Od čísla 01/1990 už nejsou kresleny, ale sázeny.

není uveden zdroj, většinou jsou však opatřeny popiskem toho, co je na nich zachyceno, a objevují se i „delší“ texty, např. popisující vyfotografovanou událost. Vyskytují se zejména u hlavních článků a v rubrice *Stalo se doma, v exilu a ve světě*. (2) Ilustrace buď doprovázejí texty (převážně básně a povídky), nebo podtrhují téma daného čísla (např. Velikonoce, Vánoce, P. Maria). Téměř všechny⁴⁵ jsou dílem Gertrudy Gruberové-Goepfertové, výtvarně a literárně činné exulantky,⁴⁶ výrazné jsou rovněž přetisky ilustrací Mikoláše Alše. (3) Vzácně se objevují také mapy znázorňující cesty Jana Pavla II.⁴⁷

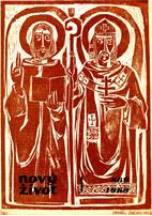

Jak bylo naznačeno v úvodu k římské etapě, tato zavedená grafická úprava se měnila při výročních uznaných redakcích za výrazně významná. Šlo především o změnu titulní strany (obálky) a o drobnější změny s ní související (např. vynechání obsahu). Celá obálka dostala jinou podobu celkem 10krát, z toho 7krát v různých podobách (tj. některé motivy se opakovaly). Pro přehlednost jsme pro tuto prezentaci zvolili formu tabulky.

OBDOBÍ	PODOBA	LEGENDA
Standardní podoba		
1958		Důvod změny vzhledu není v NŽ uveden, může jím být to, že jde o 10. ročník NŽ, nebo – s ohledem na zvolenou barvu – lurdský mariánský rok.

⁴⁵ Ilustrace nebyly spočítány přesně, odhadujeme však, že Gertrudě Gruberové-Goepfertové je možné připsat kolem 90% z nich.

⁴⁶ Gertruda Gruberová-Goepfertová (* 16. 4. 1924; † 30. 7. 2014), spisovatelka od útlého mládí, absolventka Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze. Po únoru 1948 vycestovala na studijní pobyt do Curychu, z něhož se nevrátila. Zapsala se na Státní akademii výtvarných umění v Paříži, kam za ní uprchl manžel. V roce 1952 se přestěhovali do Bavorska, kde manžel nastoupil do mnichovské redakce Rádía Svobodná Evropa. Její básně a kresby vycházely v exilových periodikách, mj. Hlas domova, Nový život, Perspektivy, Svědectví. Spolupracovala s Křesťanskou akademií v Římě. V roce 1975 se s rodinou přestěhovala do Rosenheimu, kde v roce 2014 zemřela. V červnu 2014 se v Galerii Středočeského kraje v Kutné Hoře konala výstava jejích prací [2015-05-14]. <<http://www.old.gask.cz/en/vystava/2397>>. Více viz DOLEŽAL, Miloš. *Cesty Božím (ne)časem*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2003. (Rozhovory), s. 132–146.

⁴⁷ Např. OVEČKA, Petr. Jan Pavel II. na Dálném Východě. *Nový život* 1981, roč. 33, č. 4, s. 66–69.

OBDOBÍ	PODOBA	LEGENDA
1963		<p>Jubilejí cyrilometodějský rok – 1100</p> <p>Podklad obálky tvoří dílo českého umělce Štěpána Zavřela – dřevoryt „Slovanští apoštolové“, který byl vystaven v Galerii Stagni v Římě a těšil se velké pozornosti návštěvníků.</p> <p>(Srov. NŽ 01/1963 Naše nová obálka, s. 3.)</p>
1969		<p>Cyrilometodějské jubileum</p> <p>(Více NŽ 02/1969 Naše nová obálka, s. 29.)</p>
1973		<p>Jubileum pražského arcibiskupství</p> <p>Podklad obálky tvoří postavy dvou patronů české církevní provincie, svatého Vojtěcha a Václava, jak je znázornil neznámý umělec z konce 14. stol. na oltární desce v gotickém kostele sv. Petra v Dubečku u Prahy. V popředí je mitra připisovaná pražskému biskupovi Ondřejovi (zvolen 1216, zemřel v exilu v Casamari v Itálii 30. 7. 1223) a pod ní pražský biskupský znak: štít se zlatým vodorovným břevnem na černém poli, který se vyskytuje pravidelně na oficiálních listinách od začátku 14. století.</p> <p>(Srov. NŽ 01/1973, s. 13.)</p>
1975		<p>Milostivé léto 1975</p> <p>Podklad obálky tvoří reprodukce oficiálního odznaku poutníků Milostivého léta 1975. Noemovou archou na vlnách a holubici míru jeho autor Rudelli graficky vyjádřil heslo Svatého roku <i>Smíření s Bohem i lidmi</i>.</p> <p>(Srov. NŽ 01/1975, s. 2.)</p>
1985		<p>Cyrilometodějské jubileum</p> <p>(Obálka už není v NŽ explicitně zmíněna.)</p>

1993		<p>600. výročí mučednické smrti svatého Jana Nepomuckého</p> <p>Na podkladu obálky je vyobrazen, jak shlíží z tradičního podstavce nad mostem nad Vltavou na „svou“ stovčatou Prahu a v ní na celý náš národ. Kresba je převzata z časopisu „Brázda“, který vydávají bohoslovci naší římské koleje Nepomucena, zasvěcené tomuto světcí. Kreslil ji mladý slovenský umělec Stano Dusík žijící ve Florencii.</p> <p>(Srov. NŽ 01/1993, s. 7.)</p>
1994		<p>Jubileum pražského arcibiskupství</p> <p>(Vice NŽ 01/1994, s. 7.)</p>
1997		<p>Výročí smrti sv. Vojtěcha</p> <p>Na obálce je otištěno „logo“, oficiální znak výročí, který přijaly komitáty všech zemí, které se oslav účastní: podobizna našeho biskupa s udáním roku smrti a tohoto výročí.</p> <p>(Srov. NŽ 01/1997, s. 11.)</p>
2000		<p>„Jubileum“ – Svatý rok 2000</p> <p>Ve středu této obálky leží oficiální znak Svatého roku. Na kruhovém poli znázorňujícím zeměkouli je kříž, znamení naší spásy, Krista narozeného před 2000 lety. K jeho středu se slétá pět barevných holubic – symbolizujících pět světadílů pijících krev spásy z Kristova boku. Kruh lemuje oficiální heslo „Kristus včera, dnes, vždycky“, vzaté z listu Židům (13,8).</p> <p>(Srov. NŽ 03/2000, s. 48.)</p>

Tab. 5 Výroční obálky

3. Obsah periodika *Nový život*

Obsah periodika *Nový život* úzce souvisí s jeho cíli, které jsme nastínili v úvodu této práce. Obojí stručně charakterizuje biskup Jaroslav Škarvada v článku, který napsal při příležitosti vydávání jeho již padesátého ročníku. Citujeme:

(...) Co vše se v té době odehrávalo v naší zemi i v cizině, která se pro statisíce našich lidí stávala druhou vlastí. *Nový život* na všechno svěže reagoval. Najdeme tam články a obrázky doslova ze všech kontinentů, můžeme sledovat život v různých střediscích krajanského života, setkáme se tam s komentáři o situaci ve světě i ve vlasti, upoutají nás hodnotné články a úvahy předních myslitelů našeho exilu (...).

Nový život byl věrný svému jménu, přinášel novinky, jeho rubrika „Stalo se doma, v exilu a jinde ve světě“ je pečlivě sestavovanou kronikou, která dokumentuje všechny důležité události posledního půlstoletí vztahující se k našemu národu. Najdete tam zprávy o pronásledování naší církve, o našich krajanských misiích ve svobodném světě, o tom, co se dalo ve Vatikánu, i komentáře k politické situaci, týkající se církve. Poučná je zvláště kronika let, v nichž se připravoval a probíhal Druhý vatikánský koncil, reportáže o činnosti vyhoštěného kardinála Berana, zprávy o vývoji událostí v letech 1968–69, jakož i galerie významných krajanů, kteří během těch pěti desetiletí žili a umírali v exilu. Křesťanská akademie založila i několik edičních řad, v nichž vycházely vždy nové a nové české knihy: i tato vydavatelská činnost je tam dokumentována.⁴⁸

Připomeňme, že *Nový život* byl nástrojem tzv. tiskového apoštolátu a hlavním komunikačním médiem katolické akce *Cyrlometodějské ligy*, z čehož vyplývalo jeho primární poslání: (1) přispívat k obnově a prohlubování duchovního života jednotlivců i skupin a (2) sjednocovat katolicky věřící exulanty – překonávat rozdíly materiální, společenské i názorově politické. Tyto cíle poprvé explicitně shrnuje autor podepsaný jako „Pavel“ na prvních dvou stranách prvního tištěného čísla *Nového života* (01–02/1951). Autor také nově vyzývá všechny krajany ke spolupráci na tvorbě obsahu *Nového života*, který je „jediným tiskem českých katolíků, kteří pokládají svůj pobyt v exilu za dočasné hostování“, a v němž „máme všichni možnost ukázat – svobodně a bez tlaku – čím jest katolicismus, čím chce a může být v národním životě.“⁴⁹

Na základě tohoto „úvodního“ textu, dalších příspěvků věnovaných shrnutí dosavadní činnosti⁵⁰ a zejména našeho dalšího zkoumání obsahu *Nového života* lze

⁴⁸ ŠKARVADA, Jaroslav. Padesát let *Nového života*. *Nový život* 1998, roč. 50, č. 1–2, s. 5–6.

⁴⁹ Pavel. Všem našim přátelům. *Nový život* 1951, roč. 3, č. 1–2, s. 1–2. Celý text přetiskujeme v Příloze č. 2.

⁵⁰ Např. Redakce. Do nového X. ročníku! *Nový život* 1958, roč. 10, č. 1, s. 1.; OVEČKA, Petr. Budeme končit? *Nový život* 2001, roč. 53, č. 9–10, s. 101.

souhrnně říci, že se periodikem po celou dobu jeho existence vinou dvě hlavní tematické linie: (1) katolicismus [katolická víra], který má (a) personální rozměr (prohlubování duchovního života / vztahu s Bohem) a (b) eklesiální rozměr (víra žitá ve společenství, důraz na jednotu), s přesunem *Nového života* do Říma je rovněž akcentován papež jako viditelná hlava katolické církve. A (2) vztah k vlasti, který se projevuje (a) pozorným sledováním situace „doma“ (nikdy nechybějící zprávy z vlasti) a (b) prožíváním své víry v duchu národních tradic, symbolů a osobností (sv. Cyril a Metoděj, sv. Václav, mariánský sloup na Staroměstském náměstí, Velehrad, čeští biskupové, zejména Josef kardinál Beran).

Následující podkapitoly představí obsah jednotlivých částí časopisu následovně: nejprve pojednáme o hlavní části časopisu (3.1.), dále o jednotlivých rubrikách a seriálech (3.2.), o textech spadajících do oblasti krásné literatury, jež jsou nezanedbatelnou součástí obsahu *Nového života* (3.3.) a o samostatné dětské příloze Radar (3.4.).

Může být nápadné, že jsme toto poměrně dlouhé (třiapadesátileté) období nerozdělili do kratších časových úseků, když se nabízí periodizace jak politická (přinejmenším dvě exulantské vlny po roce 1948 a 1968, Charta 1977), tak církevní (zejména II. vatikánský koncil v letech 1962–1965). *Nový život* všechny tyto změny registroval a komentoval, avšak jeho hlavní poslání – živit víru a spojovat – se po celou dobu nezměnilo.⁵¹ Vývoj dílčích částí vždy uvedeme v příslušné kapitole. Jedinou opravdu výraznou změnou byly až listopadové a polistopadové události roku 1989, kdy exil přestal být nuceným vyhnanstvím. *Nový život* přesto vycházel jako pojítka krajanů⁵² (i jako list zajímavý pro čtenáře ve vlasti)⁵³ až do roku 2001, kdy jeho úkol převzala jiná média.⁵⁴

---

⁵¹ Srov. např. článek k jubilejnímu pracovnímu sjezdu Cyrilometodějské ligy. TRNAVSKÝ, V. F. [= FEŘT, Václav]. Vněst Krista do našeho exilu: K jubilejnímu pracovnímu sjezdu CML. *Nový život* 1960, roč. 12, č. 6, s. 122.148.

⁵² Srov. ŠKARVADA, Josef. Jak to půjde dál zde v zahraničí? *Nový život* 1990, roč. 42, č. 1–2, s. 3.

⁵³ Zejména díky článkům o činnosti papeže, viz OVEČKA, Petr. Budeme končit? *Nový život* 2001, roč. 53, č. 9–10, s. 101.

⁵⁴ Viz OVEČKA, Petr. Budeme končit? *Nový život* 2001, roč. 53, č. 9–10, s. 101. Článek hovoří i o personálních těžkostech – stárnutí vedoucího redaktora i čtenářské obce, a výrazném poklesu nákladu, tj. i zájmu.

3.1. Hlavní část

Nový život je koncipován tak, že prvních průměrně osm až deset stran není nijak pojmenováno a další strany jsou věnovány níže popsaným základním rubrikám. Tyto nepojmenované strany jsme nazvali „hlavní část“. Nacházíme v ní delší texty (okolo tři tiskových stran) doplněné výňatky z řečí různých (církvních) osobností a v závislosti na zbývajícím prostoru také kratšími úryvky či citáty. Obsah hlavní části postupně popíšeme ze dvou úhlů pohledu: cyklický (3.1.1.) a tematický (3.1.2.). Nakonec předložíme přehled tematicky zaměřených čísel a ročníků (3.1.3.).

3.1.1. Cykly

V každém ročníku se obsah hlavní části odvíjí od liturgického roku. Sleduje (1) jednotlivé doby: adventní, vánoční, postní a velikonoční, dále (2) mariánské měsíce: květen a říjen, (3) významné celocírkvní nebo národní svátky: např. sv. (bl.) Anežka Česká, sv. Vojtěch, sv. Jan Nepomucký, sv. (bl.) Zdislava, Slavnost Těla a Krve Páně (Boží tělo), sv. Cyril a Metoděj, sv. Václav či Vzpomínka na všechny věrné zemřelé a (4) pravidelné dny či týdny modliteb: např. od roku 1967 1. leden – Světový den modliteb za mír nebo od roku 1968 Týden modliteb za jednotu křesťanů. Sledován je ovšem také tok občanského roku, zejména „Nový rok“ a prázdniny.

3.1.2. Témata

Na stránkách hlavní části *Nového života* nacházíme mnoho různých témat, lze ovšem vysledovat několik zásadních, která se opakují a rozvíjí.

3.1.2.1. Exil

Ke skutečnosti exilu přistupují autoři dvěma základními cestami: (1) pokládají si otázku po křesťanském smyslu exilu a o poslání/postavení křesťana v exilovém prostředí,⁵⁵ (2) řeší konkrétní otázky a problémy, zvláště politické rozepře, materiální nouzi uprchlíků či sociální upořádání.⁵⁶ Po zhruba prvních deseti letech toto téma ustupuje do pozadí, ale nemizí úplně,⁵⁷ a fakticky i nadále prostupuje celým obsahem.

⁵⁵ Např.: HEIDLER, Alexander. Křesťanský smysl našeho exilu. *Nový život* 1951, roč. 3, č. 1–2, s. 2–4.; HEIDLER, Alexander. Křesťan v exilovém prostředí. *Nový život* 1951, roč. 3, č. 4, s. 6–9.; STŘEDA, Jindřich [= SCHWARZENBERG, Karel]. Emigrantské pobožnosti. *Nový život* 1958, roč. 10, č. 2, s. 22–23.

⁵⁶ Např.: A. L. K situaci v exilu. *Nový život* 1951, roč. 3, č. 6, s. 7–8.; Exil řeší dnešní palčivé otázky. *Nový život* 1952, roč. 4, č. 1, s. 10–11.; DRAPELA, Viktor J. Nová generace. *Nový život* 1955, roč. 7, č. 11–12, s. 227–228.; Redakce. K naší sociální anketě. *Nový život* 1955, roč. 7, č. 11–12, s. 251–252.

⁵⁷ Např.: TRNAVSKÝ, V. F. [= FEŘT, Václav]. Mezinárodní katolický sjezd pro vystěhovalectví. *Nový život* 1960, roč. 12, č. 11, s. 231–232.237.; CÍSAŘ, Ivo. Úvaha o smyslu exilu. *Nový život* 1988, roč. 40, č. 6, s. 106–108.

Po roce 1989 se řeší budoucnost exilu, který již není nuceným, avšak mnoho lidí se z nejrůznějších důvodů do vlasti nevrací, je o ně tedy třeba pečovat i nadále.⁵⁸ Po děkované pouti exilu na Velehrad v roce 1992 se na stránkách *Nového života* rovněž odráží diskuze nad vztahem mezi těmi, kteří zůstali ve vlasti, a exulanti.⁵⁹

3.1.2.2. Cyrilometodějská liga

Stránky *Nového života* jsou jakousi „kronikou“ *Cyrlometodějské ligy*, jež vzešla z *Cyrlometodějské ligy akademické*.⁶⁰ Zachycují její vznik, poslání, program a jednotlivé aktivity. Postupem let se texty věnované přímo jí a jejím jednotlivým buňkám po celém exulantském světě přesouvají z hlavní části do pravidelných zpráv v rubrice *Stalo se...*

3.1.2.3. Katolická akce: apoštolát / život z víry a ve víře

V souladu s již několikrát zmiňovaným posláním *Nového života* pečovat o duchovní život krajanů dostávaly rozsáhlý prostor texty duchovní a teologické. Duchovní texty mají ráz úvah o křesťanských postojích a způsobu života⁶¹ nebo se jedná o úryvky z textů či životopisů světců.⁶² Teologické texty se věnovaly tématům: víra, Bůh, modlitba, Písmo svaté, svátosti, ctnosti, hříchy, postavení laiků v církvi a rovněž sociální nauka církve.⁶³ Dále vztahu mezi vědou a vírou⁶⁴ či představovaly jednotlivé křesťanské myslitele.⁶⁵ V textech je často, zvláště v prvních letech, zmiňována potřeba

⁵⁸ Srov. ŠKARVADA, Jaroslav. Jak to půjde dál zde v zahraničí? *Nový život* 1990, roč. 42, č. 1–2, s. 3.

⁵⁹ Např.: KUČERA, Ota. Mám se omlouvat?: K „Odkazu exilu domovu“ mons. Pavla Kučery. *Nový život* 1993, roč. 45, č. 1–2, s. 19. (Zařazeno do rubriky *Rozhledy*.)

⁶⁰ Bližší informace viz zde kapitola 4.1. Institucionální zázemí *Nového života*.

⁶¹ Např.: ČEP, Jan. Novoroční. *Nový život* 1965, roč. 17, č. 1, s. 6–8.; ČEP, Jan. Velkonoční. *Nový život* 1974, roč. 26, č. 3–4, s. 50–52.; VRÁNA, Karel. Vánoční meditace. *Nový život* 1977, roč. 29, č. 12, s. 226–229.

⁶² Např. Cyprián, svatý. O odpadlících. *Nový život* 1982, roč. 34, č. 9–10, s. 158–159.; Klára, svatá. Blah. Anežce české. *Nový život* 1986, roč. 38, č. 3, s. 39–40.; Augustin, svatý. Velikonoce. *Nový život* 1991, roč. 48, č. 4, s. 50–52. V prvních ročnících jde spíše o básně a modlitby z pera světců.

⁶³ Např.: STŘEDA, Jindřich [= SCHWARZENBERG, Karel]. Význam nedávného dogmatu – Nanebevzetí Panny Marie. *Nový život* 1953, roč. 5, č. 9–11, s. 4–5.; SHEED, Francis J. Laik v církvi. [zkrácená přednáška ze světového kongresu laického apoštolátu]. *Nový život* 1957, roč. 9, č. 11, s. 222–224.; Nová sociální encyklika „Mater et magistra“. *Nový život* 1961, roč. 13, č. 9–10, s. 188–191.; Usnesení světového sjezdu pro laický apoštolát. *Nový život* 1967, roč. 19, č. 12, s. 237–240.

⁶⁴ Např.: L. B. Dnešní přírodověda a existence Boží. *Nový život* 1952, roč. 4, č. 2–3, s. 4–5.; JELÍNEK, Ivan. Nový vývoj v poměru věd a náboženství. *Nový život* 1968, roč. 20, č. 1, s. 2–5.; VRÁNA, Karel. Věda a svědomí. *Nový život* 1971, roč. 23, č. 2, s. 26–28. Karel Vrána patří k častým autorům těchto textů.

⁶⁵ Např.: Karel Vrána: Jacques Maritain, Alexander Solženicyn, Pierre Teilhard de Chardin; Jan Čep: Jan Guittón; Tomáš Špidlík: Fjodor Michajlovič Dostojevskij.

„duchovní a mravní obrody“ národa, exilu a světa.⁶⁶ Své místo zde má i téma ekumenismu, které se objevuje hojně již před II. vatikánským koncilem,⁶⁷ nemálo článků je věnováno osobě Jana Husa.⁶⁸

3.1.2.4. *Politická a náboženská situace ve vlasti*

Situace ve vlasti je hlavním tématem zejména prvního ročníku *Nového života*, lidé „doma“ jsou ujišťováni o podpoře ze strany exulantů, organizují se konkrétní aktivity (žádost o podporu britské vlády) a modlitební podpora. Podrobně jsou sledovány jednotlivé události v ČSSR a vycházejí seznamy popravených a uvězněných kněží. Od druhého ročníku se podrobnosti přesouvají do rubrik *Zprávy / Stalo se...* a *Rozhledy*, avšak v hlavní části se i nadále objevují delší texty věnované domácí politické situaci a jejímu vývoji.⁶⁹ Nejsledovanější osobností je po celou dobu Josef kardinál Beran, jeho texty jsou otiskovány i po jeho smrti.⁷⁰ Téma se opět dostává do popředí po listopadu 1989: otiskovány jsou pastýřské listy českého episkopátu, řešeny otázky nového politického uspořádání, majetkového vyrovnání církve se státem, směřování církve ve svobodném státě apod.⁷¹

3.1.2.5. *Papež*

Za celou existenci *Nového života* se na Petrově stolci vystřídal pět papežů: Pius XII., Jan XXIII., Pavel VI., Jan Pavel I. a Jan Pavel II. S přesunem *Nového života* do Říma dostává papež, nehledě na to, kdo jím zrovna je, v hlavní části periodika značný

⁶⁶ Např.: UHLÍŘ, František. Duchovní zaměření naší katolické akce. *Nový život* 1949, roč. 1, č. 1, s. 4–10.; Popelka, Jaroslav. Jak přispět k mravní obrodě národa? *Nový život* 1950, roč. 2, č. 8, s. 15–18.; L. Pro chvíli zamyslení: Exil potřebuje mravní posily. *Nový život* 1952, roč. 4, č. 1, s. 12.

⁶⁷ Např.: POLC, Jaroslav. P. Maria a církevní jednota v díle Jenštejnově. *Nový život* 1956, roč. 9, č. 7–8, s. 142–144.; ŠPIDLÍK, Tomáš. Co by znamenali křesťané ve světě, kdyby byli jednotní? *Nový život* 1958, roč. 10, č. 1, s. 2.10–11.; SCHWARZENBERG, Karel. Kdy přestala jednota křesťanstva?: K 14. únoru, výročí smrti sv. Cyrila. *Nový život* 1965, roč. 17, č. 2, s. 26–30.

⁶⁸ Např.: POPELKA, Jaroslav. Náš postoj k Husovi. *Nový život* 1950, roč. 2, č. 7, s. 19–21.; STŘEDA, Jindřich [= SCHWARZENBERG, Karel]. Dnešek a Hus. *Nový život* 1965, roč. 17, č. 7–8, s. 151–153.; K záležitosti M. Jana Husa. *Nový život* 1987, roč. 39, č. 6, s. 102–103.; KRCHŇÁK, Alois. Hus na sněmu kostnickém. *Nový život* 1995, roč. 47, č. 7–8, s. 129–132.

⁶⁹ Např.: V Československu je změna kursu – k horšímu. *Nový život* 1956, roč. 8, č. 11–12, s. 241.; HEIDLER, Alexander. Diskuze o církvi v Československu. *Nový život* 1976, roč. 28, č. 11, s. 211–212.; KRATOCHVIL, Antonín. Sjezd sdružení „Pacem in terris“. *Nový život* 1980, roč. 32, č. 3, s. 36–38.; MEDEK, Ivan. Nové protikřesťanské tendence v ČSSR. *Nový život* 1980, roč. 32, č. 5, s. 86–87.

⁷⁰ Viz Bibliografický soupis. Josef kardinál Beran je uveden jako autor u 30 příspěvků.

⁷¹ Např.: President Havel o sobě: [rozhovor s Václavem Havlem, ptal se Josef Kolářek]. *Nový život* 1990, roč. 42, č. 6, s. 101–103.; O vrácení círk. majetku. *Nový život* 1990, roč. 42, č. 6, s. 126–127.; KOLÁŘ, Petr. První svobodné volby a křesťané. *Nový život* 1990, roč. 42, č. 7–8, s. 122–125.; HRUDA, Karel. Církevní majetek – sociální investice. *Nový život* 1994, roč. 46, č. 7–8, s. 124–125.; Pastýřské listy viz Bibliografický soupis, autoři *Český a Československý episkopát*.

prostor, zejména jeho pravidelné promluvy a poselství (zprávy o cestách a životě nacházíme v rubrice *Rozhledy*). Zaznamenány jsou zde také nové papežské dokumenty (apoštolské listy, exhortace a encykliky). Otištěny a přeloženy jsou pouze některé pasáže, jde však pravděpodobně o vůbec první české překlady dotyčných textů.⁷² Ačkoli jsou na stránkách *Nového života* všichni zmíněni papežové vysoce ctěni, Jan Pavel II. (jistě nejen) pro svůj slovanský původ a znalost komunistické problematiky zaujímá výjimečné postavení.

3.1.2.6. II. vatikánský koncil

Mezi všemi jednotlivými událostmi se největší pozornosti dostává II. vatikánskému koncilu. Římská redakce byla ostatně „v centru dění“. Již v druhém čísle jedenáctého ročníku (1959) se objevuje zpráva o úmyslu uspořádat všeobecný sněm.⁷³ Pozorně sledovány jsou přípravy, samotný průběh jednotlivých jednacích období, účast československé delegace a koncilní usnesení. Ta jsou pravidelně otiskována v dalších číslech. V dalších letech texty představují nový mešní řád a liturgický kalendář⁷⁴ a Katechismus katolické církve.⁷⁵

3.1.2.7. Ostatní témata

Mezi ostatní častěji se opakující témata patří také zprávy z misijních oblastí, jubilea významných exilových osobností, kultura (jak teoretické otázky po jejím smyslu a postavení, tak praktické zprávy z *Kulturní rady* a *Křesťanské akademie*) či zprávy z velkých výročních sjezdů (Kirche in not, Eucharistický kongres).

3.1.3. Tematicky zaměřená čísla a ročníky

Tematické zaměření jednotlivých ročníků či čísel předkládáme formou tabulky. Zajisté ovšem není úplné. Témata označená šedou barvou se týkají celého ročníku, bílé řádky obsahují témata jednotlivých čísel.

1949	Situace v Československu
1950	č. 5: Církevní schválení CMLA, sjezd, rezoluce
1953	Jubilejní rok sv. Prokopa zahájen

⁷² Viz Bibliografický soupis, příslušné články v titulku obsahují latinský název konkrétního textu.

⁷³ PETRŮ, Ondřej Maria. Před velkými událostmi: o oznámení svolání všeobecného církevního sněmu. *Nový život* 1959, roč. 11, č. 2, s. 36–38.

⁷⁴ OVEČKA, Petr. Nový mešní řád a liturgický kalendář. *Nový život* 1969, roč. 21, č. 11, s. 206–209.

⁷⁵ Katechismus katolické církve. *Nový život* 1993, roč. 45, č. 3, s. 28–31.; Z katechismu katolické církve. *Tamtéž*, č. 4, s. 52–54.; Katechismus o P. Marii. *Tamtéž*, č. 5, s. 74–77.; Nový katechismus o eucharistii. *Tamtéž*, č. 6, s. 106–107.110.; Nový katechismus o církvi. *Tamtéž*, č. 11, s. 177–178.; Nový katechismus o církvi. *Nový život* 1994, roč. 46, č. 1–2, s. 14–15.

1954	Mariánský rok
1956	č. 6: Osoba kněze
1957	č. 7–8: Na cestě k evropské jednotě
1958	č. 10–11: Smrt Pia XII.
1959/60	Světový rok uprchlíků
1960	Světový eucharistický sjezd v Mnichově
1961	č. 1: Zahájeny přípravy k všeobecnému církevnímu sněmu
1962	č. 1: Smrt opata Ambrože Ondráka
1963	Jubilejní cyrilometodějský rok – 1100
1963	č. 1: Smrt Jana XXIII.
1965	č. 4: Příjezd Josefa kardinála Berana do Říma
1969	Cyrilometodějské jubileum 869 = 1969
1969	č. 6–7: Smrt Josefa kardinála Berana
1973	Jubileum pražského arcibiskupství (a rok duchovní obnovy)
1973	č. 4: Štěpán Trochta kardinálem
1974	č. 2: Smrt Jana Čepa
1974	č. 5: Smrt Štěpána kardinála Trochty
1975	Milostivé léto 1975
1977	Rok politického vězně a Charta 1977
1977	č. 7–8: Kanonizace Jana Nepomuka Neumanna
1978	Smrt Pavla VI. a Jana Pavla I. / Volba Jana Pavla II.
1978	č. 9–10: Smrt Pavla VI. a Jana Pavla I.
1978	č. 11: Volba Karola Wojtyly papežem
1980	č. 9–10: Smrt Alexandera Heidlera
1981	č. 6: Atentát na Jana Pavla II.
1981	č. 12: Oznámení o všeslovanské pouti do Říma
1982	č. 3: 700 let od smrti bl. Anežky
1983/84	Mimořádný svatý rok
1985	Cyrilometodějské jubileum
1985	č. 7–8 a 9–10: CM oslavy v Římě a na Velehradě
1987	Zahájení desetiletí duchovní obnovy (po roce 1989 je každý rok otištěn list biskupů k danému roku)
1987	č. 3: Zpráva o výběru příspěvků na kanonizaci bl. Anežky
1989	č. 5: Anežčino svatořečení stanoveno na 12. listopad
1989	č. 11 a 12: Anežka Česká: vše okolo svatořečení
1990	č. 1–2: Otázka dalšího vývoje v „exilu“
1990	č. 5: Jan Pavel II. ve vlasti
1991	č. 4: Miloslav Vlk arcibiskupem
1991	č. 9–10: Biskup Jaroslav Škarvada ustanoven pomocným biskupem pražského arcibiskupa

1991	č. 11: Vyjádření českých biskupů ke snahám o osamostatnění
1992	č. 1–2: Plánování děkovné pouti exilu na Velehrad
1992/93	Nový katechismus katolické církve
1993	600 let výročí mučednické smrti Jana Nepomuckého
1994	650 let pražského arcibiskupství a pražské katedrály
1994	č. 11: Miloslav Vlk jmenován kardinálem
1996	č. 7–8: Pout' Čechů do Říma
1997	Jubileum sv. Vojtěcha
1998	Rok Ducha svatého + 50 let Nového života
1990	110 let od narození kardinála Berana, běží proces blahořečení
2000	Jubileum – Svatý rok 2000, pout' Čechů do Říma

Tab. 6 Přehled tematicky zaměřených čísel a ročníků

3.2. Rubriky a seriály

S rubrikami pracuje *Nový život* už od počátků své existence s výjimkou první tří čísel prvního ročníku. Od jeho čtvrtého čísla se objevují „oblasti“: *Zprávy*, *Z činnosti CMLA*, *Z dopisů* apod. Jejich grafické zvýraznění se mění, název rubriky je buď ručně kreslen, orámován nebo vysázen větším písmem a podtržen apod. Po přesunu *Nového života* do Říma můžeme hovořit o plnohodnotných rubrikách. Jejich názvy jsou sázeny kresleným písmem (od roku 1990 již počítačovým a orámovány). Vedle nich se ovšem objevují také názvy sázené standardním řezem, kurzivou nebo verzálkami, které jsou podtrženy jednoduchou linkou. Ty jsme nazvali seriály, objevují se totiž pouze v určitém období, jsou monotematicky zaměřené (např. *Kapitoly o církvi*, *Svatý rok v dějinách církve* apod.) a pocházejí z pera jediného autora. Toto grafické vyjádření popisujeme poměrně podrobně proto, že se jím nelze řídit striktně. Název rubriky *Naše povídka* má podobu názvu seriálu, charakterem se však jedná o rubriku. Nyní představíme jednotlivé rubriky (3.2.1.) a seriály (3.2.2.) podrobněji.

3.2.1. Rubriky

Zde nejprve popíšeme čtyři základní rubriky „standardní podoby“ *Nového života* od čísla 01/1956, jejich vývoj a obsah (3.2.1.1.) a následně představíme rubriky, které se objevují jen v určitém časovém úseku (3.2.1.2.).

3.2.1.1. Čtyři základní rubriky

Ve „standardní podobě“ *Nového života* se téměř v každém čísle vyskytují čtyři rubriky: (1) *Rozhledy*, (2) *Stalo se...*,⁷⁶ (3) *Poznámky* a (4) *Dopisy • Dotazy • Odpovědi*. V několika málo číslech z nedostatku místa chybí.⁷⁷ Rubriky jsou v *Novém životě* převážně v tomto pořadí, které se mění hlavně z grafických důvodů: vložení zvláštní tematicky zaměřené rubriky (eucharistický kongres, cyrilometodějský apoštolát apod.) nebo obsahu ročníku na konec posledního čísla (od roku 1976).

3.2.1.1.1. Rozhledy

Rubrice *Rozhledy* jsou standardně věnovány 3–4 tiskové strany (v prvních několika ročnících je jich až šest). Rubrika se poprvé objevuje v čísle 02/1955, z jejího obsahu v následujících číslech je patrné, že nahradila rubriku *Křesťan a svět* (01–12/1954),

⁷⁶ Určení „kde“ se mění, podrobněji viz přímo 3.2.1.1.2. *Stalo se...*

⁷⁷ Např. *Nový život* 1954, roč. 6, č. 2, s. 32.

která přinášela informace o politické situaci ve světě a ve vlasti. Postupně se v rubrice *Rozhledy* objevovala další různorodá témata. Formou seznamu zde uvádíme jejich základní přehled, u některých uvádíme významné autory.⁷⁸

1. *Politická situace ve světě*

- V rámci tohoto tématu je vhodné vyzdvihnout články Zdeňka Ehlera⁷⁹ (pseudonym Zdeněk Petr), diplomata a historika, které vycházely pod různými názvy, ale vždy s podtitulem Mezinárodní přehled apod., už od čísla 02–03/1952⁸⁰ do čísla 12/1971 (v roce 1972 Zdeněk Ehler zemřel). Během těchto devatenácti let jich vyšlo celkem šedesát.
- V čísle 04/1955 se objevuje *Americký přehled* od autora jménem Viky D (pravděpodobně jde o Viktora Drapelu). Redakce v úvodní poznámce uvádí, že půjde o čtvrtletní přehled „typických událostí ze života Spojených států, pokud ukazují směr veřejného mínění“.⁸¹
- Dále jsou zde zprávy a poznámky od různých autorů k aktuálním událostem (nepokoje, války, mírové snahy).

2. *Situace katolické církve ve světě*

- Jedná se zejména o komentáře k situaci katolické církve v jednotlivých státech nebo o reportáže z významných církevních událostí (svěcení katedrály, stavba nového kostela, oslavy nějakého svátku apod.). Tematizována je i vatikánská politika ve vztahu k zemím s vládnoucím komunistickým režimem.
- V letech 1959–1971 vyšla série 12 článků k situaci církve v Rusku, jejichž autorem je O. Elisej.

3. *Politická situace ve vlasti*

- Toto téma prostupuje všemi ročníky Nového života, v určitých obdobích však vystupuje do popředí, a to zejména (1) v letech 1968–1971 (pražské jaro, srpen 1968, čin Jana Palacha, „normalizace“), autorem většiny článků je grafonym J. H.

⁷⁸ Konkrétní příklady až na výjimky neuvádíme, vzhledem k rozsahu jsme zatím neprovedli podrobnou obsahovou analýzu a mohli bychom některé články opomenout.

⁷⁹ Zdeněk Ehler (*18. 9. 1908; † březen 1972), předseda Křesťanské akademie v Římě. Životopis viz např.: po. Zemřel prof. Zdeněk S. Ehler. *Nový život* 1972, roč. 24, č. 9–10, s. 199.; PEJSKAR, Jožka, ed. *Poslední pocta. Sv. 1. Památník na zemřelé československé exulanty v letech 1948–1981*. 1. české vydání. Curych: Konfrontace, 1982, s. 106.

⁸⁰ PETR, Zdeněk [= EHLER, Zdeněk]. Rozbouřený svět (Přehled mezinárodního dění v uplynulém měsíci), *Nový život* 1952, roč. 4, č. 2–3, s. 11–12.

⁸¹ Americký přehled – redakční poznámka. *Nový život* 1955, roč. 7, č. 4, s. 89.

(20 článků). Dále pak (2) v letech po sametové revoluci, kdy se objevuje řada příspěvků formou rozhovorů s novými politickými představiteli (prezident Václav Havel, premiér Václav Klaus, velvyslanec František X. Halas apod.), řešena je mimo jiné otázka majetkového vyrovnání mezi církví a státem.

4. *Situace katolické církve ve vlasti*

- Téma se v rubrice *Rozhledy* objevuje spíše zřídka, jde zejména připomínky perzekucí v prvních letech komunistického režimu při příležitosti jejich „výročí“. Po roce 1989 je řešena vize katolické církve v prostředí svobody (Desetiletí duchovní obnovy je zařazeno do hlavní části) a nastolena (poměrně bolestná) otázka vztahu exulantů k vlasti.⁸²

5. *Sjezdy, sněmy a kongresy*

- Jedná se o delší zprávy nebo reportáže z nábožensky a literárně zaměřených kongresů a sněmů, pravidelně se objevují sněmy „Kirche in not“ a „Exilového PEN-klubu“.

6. *Významná jubilea žijících i zesnulých osobností z nejrůznějších oblastí (církve, literatura, kultura)*

7. *Komunismus jako myšlenkový směr a totalitní režim a jeho případný dialog s náboženstvím*

- Mezi autory těchto článků patří především Petr Ovečka a Alexander Heidler.

8. *Papež – Svatý otec*

- Ačkoli jsou promluvy papežů zařazovány zejména do hlavní části, v rubrice *Rozhledy* se objevují také, především ve formě kratších úryvků z promluv k užší skupině adresátů. Objevují se články související s jednotlivými papežskými dokumenty. Dále zde najdeme zprávy o cestách papežů (zvláště Jana Pavla II.) po světě, jejichž autorem je především Petr Ovečka. Zvláště po roce 1989 se počet příspěvků souvisejících s papežem výrazně zvyšuje.⁸³

---

⁸² Např. KUČERA, Pavel. Odkaz exilu domovu. *Nový život* 1992, roč. 54, č. 10, s. 155–156. Dále již zmíněná reakce: KUČERA, Ota. Mám se omlouvat?. *Nový život* 1993, roč. 55, č. 1–2, s. 19, a reakce: TUHÁČKOVÁ, Růžena. [Nedá mi, abych nereagovala]. *Nový život* 1993, roč. 55, č. 1–2, s. 19.

⁸³ Tyto články byly oceňovány zejména ve vlasti. Viz OVEČKA, Petr. Budeme končit? *Nový život* 2001, roč. 53, č. 9–10, s. 101.

9. *Josef kardinál Beran*
  - Po papeži se podobné pozornosti dostalo také kardinálu Beranovi. A to jak během jeho internace v Československu, tak zejména po jeho příjezdu do Říma v roce 1965. Jedná se o úryvky z jeho promluv, zprávy o činnosti a cestách po jednotlivých krajanských oblastech.
10. *Duchovní život – žitá víra*
  - Články se zabývají duchovním životem jednotlivého křesťana/katolíka (např. modlitbou), dále jeho vztahem k církvi, ke světu a politice.
11. *Světcí*
  - Články se věnují řadě národních světců, často také představují právě kanonizované světce z celého světa.
12. *Literatura*
  - Několik příspěvků je věnováno literární vědě a českému jazyku. V padesátých letech se pravidelně vyskytují informace o literární soutěži Křesťanské akademie a Kulturní rady v exilu. Zařazeny jsou zde také rozsáhlejší recenze a dále fejetony převážně z pera Zuzany Pavlové či Jany Svobodové.
13. *Místa a architektura*
  - Jedná se představení měst či významných staveb, autorem je většinou Karel Just⁸⁴ (31 příspěvků).
14. *II. vatikánský koncil (sněm)*
  - O koncilu pojednávají především články z hlavní části, v *Rozhledech* nacházíme kratší poselství sněmu užší skupině (ženám, lékařům, sportovcům apod.) či zprávy o přípravách a následně ohlasech sněmu v tisku a ve světě.
15. *Jubileum pražského biskupství (1973)*
  - Zřejmě u této příležitosti se v rubrice *Rozhledy* objevuje po celý rok 1973, tj. 10 čísel, seriál *Galerie pražských biskupů* (později *arcibiskupů*). Není podepsán, jde o postupný výčet všech (arci)biskupů a jejich krátké medailonky.
  - Pozn.: V roce 1977 se při příležitosti 200. výročí povýšení olomouckého biskupství na arcibiskupství objevuje podobná série *Galerie olomouckých (arci)biskupů* (v číslech 01/1977–11/1977) a v roce 1978 *Galerie brněnských biskupů* (06/1978–02/1979).

---

⁸⁴ Bližší informace k autorovi nezjištěny.

16. *Čechové na basilejském koncilu/sněmu a Hus na sněmu kostnickém*

- Součástí *Rozhledů* byl v letech 1961–1967 dvacetidevítidílný seriál *Čechové na basilejském sněmu* od Aloise Krchňáka, který autor v roce 1967 vydal v Křesťanské akademii v Římě pod stejným názvem knižně. V roce 1995 se od stejného autora objevuje již pouze třídílný seriál *Hus na sněmu kostnickém*.

3.2.1.1.2. Stalo se...

Rubrika *Stalo se...*, jejímž hlavním obsahem jsou zprávy, je fakticky přítomná už od druhého čísla *Nového života*, tehdy ještě *Věstníku Cyrilometodějské ligy akademického svazu katolického studentstva a intelektuálů z ČSR v exilu*. Zpočátku je tvořena vícero rubrikami převážně pod názvy *Zprávy (z domova, ze světa, z CMLA, odevšad apod.)*, v čísle 08–09/1955 se sjednocuje pod názvem *Stalo se v posledních týdnech* a od 01/1956 získává svůj standardní název *Stalo se doma, v exilu a jinde ve světě*. Zaujalo nás, že další změnou prochází tento název až v prvním čísle 47. ročníku, v roce 1995,⁸⁵ tedy více než pět let po sametové revoluci. Nový název zní *Stalo se doma, mezi námi a ve světě*. Za zmínku stojí také číslo 9–10 již 43. ročníku, v roce 1991, v němž se v rámci této rubriky stále s názvem *Stalo se doma, v exilu a jinde ve světě* mění obvyklý titulek *V exilu a katolickém světě* na *Mezi krajany a v katolickém světě*,⁸⁶ ale v následujícím čísle 11 má opět svůj původní název.

Rubrice *Stalo se...* jsou věnovány tři až čtyři tiskové strany. Pokud jde o samotný obsah, objevují se v ní tři základní oblasti zpráv: (a) Řím, resp. Vatikán, a celá Itálie, (c) vlast⁸⁷ a (c) ostatní země.

(a) Zprávy z Říma se týkají převážně papeže. Co řekl či napsal, s kým se setkal, co o něm píše vatikánský, italský a světový tisk apod. Později, pravděpodobně v souvislosti se stále rostoucími znalostmi místního prostředí a kurie, se objevují zprávy o kardinálech, biskupech, řeholních představených apod. Dále zde najdeme zprávy o významných událostech týkajících se koleje Nepomucenum (svěcení, personální změny apod.) či informace o článcích ve vatikánském tisku o osobách či událostech spojených s Československem. Jednotlivé zprávy nejsou téměř vůbec signovány, z ostatních textů a kontextu je možné usuzovat, že jejich autorem, nebo přinejmenším konečným redaktorem, byl z významné části Petr Ovečka. Pokud jde o věrohodnost

⁸⁵ *Nový život* 1995, roč. 47, č. 1–2, s. 19.

⁸⁶ *Nový život* 1991, roč. 73, č. 9–10, s. 166.

⁸⁷ Tento termín používáme z důvodu změn oficiálního názvu státu.

těchto zpráv, nevidíme důvod ji problematizovat, jde převážně o přímá svědectví či zprávy o zprávách z jiného zdroje (tisku).

(b) Zprávy z domova jsou dále děleny na (a) *Náboženské zprávy* (v nich jsou zahrnuty všechny zprávy jakkoli související s životem církve, od stavebních úprav církevních objektů, kulturních aktivit s náboženskou tematikou, přes vydané publikace či překlady, až po osudy [jubilea, úmrtí, věznění] osob, kněží i laiků), (b) *Kulturní zprávy* (přinášejí zprávy o veškerém kulturním dění ve vlasti, zvláště o činnosti a dílech spisovatelů, básníků a vědeckých pracovníků), (c) *Různé zprávy* (pokrývají nejrozličnější oblasti: politiku, zemědělství, dopravu, zdravotnictví, školství, ekonomiku apod. a rovněž přinášejí informace týkající se možností výjezdu do zahraničí, celních poplatků a poštovních služeb). (d) V některých číslech je také zvlášť vyčleněný seznam zesnulých kněží nazvaný *Kněžské hroby*. Pokud jde o zdroje zpráv z vlasti, máme jen částečné povědomí o tom, jakým způsobem se k redakci dostávaly. Mimo zprávy o zatýkání a dalších krocích namířených proti církvi jde převážně o veřejné zprávy informativního charakteru, je tedy pravděpodobné (a u některých zpráv je to výslovně uvedeno), že jsou převzaty z tisku (*Rudé právo*, *Literární noviny*, *Katolické noviny*, *Lidová demokracie*, *Pravda* [Bratislava], dokonce i časopis *Květy* apod.), dále z rozhlasového a televizního vysílání. Zahraničními zdroji byl z počátku britský tisk, dále německá katolická zpravodajská služba *KNA* či rakouská katolická tisková služba *Kathpress*, z nichž pocházejí i zprávy o represivních krocích proti církvi v Československu. Jako autor zpráv (zvláště na počátku padesátých let) je uváděna také *Veritas*, informační agentura Křesťanské akademie. Redaktor Petr Ovečka zmiňuje, že zprávy získával zejména od jednotlivých krajanských misionářů.⁸⁸

(c) Zprávy ze světa se týkají nejrozličnějších zemí, nejen těch, kde se čeští a slovenští exulanti jako obyvatelé či misionáři přímo vyskytovali, ale i těch, jejichž politickou situaci sledovali (např. země tehdejšího Sovětského svazu). Jedná se o Evropu (Německo, Polsko, Rakousko, Francie, Anglie, Holandsko, Litva, Norsko, Švédsko, Chorvatsko, Maďarsko, Švýcarsko, Rusko, Bělorusko, Rumunsko, Malta...), dále Spojené státy americké a Kanadu, Austrálii, Asii (konkrétně např. Japonsko, Kazachstán, Cejlon [Srí Lanka] či Indie) i misijní území v Africe. Zprávy sledují převážně (1) činnost krajanských skupin a svazů, (2) situaci církve v daném státě a (3) činnost misionářů československého původu. Stejně jako v případě zpráv

⁸⁸ OVEČKA, Petr a Petr HAVLÍČEK. Dobrodružství s Kristem, s. 7–8.

z Československa nevíme přesně, jak je redakce získávala, zdá se pravděpodobné, že prostřednictvím dopisů, zpráv od krajanských misionářů⁸⁹ nebo sledováním tisku či rozhlasu daného místa. Rovněž jsme pro tuto práci nezhotovili přesný seznam všech míst/zemí, o nichž *Nový život* informuje.

Rubrika *Stalo se...* bývá bohatě doplněna fotografiemi, převážně z akcí týkajících se celého exilu (sjezdy, konference, poutě, letní školy) či z oslav významných svátků (sv. Václav, sv. Cyril a Metoděj) v dané zemi.

3.2.1.1.3. Poznámky

Této rubrice je většinou věnována jedna tisková strana s tím, že text přesahuje i na následující stranu rubriky *Dopisy • Dotazy • Odpovědi*. V případě rozsáhlejších textů má rubrika strany dvě. Co se týče obsahu textů, je možné říci, že (a) se věnují zejména literatuře (všeobecné poznámky, recenze, přehledy vydávaných knih, zprávy ze spisovatelských sjezdů a konferencí) a kultuře (zprávy o výstavách, o filmech), (b) představují život či dílo nejruznějších osobností exulantského světa, (c) referují o krajanských či náboženských sjezdech a sympoziích a (d) jsou prostorem k jakési „diskuzi“ formou poznámek nebo „otevřených dopisů“ převážně mezi spolupracovníky *Nového života*, kteří touto formou „diskutují“ nad určitým tématem (nad knihou či společensko-náboženským problémem). Nejdlejší a nejvýraznější „diskuze“ se týká knihy Ladislava Radimského „Rub a líc“,⁹⁰ věnováno je jí dvanáct příspěvků v rozmezí od čísla 06/1959 do čísla 06/1960, tedy během celého jednoho roku. (e) Ostatní texty *Poznámek* jsou velmi různorodé. Obecně lze říci, že jakýkoli text, který je příliš krátký na zařazení do hlavní části a není naopak stručnou zprávou o dění (ta by byla zařazena do rubriky *Stalo se...*) či dopisem, je zařazen do *Poznámek*.

Na tomto místě je rovněž vhodné zmínit se o recenzích. V celém *Novém životě* jich najdeme okolo 250, průměrně tedy vychází jedna recenze na dvě čísla. Pro studium literatury může jít o zajímavý pramen. Badatelskou práci poněkud ztěžuje fakt, že do roku 1958 jsou recenze nazývány jménem autora publikace a jejím názvem, po té však dostávají „poetičtější názvy“, z nichž zpravidla není patrné, která publikace je recenzována. Ačkoli v rámci této práce nebylo v našich možnostech uvést do bibliografie ke každé recenzi údaje k publikaci, alespoň jsme je u každého čísla

⁸⁹ Tamtéž, s. 7–8.

⁹⁰ RADIMSKÝ, Ladislav. *Rub a líc našeho národního programu v atomovém věku*. Řím: Křesťanská akademie, 1959. (Studium, sv. 4).

vyčlenili do skupiny RECENZE. Pokud jde o autory recenzí, patřili k nim: Antonín Kratochvíl, Anastáz Opasek, Jan Pražák, Karel Vrána (= Pavel Želivan, také grafonym *Paž.*), Miroslav Podivínský (grafonym *mp*⁹¹), Jindřich Středa (= Karel Schwarzenberg), Alexander Heidler, Karel Mácha, Petr Den (= Ladislav Radimský), Jiří Ryšánek, Ondřej M. Petruš, autor s grafonymem *Sil.* a další.⁹² V *Poznámkách* vycházel také pravidelný přehled publikací (monografie, sborníky, sbírky básní apod.) vydaných v exilu, zřídka i ve vlasti, pod titulem *Redakci došlo*.⁹³ U každé publikace jsou uvedeny základní bibliografické údaje, u některých se objevují krátké anotace.

3.2.1.1.4. Dopisy • Dotazy • Odpovědi

Této rubrice je standardně věnována jedna tisková strana a to ta poslední – vnější obálka. Její „předchůdkyní“ je rubrika *Jak to vlastně je?* v sedmém ročníku (1955), v níž jde především o dotazy čtenářů, na něž někdo z redaktorů či spolupracovníků odpovídá. Úryvky z dopisů se v *Novém životě* objevují již v prvním čísle druhého ročníku, nemají však stálé místo.

Ve standardní rubrice *Dopisy • Dotazy • Odpovědi* nacházíme (1) úryvky z dopisů různého typu: (a) od čtenářů *Nového života* z vlasti či z různých míst exilu, většinou nesignované, nebo pouze s iniciály autora či křestním jménem a zemí, odkud dopis přišel. Co se týče obsahu, jde o reakce přímo na *Nový život* (pochvaly, návrhy), o krátké zprávy z daného místa či vyjádření k nějakému aktuálnímu dění.⁹⁴ (b) Od „bližších přátel“ *Nového života*, nejčastěji misionářů a sester působících v určité zemi nebo misii.⁹⁵ Jde o delší úryvky popisující současnou situaci, mnohdy obsahující i prosbu o finanční podporu.⁹⁶ (c) Třetím typem dopisu jsou dopisy s dotazy z oblastí systematické i praktické teologie, na které někdo z redakce či spolupracovníků *Nového života* odpovídá. Do této rubriky jsou dále zařazovány (2) zprávy o životních jubileích či úmrtích exilových osobností. U zpráv o úmrtí bývá často fotografie dotyčného a krátký nekrolog.

⁹¹ Rozluštěno na základě článku *mp*. Ještě jednou sedm hubených let, *Nový život* 1955, roč. 7, č. 4, s. 94.

⁹² Pořadí uvádíme podle počtu publikovaných recenzí. Může se drobně lišit, pro tuto chvíli nejsme schopni rozluštit všechny grafonymy.

⁹³ Do roku 1958 v obměnách *Redakci NŽ došlo, Redakci (NŽ) bylo zasláno, Redakci došly*.

⁹⁴ Např. po II. vatikánském koncilu se objevují dopisy popisující provádění liturgických změn. Např.: Z dopisů. *Nový život* 1967, roč. 19, č. 2, s. 48.; Z dopisů. *Tamtéž*, č. 5, s. 123 a 124.

⁹⁵ Např.: P. Jan Med (India), sestra Jana Emanuela Krausová (Jižní Afrika), P. Vincenc Janda (Equador), P. Josef Šíra (Jeruzalém).

⁹⁶ Např.: Krausová, Jana Emanuela. Pozdrav a prosba o pomoc. *Nový život* 1961, roč. 13, č. 3, s. 147.

Jelikož, jak bylo řečeno výše, je rubrika *DDO* zpravidla na zadní straně obálky, objevují se v ní nejrůznější (3) oznámení a výzvy redakce či administrace. Informace o bohoslužbách sloužených za odběratele a dobrodince *Nového života*, krátké i obsáhlejší výzvy k úhradě předplatného, informace o způsobu jeho úhrady, poděkování předplatitelům, korekce k předchozím číslům a „sezónní informace“ (nabídka vánočních pohlednic, výročních známek apod.). Také je zde třeba zmínit (4) modlitební úmysly na každý měsíc v rámci Apoštolátu modlitby.⁹⁷

3.2.1.1.5. Souhrnná poznámka k výše uvedeným rubrikám

Rozdělení do rubrik není striktní, přednost má praktická stránka grafické úpravy do tisku, některé texty tedy mezi těmito čtyřmi rubrikami volně „plavou“. Nejvíce se texty prolínají mezi *Dopisy • Dotazy • Odpovědi* a *Poznámky*, některé kratší texty či úmysly Apoštolátu modlitby se objevují i v rubrice *Stalo se...* Těchto přesunů je v *Novém životě* více, ale nepovažujeme za nutné je vyjmenovávat všechny, pro další práci s texty však doporučujeme vzít tuto skutečnost na vědomí.

3.2.1.2. Rubriky, které postupně vymizely

Vedle výše uvedených „stálic“ se v *Novém životě* objevily na omezený časový úsek další tři rubriky: (1) *O lepší svět*, (2) *Život z víry* a (3) *Prameny života*.

3.2.1.2.1. O lepší svět

Rubrika *O lepší svět* je součástí obsahu *Nového života* v období od čísla 01/1955 do čísla 11/1966 a to pouze v některých číslech. Její název přejímá název hnutí pro nábožensko-sociální obnovu světa, kterou vyhlásil papež Pius XII. 10. února 1952⁹⁸ a která byla plně v intencích katolické akce. Rubrika přímo s názvem *Katolická akce*, která představuje její poslání a metody práce, se ostatně objevuje již v druhém ročníku *Nového života*, v číslech 05, 07, 08, 10 a 11, a samotná Cyrilometodějská liga akademická, původní tvůrkyně a vydavatelka *Nového života*, vznikla v rámci struktur katolické akce. V rubrice *O lepší svět* lze vysledovat dvojí podobu (a) od čísla 01/1955 do čísla 12/1957 a (b) od čísla 03/1959 do čísla 11/1966.

⁹⁷ K hnutí Apoštolát modlitby (vzniklo v jezuitském studijním domě ve Francii roku 1844) se může připojit každý, kdo zahrne do své modlitby úmysly vyhlášené na každý měsíc papežem vždy na začátku daného kalendářního roku. K všeobecnému a misijnímu úmyslu vyhláší čeští a moravští biskupové také národní úmysl.

⁹⁸ [úvod do rubriky]. *Nový život* 1955, roč. 7, č. 1, s. 17.

V čísle 01/1955 rubrika začíná *Několika směrnicemi* z projevů Pia XII. a svoláním, že se „uprchlíci hlásí k práci o lepší svět“. Následují krátké zprávy o jednotlivých aktivitách: krajanských mších svatých, společných modlitbách růžence, šíření náboženské literatury, pořádání duchovních obnov, organizování sbírek pro chudé apod. Naléhavé jsou také výzvy ke spolupráci, vzájemnému porozumění a překonávání sporů kvůli rozdílným kulturním zvyklostem či názorům na priority a způsob konání jednotlivých aktivit. „Dost už nařikání, hašteření, pranýřování. Chceme pomáhat zachraňovat, pracovat o lepšího člověka a o lepší svět.“⁹⁹ Redakce *Nového života* si byla rovněž vědoma, že poměry jsou v různých oblastech jiné, proto na závěr rubriky opakovaně zařazovala výzvu, aby ten, kdo se chce k této iniciativě připojit, kontaktoval *Kněžský odbor při Křesťanské akademii v Římě*, který mu zašle studijní materiály a návrhy pro jeho konkrétní situaci. O kladné odezvě na tuto výzvu svědčí již výše zmíněné zprávy v dalších číslech.¹⁰⁰ Další součástí rubriky byl seriál *Průkopníci: úryvky ze života a svědectví členů Katolické akce a Dokumenty lidskosti*: krátké zprávy o lidských setkáních s pomocí či vlídným přijetím.

Struktura rubriky v rozsahu jedné nebo dvou tiskových stran byla tedy v první etapě následující: úryvky ze souvisejících projevů papeže, články o součástech *Katolické akce*, dále zprávy o činnosti jednotlivých krajanských skupin a seriály. Za pozornost stojí pět článků Ing. Jaroslava Jáchyma věnovaných *Katolické akci*, jejím zásadám a zkušenostem.

Po roční odmlce se rubrika objevuje znovu v čísle 03/1959, v úvodu je představena jako nová rubrika s podnázvem *Sociální apoštolát / Katolická akce*. Jejím cílem je tentokrát „probrat hlavní zásady sociální nauky církve, myšlenky o společnosti, jejich potřebách a problémech, jak je podal lidstvu Pius XII.“,¹⁰¹ papež, který vyzýval k apoštolátu laiky. Hlavní texty této rubriky, které zpracoval Zdeněk Daněk, vycházejí z díla dvou dominikánů A. F. Utze a J. F. Gronera „Sociální suma“,¹⁰² v níž sociální nauku Pia XII. zpracovali, a z příručky pro sociální pracovníky profesora sociálních věd jezuita Johanna Schaschinga.¹⁰³

⁹⁹ [Do práce se pustíme i my]. *Nový život* 1955, roč. 7, č. 1, s. 19.

¹⁰⁰ Např. Naši uprchlíci při práci o lepší svět. *Nový život* 1955, roč. 7, č. 3, s. 56.

¹⁰¹ [úvod do rubriky]. *Nový život* 1959, roč. 11, č. 3, s. 68.

¹⁰² UTZ, A. F. a J. F. GRONER. *Soziale Summe Pius XII.* Freiburg, Switzerland: Paulusverlag, 1954–1961.

¹⁰³ SCHASCHING, Johann. *Katholische Soziallehre und modernes Apostolat.* Innsbruck: Tyrolia Verlag, 1956.

3.2.1.2.2. Život z víry

Rubriku *Život z víry* nacházíme v *Novém životě* v období od čísla 02/1956 do čísla 06–07/1970 také pouze v některých číslech. Již v druhém ročníku se objevují dvě její „předchůdkyně“. První je rubrika *Naše víra* (01 až 11/1950), jejímž obsahem byly články týkající se témat systematické teologie (přirozenost – milost, ctnosti), jejich autorem je převážně P. Albert. Druhou rubrikou je *Život podle víry* (01 až 11/1950), která měla být praktickou pomůckou k sestavení programu pro schůze kroužků CM Ligy. Obsahovala podněty ke studiu a četbě Písma svatého, prohlubování znalostí z katechismu a oživení křesťanského způsobu života.¹⁰⁴

Rubriku *Život z víry* uvozuje přeložený úryvek z knihy Paula Claudela „J'aime la Bible“,¹⁰⁵ za nímž následuje komentář redakce: informace o vydání moderního českého překladu celého Nového zákona a povzbuzení k jeho každodenní četbě. Obsahem rubriky jsou poznámky k Písmu svatému a teologické články. Vysvětlují témata přirozenosti a nadpřirozenosti, zejména Božího nadpřirozeného působení v člověku (milosti), vnitřního života (s Bohem) a tajemství Kristova kříže (a jeho významu pro člověka). K autorům článků patří zejména Alexander Heidler a Ondřej Maria Petru, z větší části jde o přejeté texty např. od Paula Claudela, Thomase Mertona a Fultona J. Sheena. Sérii tří článků *Co je vnitřní život* připravil Zdeněk Švéda podle knihy Jean-Baptisty Chautarda *Duše veškerého apoštolátu*.

Do rubriky *Život z víry* bývají zařazovány již výše zmíněné úmysly Apoštolátu modlitby. V rámci ní však nejde o pouhý výčet, ale každý úmysl je doplněn komentářem,¹⁰⁶ jedná se však pouze o několik případů.

3.2.1.2.3. Prameny života

Tato rubrika je stejně jako *Život z víry* věnována víře a duchovnímu životu. *Život z víry* obsahuje především výklad nauky, systematickou teologii, *Prameny života* spadají spíše (neplatí to striktně) do oblasti praktické teologie, jednotlivé články mají napomoci propojit víru s každodenním životem. Její předchůdkyní je rubrika *Duchovní cestou* druhého ročníku *Nového života* (01 až 11/1950) obsahující výhradně články Františka Uhlíře.

¹⁰⁴ Srov. Katechese, liturgie, Písmo svaté. *Nový život* 1950, roč. 2, č. 1, s. 26 (úvod).

¹⁰⁵ CLAUDEL, Paul. Nám [Mám] rád Bibli. *Nový život* 1956, roč. 8, č. 2, s. 35.

¹⁰⁶ Např. vf. Apoštolát modlitby v květnu. *Nový život* 1957, roč. 9, č. 5, s. 117–118. Apoštolát modlitby v prosinci. *Nový život* 1957, roč. 9, č. 11, s. 238.

Prameny života se objevují pouze v sedmém ročníku (1955) v osmi číslech z deseti. V prvním čísle (01/1955) je rubrika uvedena úryvkem z Janova evangelia o Ježíšově rozhovoru se Samaritánkou o prameni vody tryskajícím do věčného života.¹⁰⁷ Následný text hovoří o nutnosti návratu k tomuto prameni: ke Kristu a jeho evangeliu. Obsahem rubriky jsou úryvky z evangelia (v překladu Ondřeje M. Petřů), texty k zamyšlení nad duchovním životem (modlitba, mše svatá, svědectví života) a pouze dvojdílný seriál *Z rodinného alba církve* (ze života sv. Jana Boska a syrského biskupa sv. Ignáce).

3.2.2. Seriály

V *Novém životě* najdeme tři delší seriály (přes dvacet dílů), dva kratší (pět dílů) a několik „pokusů“ o seriály, které jsou takto označeny, mají však nanejvýš tři díly. Nyní postupně představíme tři hlavní seriály (3.2.2.1.) a předložíme výčet ostatních (3.2.2.2.).

3.2.2.1. Hlavní seriály

Hlavními seriály *Nového života* jsou *Kapitoly o svátostech*, *Svatý rok v dějinách církve* a *Hovory o bibli*. Celkem třicet devět dílů *Kapitol o svátostech* vyšlo od čísla 01/1958 do čísla 02/1964, jejich autorem byl Alexander Heidler. Vznik tohoto seriálu vysvětluje autor v prvním díle: „Jsou jistě čestné výjimky, ale vcelku si musíme přiznat, že naši exulanti, i když jsou katolického vyznání, nemají smysl pro svátosti. Hledáme-li pravděpodobné důvody nebo alespoň záminky pro tento postoj, setkáme se s celou řadou bolestných problémů našeho náboženského života.“¹⁰⁸ V textu tyto *důvody* a *záminky* rozebírá a rovněž přiznává, že podíl na tomto stavu mají i ti, kterým je svěřeno katolickou nauku vykládat a vyučovat.¹⁰⁹ Cílem jednotlivých dílů má tedy být ukázat souvislost svátostí se samými základy lidské přirozenosti, jejich podstatný význam v celku náboženství a především vnuknout lidem smysl pro nadpřirozený život, který nám Bůh skrze svátosti uděluje.¹¹⁰ Další díly jsou tedy věnovány obecnému úvodu k svátostem (1–3), křtu (4–6), biřmování (7), eucharistii (8–12), pokání (13–20), pomazání nemocných (21), manželství (22–30) a kněžství (31–35). Dále pak odpustkům (36), svátostinám (37) a udělování svátostí v nouzi (38). Poslední shrnující díl představuje *Katolický sen: Svátostný život křesťanské společnosti* (39).

¹⁰⁷ [úvod do rubriky]. *Nový život* 1955, roč. 7, č. 1, s. 16.

¹⁰⁸ HEIDLER, Alexander. Kapitoly o svátostech: Než začnu hovořit o svátostech. *Nový život* 1958, roč. 10, č. 1, s. 8.

¹⁰⁹ Srov. Tamtéž, s. 9.

¹¹⁰ Srov. Tamtéž, s. 9.

První díl seriálu *Svatý rok v dějinách církve* od Jaroslava Polce se objevuje v prvním čísle 27. ročníku, tedy roku 1975, který byl vyhlášen Svatým rokem. První díl¹¹¹ je věnován vzniku fenoménu Svatého roku a prvnímu roku vyhlášenému Bonifácem VIII. v roce 1300, dalších šestnáct dílů pak postupně popisuje následující Svaté roky až do roku 1950. V čísle 06/1998 se objevuje „navazující“ seriál „*Proletářský*“ *Svatý rok 1975* (4 díly) a v čísle 01–02/1999 *Svatý rok 1983* (6 dílů). Rozšířené a upravené texty vyšly knižně v roce 1998 na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze pod názvem *Svaté roky: (1300–1983)*.¹¹² Svatých roků se týkal také rozhovor s Jaroslavem Polcem, tehdejším děkanem KTF UK v Praze, v čísle 04/1999.¹¹³

Třetí hlavní seriál je věnován Písmu svatému. Pod názvem *Hovory o bibli* vyšlo od čísla 01–02/1986 do čísla 09–10/1991 třicet čtyři dílů formou rozhovorů s Josefem Hrbatou. Úvodní díl *Boží slovo v lidském slově*¹¹⁴ vychází ze zkušenosti tazatelky s návštěvou svědků Jehovových, při níž si uvědomila svoji neznalost Písma. Jednotlivé díly se tedy věnují nejprve obecným otázkám Božího zjevení v dějinách (1–6), dále procházejí knihy od „biblického pravěku“ až po proroky (7–14) a zabývají se otázkami *Jak číst Písmo svaté?* (15–19) a *Jak vznikalo Písmo svaté?* (20–21). Další díly nazvané *Bůh a izraelský národ* (22–34) opět procházejí dějiny spásy v osmi hlavních epochách a ukazují, jak Bůh jedná se svým národem. Tyto texty, rozšířené a upravené, vyšly knižně jako část knihy *Klíč ke Starému zákonu*.¹¹⁵

3.2.2.2. Ostatní seriály

(a) *Odkaz otců* (3 díly: 01 až 03/1950), autor Josef Olšr. (b) *Kapitoly o církvi* (5 dílů: 02 až 06/1957), autor: Jaroslav Vítovský. (c) *Základní otázky* (3 díly: 02 a 09/1965 a 01/1966), autor: Alexander Heidler. (d) *Pro naše nejmenší čtenáře* (3 díly: 03 až 05/1971) a *Pro čtenáře malé i větší* (2 díly: 06/1971 a 07–08/1971), autorka: Zuzana Pavlová. (e) *Vstříc cyrilometodějskému jubileu 1985* (3 díly: 01–02, 05, 07–08/1983), autor: Jaroslav Polc.

¹¹¹ POLC, Jaroslav. *Svatý rok v dějinách církve* [I]: První svatý rok. *Nový život* 1975, roč. 27, č. 1, s. 6–8.

¹¹² POLC, Jaroslav. *Svaté roky: (1300–1983)*. Praha: KTF UK, 1998. Druhé vydání Olomouc: Matice cyrilometodějská, 2000.

¹¹³ POLC, Jaroslav. „Moje“ Svaté roky. *Nový život* 1999, roč. 51, č. 4, s. 52–54.

¹¹⁴ HRBATA, Josef. *Hovory o bibli: Boží slovo v lidském slově*. *Nový život* 1986, roč. 38, č. 1–2, s. 11–14.

¹¹⁵ HRBATA, Josef. *Klíč ke Starému zákonu*. Thaur: Österreichischer Kulturverlag, 1990. Druhé vydání Brno: Cesta, 1993. Zdroj: HRBATA, Josef. *Hovory o bibli: Bůh a izraelský národ* [XIII]. *Nový život* 1991, roč. 43, č. 9–10, s. 154.

3.3. Krásná literatura

Značný prostor je v *Novém životě* věnován také krásné literatuře. Rubrika *Naše povídka* se objevuje poprvé v čísle 09/1954 a poté je s výjimkou několika čísel součástí časopisu po celou dobu existence periodika. Jeho stálou součástí jsou rovněž původní i přeložené básně. Tu první s názvem *Kristus dítě* od Gilberta Cherstetona v překladu Karla Brušáka nacházíme v čísle 06/1949.¹¹⁶

3.3.1. Beletrie

V rubrice *povídky*¹¹⁷ lze rozlišit čtyři druhy textů. (1) Přeložené povídky zahraničních autorů, není jich mnoho (celkem dvacet šest), vícero textů pochází pouze z pera Giovanniho Papiniho, italského novináře a spisovatele, který ke konci života († 1956) konvertoval ke katolické víře. (2) Dále jsou zde otištěny povídky či spíše úryvky z knih „klasických“ a katolických českých a v době publikování již nežijících autorů: Božena Němcová (Babička), bratři Mrštíkové (Rok na vsi), Jindřich Šimon Baar (Chodská trilogie; K Bohu), Karel Čapek a Jaroslav Durych († 1962, jeho texty byly otištěny při příležitosti jeho úmrtí). (3) Nejrozsáhlejší skupinou jsou texty soudobých autorů žijících ve vlasti i v exilu. Do tohoto přehledu zařazujeme pouze autory s více než šesti příspěvky, v závorce za jménem uvádíme v případě potřeby pravé jméno, přibližný počet jejich příspěvků v *Novém životě* a informaci, zda (některé) autorovy texty vyšly také knižně. Bedřich Svatoš (34, ano); Miriam Tůmová (28, ano); Miloš Šebor (21, ano); Zuzana Pavlová (13, nezjištěno); Jan Čep (12, ano); F. X. Havlíček (František X. Hešík, 12, ano); Michal Racek (Jiří Veselý, 12, ano); Jan Topenčík (12, ano); Tomáš Bořil (8, nezjištěno); Gertruda Gruberová-Goepfertová (8, ano); Josef Koláček (8, ano); Chrysostom Mastik (Jetřich Lipanský, 8, ano); Petr Kaplíř (7, ne) a Milan Křesadlo (Bohumil Kobliha, 6, nezjištěno). (4) Poslední skupinou jsou texty zařazené do rubriky *Naše povídka* nebo přímo označené např. *Povídka? Ne, skutečnost!*. Jedná se o svědectví o nějaké události, úryvek z deníku nebo z životopisné publikace.

3.3.2. Poezie

V *Novém životě* nacházíme více než tisíc básní, více než polovina je signovaných. Také je lze, podobně jako beletrii, rozdělit do skupin. (1) Překlady básní cizích autorů. Vzhledem k náročnosti překladu poezie, který je ve své podstatě novou tvorbou, je vhodné zmínit nejvýznamnější překladatelku básní v *Novém životě*, jíž je Gertruda

¹¹⁶ CHERSTETON, Gilbert K. Kristus dítě. Přeložil Karel BRUŠÁK. *Nový život* 1949, roč. 1, č. 6, s. 19.

¹¹⁷ Standardní název *Naše povídka* se občas proměňuje, nebo chybí.

Gruberová-Goepfertová. (2) Básně již nežijících autorů, zejména katolických. (3) Básně soudobých autorů žijících ve vlasti a (4) básně původní exilové tvorby. (5) Poměrně často se zde vyskytují také básně k určité příležitosti (jubileum, úmrtí, křesťanský svátek apod.). (6) Samostatnou skupinou jsou modlitby. Jde o přeložené texty svatých, hymny z kněžských hodin nebo z misálu či modlitby k zvláštním příležitostem (Cyrilometodějské jubileum, Millenium 2000 apod.).

Vzhledem k velkému množství autorů zde uvádíme pouze autory s více než dvaceti příspěvky: Jan Anastáz Opasek (přibližně 110); Zuzana Pavlová (přibližně 75); Hana Gerzanicová-Honsová (přibližně 50); Jan Zahradníček (přibližně 45); František Lazecký (přibližně 30); Michal Racek (Jiří Veselý, přibližně 25); Vojtěch Prokop (přibližně 25); Marie Březinová (přibližně 20); Marie Štemberková (přibližně 20); Teofil Halama (přibližně 20); Běla Schovancová (přibližně 20) a F. C. Štěrba (přibližně 20). Zmiňovaná Gertruda Gruberová-Goepfertová zde má 17 vlastních básní. Na závěr zmíníme také více než 10 básní Karola Wojtyly pod pseudonymem Andrzej Jawień.

3.4. Dětská příloha Radar

V letech 1971–1974 byl spolu s *Novým životem* jako dětská příloha distribuován časopis *Radar*, měsíčník vzešlý z táborových zápisníků účastníků letních táborů pořádaných salesiány.¹¹⁸ Jeho zakladatelem a redaktorem byl pravděpodobně v roce 1963¹¹⁹ salesián Ladislav Dittrich tehdy působící v Turíně. Redaktor usiloval o aktivní spolupráci dětských čtenářů, k níž sloužily rubriky *Hlásí se* (možnost představit se ostatním) či *Naše národní galerie* (reprodukce výtvarných děl čtenářů).¹²⁰ V celobarevném časopise se objevovaly hádanky, soutěže, úryvky z beletrie či básně. Dále rubrika *Náboženské okénko* a další vzdělávací texty. K autorům v námi sledovaných letech 1971–1974 patřily: Ladislav Dittrich (texty v rubrice *Čao děti!*), Adolf F. J. Karlovský, člen-korespondent Mezinárodní heraldické akademie, Josef Kratochvíl (pod pseudonymem J. K. Baby), Hana Šklíbová a Johny (texty v rubrice *Náboženské okénko*, identitu autora se nám nepodařilo určit).

---

¹¹⁸ *Vinculum* ho inzeruje už v roce 1961. Radar – Táborový zápisník. *Vinculum* 1961, č. 6, s. 9.

¹¹⁹ Srov. ŠVEC, Štefan. *Česky psané časopisy pro děti (1850–1989)*. Praha: Karolinum, 2014, s. 682.

¹²⁰ Srov. FORMANOVÁ, Lucie, GRUNTORÁD, Jiří a Michal PŘIBÁŇ. *Exilová periodika*, s. 88.

4. Tvůrci *Nového života*

Tuto kapitolu věnujeme představení těch, kteří se na „životě“ *Nového života* podíleli. Biskup Jaroslav Škarvada v úplně posledním čísle *Nového života* píše, že za padesát tři let jeho existence byla řada jeho spolupracovníků „tak veliká, že ji dnes umí sestavit už jen sám Pán Bůh“.¹²¹ Dříve, než představíme alespoň některé osobnosti z celé této řady, budeme se podrobněji zabývat institucionálním zázemím časopisu (4.1.), poté uvedeme hlavní redaktory (4.2.), hlavní administrativní pracovníky (4.3.) a vybrané autory textů (4.4.).

Základní informace vyčteme přímo z tiráže *Nového života*: v cyklostylovaných číslech (01/1949 až 11–12/1950) je uvedena pouze adresa redakce, v číslech tištěných v Londýně (01–02/1951 až 09–11/1953) se objevuje vydavatel: *Cyrlometodějská Liga* a církevní schválení: *Imprimatur: † Edward, Bishop of Nottingham, Chairman of the Hierarchy's Committee for EVWs*. V číslech tištěných v Římě je uveden vydavatel: *Křesťanská akademie v Římě* a církevní schválení, které není personálně upřesněno. V období 01/1954 až 07–08/1981 je jako *direttore responsabile* (vedoucí redaktor) uveden Vincenzo Insolera SJ,¹²² a v období 09–10/1981 až do konce, 11–12/2001, Petr Ovečka SJ. Od čísla 03/1954 je přidáno rovněž i schválení Soudu města Říma: *Autorizzazione: Tribunale Roma N° 3779 del 15-3-54*.

4.1. Institucionální zázemí *Nového života*

Připomeňme, že *Nový život* byl původně věstníkem *Cyrlometodějské ligy akademické*, poté *Cyrlometodějské ligy* a rovněž jsme zmínili *Křesťanskou akademii*. Na tomto místě bychom se rádi věnovali zpřesnění vztahů mezi těmito i dalšími institucemi. Informace čerpáme přímo z *Nového života*, zvláště jeho prvních tří ročníků. Z dalších zdrojů lze uvést publikaci Milana Kocourka *45 let krajanské farnosti v Londýně: pamětník P. Jan Lang SJ*¹²³ a diplomovou práci Anny Langerové

¹²¹ ŠKARVADA, Josef. Na rozloučenou. *Nový život* 2001, roč. 53, č. 11–12, s. 123.

¹²² Vincenzo Insolera SJ (*1908 – †2002), jezuita italské národnosti, spisovatel, více než padesát let činný v jezuitském hnutí spolupracujícím s laiky *Congregazione Mariana*, po II. vatikánském koncilu přejmenovaném na *Comunità di Vita Cristiana* (CVX). Zdroj: [15-5-2015]. <www.parrocchiaroccella.it/index.php?option=com_content&view=article&id=433>.

¹²³ KOCOUREK, Milan. *45 let krajanské farnosti*.

Československý dům v Londýně – Velehrad,¹²⁴ která prozkoumala dosud nezpracované fondy Jana Langa SJ, jednoho ze zakladatelů *Nového života* (resp. *Věstníku Cyrilometodějské ligy akademické*), jak v Národním archivu, tak v soukromém fondu londýnského Velehradu. Její práce obsahuje cenné informace pro kontextualizaci *Nového života*.¹²⁵

Údaje o vzniku *Cyrlometodějské ligy* však vyžadují určité zpřesnění. Autorka hovoří už od počátku (duben 1949) o *Cyrlometodějské lize*, ta ovšem vznikla až na sjezdu *Cyrlometodějské ligy akademické* ve dnech 21.–26. dubna 1950 v Mnichově. Nejedná se o chybu, neboť sama *CML* chápala počátky *CMLA* jako svůj vlastní zrod.¹²⁶ Zpřesnění však není pouze otázkou terminologickou, neboť umožňuje sledovat i vývoj exulantské organizovanosti a postupné spolupráce jednotlivých skupin. Cílem naší práce není předložit podrobné dějiny *CMLA* a *CML*, zmiňujeme tedy pouze některé body, které považujeme za důležité pro pochopení významu a cíle *Nového života*.

„Prvním hybatelem“ událostí vedoucích k založení *CML* byl František Rochla (* 13. 9. 1909; † 28. 2. 1992),¹²⁷ za druhé světové války kapitán české zahraniční armády. V letech 1945–1948 studoval na Karlově univerzitě a byl činný v pražské *České lize akademické*.¹²⁸ Po únorových událostech roku 1948 emigroval a již v německém uprchlickém táboře založil *Svaz studentů*, jehož členové se pravidelně scházeli.¹²⁹ Stejně jako řada bývalých zahraničních vojáků zamířil z Německa do Anglie, kde ve snahách shromáždit studenty a intelektuály ke společné práci pokračoval. František Rochla požádal anglického provinciála jezuitů, aby mu uvolnil některé z českých jezuitů studujících v Anglii k duchovní péči o československé

¹²⁴ LANGEROVÁ, Anna. *Československý dům v Londýně – Velehrad*. Praha, 2013. [2015-04-28]. <<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/125465/14675313/>>. Diplomová práce. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze: Ústav českých dějin. Vedoucí práce: Jan Rychlík.

¹²⁵ Zaznamenali jsme ovšem, že ačkoli se o něm zmiňuje, pravděpodobně s ním přímo nepracovala, dokladem je zmínka na straně 14, že se v pozůstalosti nenacházel záznam přednášek z prvního veřejného vystoupení Ligy v předvečer svátku sv. Cyrila a Metoděje roku 1949 a je možné, že vůbec nebyl pořízen. Právě texty těchto tří přednášek však tvoří jádro prvního čísla *Nového života*, tehdy ještě *Věstníku Cyrilometodějské ligy akademické svazu katolického studentstva a intelektuálů z ČSR v exilu*.

¹²⁶ Viz *Nový život: Církevní schválení CMLA*. *Nový život* 1950, roč. 2, č. 5, s. 1.

¹²⁷ Zpráva o úmrtí: *Vinculum* 1992, č. 4.; Zpracoval publikaci ROCHLA, František Josef. *Kořeny vlastenectví: studie o podmínkách a sociálních údajích o příslušnících československé zahraniční armády v letech 1939-1945 a o jejich vlasteneckých předpokladech*. Brno: Doplněk, 2000.

¹²⁸ Viz KOCOUREK, Milan. *45 let krajauské farnosti*, s. 11.

¹²⁹ LANG, Jan. Po 50 letech. *Nový život* 1998, roč. 50, č. 7–8, s. 123.

uprchlíky; provinciál jeho žádosti vyhověl a k této službě určil Jana Langa, Františka Kovandu a Jaroslava Popelku.¹³⁰

Další osobností stojící u základů *CML* byl František Uhlíř (* 11. 8. 1900; † 11. 9. 1980), v letech 1945–1948 poslanec *Národního shromáždění* za Československou stranu národně socialistickou.¹³¹ Při pokusu o emigraci po únoru 1948 byl zatčen a vězněn, v roce 1949 uprchl do Londýna. Třetím členem zakládajícího „tria laiku“¹³² byl Rochlův londýnský spolubydlící Bohumír Bunža (* 10. 2. 1908; † 27. 11. 1990),¹³³ v letech 1945–1948 rovněž poslanec *Národního shromáždění*, ovšem za Československou stranu lidovou, jenž byl pro své vystupování proti nezákonným akcím komunistické policie po únoru 1948 z *Národního shromáždění* vyloučen a z obav před případnými persekucemi emigroval.¹³⁴ V Československu byl původně členem spolku akademiků Moravan.¹³⁵

Pravděpodobně na základě zkušenosti z činnosti v *České lize akademické* se František Rochla rozhodl založit podobný spolek v linii světového hnutí katolických vysokoškolských studentů *Pax Romana*.¹³⁶ Spolu s Františkem Uhlířem zaslali 24. dubna 1949 mezinárodnímu kongresu *Pax Romana* v Mexico City dopis, v němž vznik organizace zatím pod názvem *Československá Pax Romana* oznámili.¹³⁷ Záhy se k nim přidal Bohumír Bunža a další lidé. 22. května proběhla první schůzka, na níž byl ustaven desetičlenný přípravný výbor, duchovním rádcem byl jmenován jezuita Jan Lang.¹³⁸ Veřejnosti se spolek pod názvem *Československá liga akademická (CMLA): svaz katolického studentstva a intelektuálů v exilu* představil 4. července 1949

---

¹³⁰ Tyto „první jezuity“ zmiňují čtyři články *Nového života* věnované jeho jubileím. Ve třech z nich je však jmenována jen dvojice Lang a Popelka, pouze v jednom se objevuje dvojice Lang a Kovanda (LANG, Jan. Po 50 letech. *Nový život* 1998, roč. 50, č. 7–8, s. 123.). František Kovanda se „vytratil“ z této paměti pravděpodobně proto, že byl velmi záhy, v roce 1951, poslán na misie do Afriky.

¹³¹ K životopisným údajům viz LANG, Jan. Vzpomínka na přítele. *Nový život* 1981, roč. 33, č. 9–10, s. 171.

¹³² LANG, Jan. K 45. Londýnskému výročí. *Nový život* 1994, roč. 46, č. 3, s. 43.

¹³³ K životopisným údajům viz A. R. Šedesátiny jednoho z nás: [Dr. Bohumír Bunža]. *Nový život* 1968, roč. 20, č. 2, s. 48.; ROZEHNAL, Alois. Dr. Bunža sedmdesátník. *Nový život* 1978, roč. 30, č. 2, s. 48.; PECHÁČEK, Jaroslav. Bohuš Bunža pětasedmdesátníkem. *Nový život* 1983, roč. 35, č. 3, s. 51.; RB. Vzpomínáme...: [Bohumír Bunža]. *Nový život* 2000, roč. 52, č. 11, s. 180.

¹³⁴ Srov. [2015-03-26]. <<http://www.csds.cz/cs/g6/195-DS.html>>.

¹³⁵ Viz PECHÁČEK, Jaroslav. Bohuš Bunža pětasedmdesátníkem. *Nový život* 1983, roč. 35, č. 3, s. 51.

¹³⁶ K dějinám tohoto hnutí viz ROCHLA, František. Vznik, činnost a význam *Pax Romana*. *Nový život* 1949, roč. 1, č. 1, s. 11–15.

¹³⁷ Srov. LANGEROVÁ, Anna. *Československý dům v Londýně*, s. 12. Nepřesně je zde uvedena *CML* namísto *CMLA*.

¹³⁸ Srov. *Tamtéž*, s. 12.

v prostorách *The Newmann Association*, klubu anglických graduovaných intelektuálů¹³⁹ na svém prvním „informativním a programovém“¹⁴⁰ večeru. Ve třech přednáškách: Bohumír Bunža: *Význam a cíl Cyrilometodějské ligy akademické*,¹⁴¹ František Uhlíř: *Duchovní zaměření naší katolické akce*¹⁴² a František Rochla: *Vznik, činnost a význam Pax Romana*¹⁴³ byly představeny motivy vedoucí k založení *CMLA*, její ideová náplň a pracovní program. Shrnutí přednášek předkládáme zde:

Základními motivy pro založení *CMLA* byly: a) roztříštěnost, strádání a pokračující mravní rozklad v exilu, b) příklad trpící a bojující církve ve vlasti. Název *Cyrlometodějská* byl zvolen s ohledem na to, že cyrilometodějská idea je a) živou křesťanskou tradicí sahající ke kořenům naší národní existence a základnou snahou o sjednocení všech Slovanů v jedné církvi (unionistické snahy), b) stále trvajícím poutem mezi českým a slovenským národem a c) je třeba ji bránit před zneužitím komunistickým režimem ve vlasti. Heslo Ligy: *Omnia instaurare in Christo* [Vše obnovit v Kristu] vyjadřuje její program, jímž je obroda jednotlivce, národa a celého světa skrze návrat ke Kristu. Ze začlenění Ligy do rámce hnutí Pax Romana vyplývá, že jde o sdružení katolických studentů a intelektuálů.

Jednotlivé zemské skupiny *CMLA* vznikaly po celém světě, jejím ústředním byla právě londýnská *CMLA*, jež mimo jiné začala vydávat svůj *Věstník*, který se stal pojítkem mezi jednotlivými skupinami. Již třetí, zářijové číslo tohoto věstníku přineslo zprávu, že *CMLA* rozšiřuje v souladu se svými stanovami a na přání věřících katolíků ze všech částí svobodného světa o *Katolickou akci* ve smyslu encykliky Pia XI. „*Ubi arcano*“ z roku 1922 a tím „vytváří v československém katolickém prostředí duchovní jednotu všech, bez rozdílu stavu, vzdělání a společenského postavení, za jedním společným křesťanským cílem“.¹⁴⁴

Toto otevírání původně studentského a intelektuálního sdružení všem katolíkům bez rozdílu vyvrcholilo na prvním sjezdu *CMLA* v Mnichově ve dnech 21.–26. dubna 1950, kdy byl „pro všechny katolíky pocházející přímo nebo po předcích z diecézí Československé republiky založen jednotný organizovaný apoštolát *Cyrlometodějská*

¹³⁹ Viz *Nový život* 1949, roč. 1, č. 1, titulní strana. Newmanova asociace sdružující laiky za účelem prohlubování víry existuje dodnes [2015-05-16]. <<http://www.newman.org.uk/>>.

¹⁴⁰ BUNŽA, Bohumír. Význam a cíl Cyrilometodějské ligy akademické. *Nový život* 1949, roč. 1, č. 1, s. 1.

¹⁴¹ Tamtéž, s. 1–3.

¹⁴² UHLÍŘ, František. Duchovní zaměření naší katolické akce. *Nový život* 1949, roč. 1, č. 1, s. 4–10.

¹⁴³ ROCHLA, František. Vznik, činnost a význam Pax Romana. *Nový život* 1949, roč. 1, č. 1, s. 11–15.

¹⁴⁴ Srov. P.S. Katolická Akce Cyrilometodějské ligy akademické v Londýně. *Nový život* 1949, roč. 1, č. 3, s. 9–10.

liga (CML)“.¹⁴⁵ Z dosavadních zkušeností však vyplývalo, že je nutné také zachovat určité specializované skupiny jak pro respektování individuálních potřeb, tak kvůli možnostem zapojení do mezinárodních hnutí. V rámci jednotné organizační struktury CML tedy vznikla / dále fungovala (1) *Cyrlometodějská liga akademická* se dvěma složkami: *Studentská katolická spolupráce (SKS)* a *Spolupráce katolické inteligence (SKI)* a (2) *Spolupráce katolické mládeže (SKM)*.¹⁴⁶ *Věstník Nový život* se pátým, květnovým, číslem roku 1950 stal orgánem celé *Cyrlometodějské ligy*.¹⁴⁷

Skupina *Spolupráce katolické inteligence* si na sjezdu v německém Prien Am Chiemsee konaném již v květnu 1950 založila *Křesťanskou akademii*¹⁴⁸ jako svůj studijní, dokumentační, ediční a informační ústav. Duchovním rádcem byl zvolen Alexander Heidler, předsedou Stanislav Koutník, který záhy přesídlil do Říma a s ním i centrum *Křesťanské akademie*. V Římě získala KA podporu tehdejšího předsedy *Italské katolické akce* Vittorina Veronese,¹⁴⁹ jenž jí zajistil do začátků peněžitou podporu a v srpnu 1950 přijetí za dopisujícího člena *Pax Romana*. Její stanovy byly schváleny římskými diecézními úřady. Prvním veřejným počinem KA bylo zorganizování pouti českých uprchlíků do Říma na svátek sv. Václava 28. září 1950. KA vydávala v pěti až sedmi jazycích informační bulletin *Veritas* informující o vývoji událostí ve vlasti, rovněž vydala „České modlitby a zpěvy“ a český překlad Nového zákona.

V roce 1951 byl vývoj všech těchto organizací přerušen masovou emigrací do zámoří z důvodu ukončení činnosti *International Refugee Organization (IRO)*. Většina zemských skupin CML se rozpadla. Hlavní spolupracovníci *Nového života* emigrovali do USA.

K překonání personální krize KA v Římě pomohlo zapojení kněží z české papežské koleje Nepomucenum a řeholních kněží, kteří v Římě ukončili svá studia. Sekretářem KA se stal František Planner (* 9. 12. 1912; † 15. 2. 1999),¹⁵⁰ delegát pro uprchlíky

¹⁴⁵ Sjezd CMLA, *Nový život* 1950, roč. 2, č. 5, s. 3.

¹⁴⁶ Srov. Tamtéž, s. 3. Stanovy CML viz Úvod k Ústavě Cyrlometodějské ligy. *Nový život* 1950, roč. 2, č. 5, s. 6–10., přepis uveden v Příloze č. 3.

¹⁴⁷ Srov. Sjezd CMLA. *Nový život* 1950, roč. 2, č. 5, s. 4.

¹⁴⁸ Informace čerpáme zejména z článku OVEČKA, Petr. 30 let CML a KA (Dokončení). *Nový život* 1980, roč. 32, č. 7–8, s. 133–134.

¹⁴⁹ Životopisný medailon v italštině: [2015-05-20]. <<http://catalogo.archividelnovecento.it/scripts/GeaCGI.exe?REQSRV=REQPROFILE&ID=86805>>.

¹⁵⁰ K životopisným údajům viz Mons. František Planner 25 let knězem. *Vinculum* 1961, č. 2, s. 3–4.; ŠPIDLÍK, Tomáš. Šedesát let kněžství mons. Plannera. *Nový život* 1996, roč. 48, č. 12, s. 205.;

v Itálii, předsedou Zdeněk Ehler, profesor církevního práva v Dublinu. Konsolidovaná KA bohatě rozvíjela svoji činnost: vydavatelství, péče o uprchlíky, zvláště o mládež apod. V roce 1954 se KA ujala redakce a administrace *Nového života*.

V roce 1969 bylo v Římě z podnětu kardinála Berana založeno *České náboženské středisko Velehrad*, které zastřešilo jednotlivé české náboženské organizace v zahraničí, a tedy i *Křesťanskou akademii*, která se mohla soustředit zejména na svou ediční činnost. *Středisko* spravovalo její finanční a administrativní záležitosti, tedy i péči o administraci *Nového života*, kterou vykonávali salesiáni.¹⁵¹

Z výše uvedeného vysvítá, že potřebu založit organizaci, která by napomáhala uchování křesťanské víry a mravní obnově v exilu, jež je pro člověka těžkou zkouškou, a zároveň podporovala bojující a trpící církve ve vlasti,¹⁵² cítili sami laici. Na prvním sjezdu *CMLA* bylo z 80 účastníků pouze 10 kněží.¹⁵³ Bez podpory duchovních a bez možnosti spolupráce s církevními strukturami, které mohly poskytnout stabilní duchovní,¹⁵⁴ personální i materiální zázemí, by však větší rozvoj nebyl možný. Hlavními redaktory a administrativními pracovníky, které představíme níže, byli zejména jezuité a později (od roku 1969) salesiáni.

OVEČKA, Petr. Sbohem, mons. Plannere. *Nový život* 1999, roč. 51, č. 3, s. 48. [zpráva o úmrtí a životopisný medailon]. *Vinculum* 1999, č. 3.

¹⁵¹ OVEČKA, Petr. Budeme končit? *Nový život* 2001, roč. 53, č. 9–10, s. 101.

¹⁵² BUNŽA, Bohumír. Význam a cíl Cyrilometodějské ligy akademické. *Nový život* 1949, roč. 1, č. 1, s. 1.

¹⁵³ OVEČKA, Petr. 30 let CML a KA. *Nový život* 1980, roč. 32, č. 5, s. 91.

¹⁵⁴ Srov. HEIDLER, Alexander. Orientace před sjezdem CMLA. *Nový život* 1950, roč. 2, č. 4, s. 6–8, zvláště s. 8.

4.2. Hlavní redaktoři *Nového života*

Hlavními redaktory *Věstníku / Nového života* byli postupně tři jezuitští kněží: Jan Lang SJ v Londýně v letech 1949–1953 (4.2.1.), Václav Feřt SJ po přesídlení redakce do Říma v letech 1954–1959 (4.2.2.) a v letech 1959–2001 Petr Ovečka SJ (4.2.3.).¹⁵⁵

4.2.1. Jan Lang SJ

Jan Lang (* 20. 6. 1919; † 21. 3. 2007)¹⁵⁶ byl v roce 1948 svými představenými pověřen péčí o československé uprchlíky v Anglii. Po založení *Cyrlometodějské ligy [akademické]* jako jednotící organizace se stal jejím duchovním rádcem (1949) a vedoucím redaktorem *Věstníku*, jež *CMLA* začala ihned vydávat. Ústředí, v němž byly slouženy první krajanské bohoslužby, sídlilo na adrese 39, Fitzjohn's Avenue, N.W.3. Pro tisk *Věstníku* byl narychlo zakoupen zánovní psací stroj (od hnutí Moral Rearmament), do něhož byla doplněna česká písmena. Na československém konzulátu pracovala jako písařka slečna Františka Kuklová, která o poledních přestávkách texty přepisovala na cyklostylové blány, které vynášela ven v nákupní tašce,¹⁵⁷ až do roku 1951, kdy začal *Věstník – Nový život* vycházet tiskem. V redakční práci pomáhal Janu Langovi spolubratr Jaroslav Popelka,¹⁵⁸ od tištěné verze s nimi rovněž spolupracoval Adolf Pelikán.¹⁵⁹ Na skládání listů, distribuci a dalších pracích se podílela řada dobrovolníků, Jan Lang hovoří o poslancích, umělcích a „mnoha dobrých a věrných věřících“.¹⁶⁰

Lang sám do *Nového života* během jeho londýnského období (36 čísel) napsal pět úvodníků. Po převedení vydávání do Říma přispěl pěti vzpomínkovými texty k různým výročím *Nového života*, cenný je také text o osudech Františka Uhlíře.¹⁶¹

---

¹⁵⁵ Srov. LANG, Jan. K 45. Londýnskému výročí. *Nový život* 1994, roč. 46, č. 3, s. 43–44, ŠKARVADA, Jaroslav. Padesát let „Nového života“. *Nový život* 1998, roč. 50, č. 1–2, s. 5–6 a OVEČKA, Petr. Budeme končit? *Nový život* 2001, roč. 53, č. 9–10, s. 101.

¹⁵⁶ K životopisným údajům viz KOCOUREK, Milan. *45 let krajanské farnosti*. Oficiální životopis Tovařystva Ježíšova ke stažení zde: HYL MAR, František. V Londýně zemřel český jezuita Jan Lang: [článek ze dne 21. 3. 2007] [2015-05-16]. <<http://www.jesuit.cz/clanek.php?id=74>>.

¹⁵⁷ Srov. LANG, Jan. Vzpomínám... *Nový život* 2001, roč. 53, č. 11–12, s. 133.

¹⁵⁸ Srov. ŠKARVADA, Jaroslav. Padesát let „Nového života“. *Nový život* 1998, roč. 50, č. 1–2, s. 5, nebo Blíží se oslavy 90. výročí narození misionáře Popelky. [2015-05-12]. <<http://www.jesuit.cz/clanek.php?id=113>>.

¹⁵⁹ Srov. Československé dokumentační středisko. Pelikán, Adolf. [2015-05-12]. <<http://csds.cz/cs/g6/2076-DS.html>>.

¹⁶⁰ LANG, Jan. Vzpomínám... *Nový život* 2001, roč. 53, č. 11–12, s. 133.

¹⁶¹ LANG, Jan. Vzpomínka na přítele. *Nový život* 1981, roč. 33, č. 9–10, s. 171.

Jan Lang je spojován zejména s činností londýnského Velehradu, který v roce 1964 založil, a s náboženským vysíláním na vlnách BBC (v letech 1949–1993). O významu jeho služby pro londýnskou a celou britskou krajanskou komunitu i pro „projíždějící“ exulanty svědčí mnoho vzpomínkových textů.¹⁶²

4.2.2. Václav Feřt SJ¹⁶³

Jak jsme zmínili výše, v roce 1951 prošla většina zavedených a rozvíjejících se exilových krajanských organizací určitou „krizí“ v důsledku ukončení činnosti organizace *IRO* a následné emigrační vlny do zámoří. Krize byla překonána zejména díky napojení na existující české struktury v Římě: papežskou kolej *Nepomucenum* a řádová studia.

Pověřeným redaktorem redakčního kruhu *Nového života* se stal v roce 1954 spirituál *Nepomucena* Václav Feřt (*23. 12. 1903; † 4. 4. 1986).¹⁶⁴ Měl již na starosti vydávání kněžského „listu“ *Vinculum* a pastorační sešity *CML* pro kněze v exilu *Naše jednota*,¹⁶⁵ přirozeně tak převzal také *Nový život*. Václav Feřt měl rovněž od roku 1947 na starosti československou redakci *Vatikánského rozhlasu*. Tato práce byla zvláště v roce 1949 po zavedení předběžné cenzury s ohledem na diplomatické vztahy Československa a Vatikánu stále náročnější na pečlivou přípravu.¹⁶⁶ S redakcí *Nového života* mu tedy už od počátku pomáhal spolubratr Petr Ovečka, který ji v roce 1959 převzal.¹⁶⁷ Václav Feřt odjel v roce 1960 do Kanady založit Český misijní dům kardinála Berana, v roce 1965 se vrátil do Říma a nadále pracoval pro *Vatikánský rozhlas*.¹⁶⁸

Do *Nového života* psal Václav Feřt pod pseudonymem V. F. Trnavský, z 13 příspěvků signovaných celým jménem v rozmezí čísel 01/1954 až 03–04/1960 je vlastním jménem podepsán pouze pod jedním z nich. Jeho grafonym *vf* nebo *vafe* nalézáme pod dalšími 45 příspěvky.

¹⁶² Srov. ŠTRÁFELDOVÁ, Milena. Pater Jan Lang – významná postava českého exilu ve Velké Británii: [vysílání ze dne 31. 3. 2007] [2015-05-13]. <<http://www.radio.cz/cz/rubrika/krajane/pater-jan-lang-vyznamna-postava-ceskeho-exilu-ve-velke-britanii>>.

¹⁶³ K životopisným údajům viz Česká provincie Tovaryšstva Ježíšova. P. Václav Feřt [2015-05-12]. <<http://www.jesuit.cz/vzpominka.php?id=19>>. ; OVEČKA, Petr. Zemřel otec Václav Feřt. *Nový život* 1986, roč. 38, č. 5, s. 99.; Založil *Vinculum*. *Vinculum* 1986, č. 2, s. 2–4.

¹⁶⁴ OVEČKA, Petr. Zemřel otec Václav Feřt. *Nový život* 1986, roč. 38, č. 5, s. 99.

¹⁶⁵ NOVOTNÝ, Vojtěch. *Teologie ve stínu*, s. 134.

¹⁶⁶ VODIČKOVÁ, Stanislava. Slyšte to, všichni lidé, všichni obyvatelé světa, naslouchejte: O vysílání české redakce *Vatikánského rozhlasu*. *Paměť a dějiny* 2014, roč. 8, č. 1, s. 45–57, zde s. 50.

¹⁶⁷ DOLEŽAL, Miloš. *Proti zlému krompáč a lopata*, s. 156.

¹⁶⁸ OVEČKA, Petr. Zemřel otec Václav Feřt. *Nový život* 1986, roč. 38, č. 5, s. 99.

4.2.3. Petr Ovečka SJ

S *Novým životem* je spojeno zejména jméno jeho třetího vedoucího redaktora Petra Ovečky (* 8. 10. 1922; † 22. 12. 2009),¹⁶⁹ jenž redakční práci vykonával v letech 1959–2001, tj. celých 42 let. V roce 1971 musel pro nátlak československé diplomacie skončit s prací pro Vatikánský rozhlas, *Nový život* mu byl zásluhou představených ponechán.¹⁷⁰ Ačkoli v jednom ze svých dopisů píše, že pomáhat s *Novým životem* začal, protože se „představení domnívali, že má ještě volný čas“,¹⁷¹ tato práce ho postupně zcela pohltila. Jeho spolubratři, např. Josef Koláček a Tomáš Špidlík, svědčí o jeho „neúnavné práci po nocích“.¹⁷²

Petr Ovečka sám necestoval, zprávy a příspěvky získával čistě jenom korespondencí, zvláště od jednotlivých krajanských misionářů a jejich známých a přátel.¹⁷³ K jeho blízkým spolupracovníkům patřili Alexander Heidler (Mnichov), Tomáš Špidlík (Řím), Karel Vrána (Řím), Jan Čep (Paříž), Antonín Kratochvíl (Mnichov), Petr Den [Ladislav Radimský] (New York).¹⁷⁴ S korekturami *Nového života* mu pomáhali Josef Koláček a František Planner.¹⁷⁵ K vlastním příspěvkům Petra Ovečky v *Novém životě* viz kapitolu 4.4. *Vybraní autoři textů Nového života – (2) Ovečka, Petr.*

Po ukončení vydávání *Nového života* se Petr Ovečka v roce 2002 vrátil do vlasti, kde byl pověřen vedením bulletinu *Jezuité*, které vykonával až do roku 2005.¹⁷⁶

---

¹⁶⁹ K životopisným údajům viz také: Redakce. *Pohřeb Petra Ovečky bude v úterý 5. ledna*: [článek ze dne 23. 12. 2009] [2015-05-03]. <<http://www.jesuit.cz/clanek.php?id=486>>.

¹⁷⁰ KOLÁČEK, Josef. *Budeme ovečkovat* ze dne 30. 12. 2009. [2015-05-15]. <<http://www.jesuit.cz/clanek.php?id=492>>.

¹⁷¹ Archiv České provincie Tovaryšstva Ježíšova, Ječná. Fond: Petr Ovečka, nekatalogizováno. Dopis Petra Ovečky z prosince 2000, podrobnosti nejištěny.

¹⁷² ŠPIDLÍK, Tomáš. *Pod obraz Boží jsme nepadali* ze dne 9. 1. 2010. [2015-05-15]. <<http://www.jesuit.cz/clanek.php?id=493>>.

¹⁷³ Srov. OVEČKA, Petr a Petr HAVLÍČEK. Dobrodružství s Kristem: [rozhovor]. *Jezuité* 2005, č. 6, s. 7.

¹⁷⁴ DOLEŽAL, Miloš. *Proti zlému krompáč a lopata*, s. 157.

¹⁷⁵ KOLÁČEK, Josef. *Budeme ovečkovat*.

¹⁷⁶ HYLMAR, František. *Pamětní medaile ČBK pro Petra Ovečku* ze dne 6. 7. 2006. [2015-05-15]. <<http://www.jesuit.cz/clanek.php?id=18>>.

4.3. Hlavní administrativní pracovníci *Nového života*

Důležitou složkou redakční práce byla rovněž administrace *Nového života*. Periodikum bylo zasíláno téměř do celého světa, především do Německa, Francie, Kanady a USA, také do Austrálie, kam putovalo měsíc a půl.¹⁷⁷ Bylo třeba spravovat adresáře, měnit a doplňovat jednotlivé adresy, zajišťovat distribuci, vést pokladnu – předplatné apod.

Z londýnského období nemáme zprávy o výrazné postavě, administraci zajišťovala celá skupina dobrovolníků. Po přenesení vydavatelství do Říma se vedoucím administrace stal František Planner,¹⁷⁸ sekretář *Křesťanské akademie*, od listopadu 1964 rektor Papežské koleje Nepomucenum. V roce 1969 (resp. 1966) bylo založeno *České náboženské středisko*, v jehož rámci došlo k reorganizaci jednotlivých exilových činností, a administrativní a finanční stránku na sebe vzali salesiáni spravující poutní dům Velehrad,¹⁷⁹ od čísla 08–09/1969 je u administrace v tiráži uveden Adalberto Hrubý (Vojtěch Hrubý SDB).

Administrativní spolupracovníci byli zapotřebí také v zemích, kam byl časopis posílán. Od roku 1956 jsou jejich jména uvedena na zadní straně periodika, od roku 1958 se objevují v tiráži.

Anglie: Jan Lang SJ; Austrálie: Stanislav Hofírek; Kanada: Václav Vostřez; USA: Jaroslav Tománek. Od 1959 Německo: Karel Fořt. Od 1960 Francie: Jaroslav Jáchym, změna Kanada: Adolf Pelikán SJ. Od 1964 Kanada: přibyl Václav Feřt SJ a od 1965 Bohuslav Janíček SJ. Od 1973 Švýcarsko: Jan Birka. Od 1975 USA: Louis Vyoral SDB. Od 1976 Holandsko: František Pindřák. Od 1978 Švédsko: Georg Engelhart. Od 1979 Austrálie: Peter Eliáš. Od 1983 USA: Růžena Bunža. Od 1991 Austrálie: Jan Stor a Německo: Pavel Kučera.

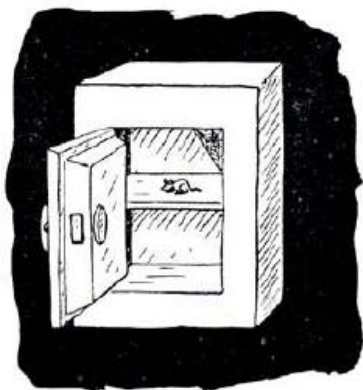
Jako adresa redakce a administrace je v letech 1954–11/1999 uvedena Accademia Cristiana Cecoslovacca, Roma, Via della Conciliazione, 1. V souvislosti s přípravami na jubilejní rok 2000 musely přesídlit na Roma, Via Concordia 1, do budovy Papežské koleje Nepomucenum.

¹⁷⁷ DOLEŽAL, Miloš. *Proti zlému krompáč a lopata*, s. 156.

¹⁷⁸ OVEČKA, Petr. Budeme končit? *Nový život* 2001, roč. 53, č. 9–10, s. 101.

¹⁷⁹ Tamtéž.

Na tomto místě je vhodné zmínit i „předplatné“ *Nového života*. Z většiny čísel je patrné, že se neustále potýkal s nedostatkem financí. Výmluvná je např. ilustrace z čísla 09–10/1957, s. 220, doplněná textem:

„S prázdnou pokladnou se těžko vydává časopis, ale ještě tíže se dá vydávat na dluh. Poprvé za čtyři léta, kdy vychází *Nový život* v Římě, jsme nedodrželi svůj slib a vydáváme časopis s opožděním jako dvojčíslo. Hlavní vinu na tom mají nepořádní předplatitelé. (...) Nemáme žádných fondů. Pravidelné vydávání časopisu závisí jen na předplatitelích a dobrovolných darech dobrodinců. (...) Ani tiskárna ani pošta nečekají (...).“

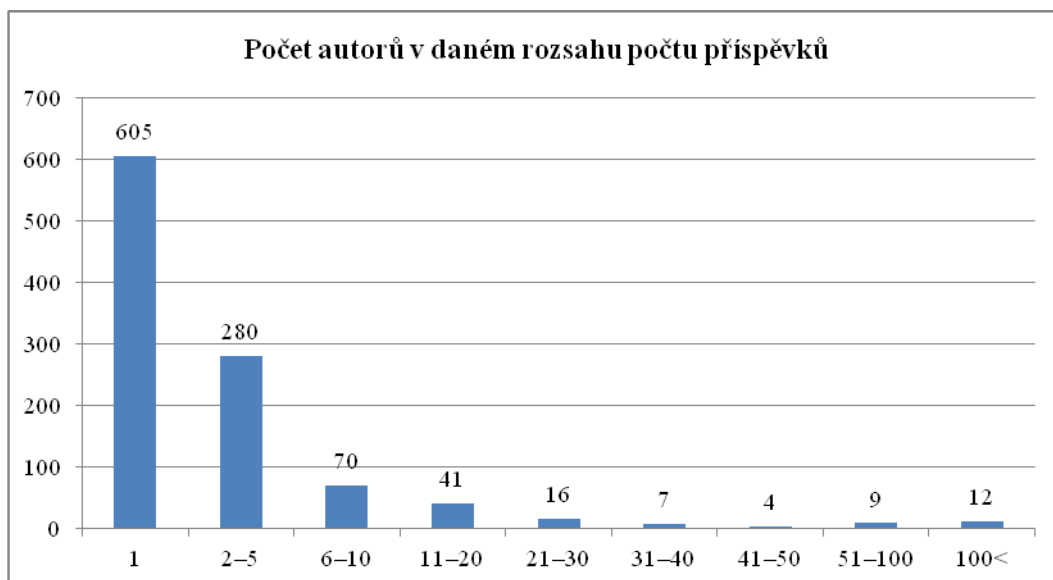
Pravidelně se objevují výzvy „Neotálejte se zaplacením předplatného“, „Nečtete na dluh?“ či „Zaslal jsem už předplatné na *Nový život*?“. Vedle těchto výzev však nechybí četná poděkování (v prvních ročnících jsou jednotliví předplatitelé a dobrodinci uváděni jmenovitě). Za čtenáře a dobrodince *Nového života* byla pravidelně sloužena mše svatá.

V roce 1951, ještě v Londýně, byl příspěvek dobrovolný, objevuje se však informace o ceně časopisu: 1 šilink. Pravidelné předplatné bylo zavedeno v roce 1954 při přesunu do Říma. Pro Itálii činilo 1.800 lir (snížené 1.000 lir, podpůrné od 2.500 lir), pro ostatní země 3,50 dolaru (snížené 2 dol., podpůrné od 5 dol.). Záhy v roce 1955 mizí možnost sníženého předplatného, pro ostatní země nyní činí 3 dolary (podpůrné 5 dol.), je také možné platit jakoukoli jinou měnou obnos ve stejné hodnotě. Zasílání letecky bylo hrazeno zvlášť a předem. Výše předplatného stoupla až v roce 1969 na 2.500 lir (podpůrné 4.000 lir), pro ostatní země na 4 dolary (podpůrné 7 dol.).¹⁸⁰ V čísle 03/1973 chybí informace o předplatném a objevuje se výzva: „Příspěvky na tisk a náš tiskový fond možno poslat...“

¹⁸⁰ Tiráž. *Nový život* 1969, roč. 21, č. 11, s. 206.

4.4. Vybraní autoři textů *Nového života*

Jak jsme již zmínili, v *Novém životě* nacházíme kolem 15.000 různých položek, z toho cca 11.000 textů, z nichž je 7.010 nějakým způsobem signováno. Jde o 1.200 různých „podpisů“, z toho téměř 900 obsahuje jméno i příjmení. Počet příspěvků od jednotlivých jmen vyjadřuje graf č. 1.

Z grafu vyplývá, že z těchto 900 jmen se jich přibližně 605 objevuje pouze jednou. Deset autorů přispělo padesáti až sty příspěvků, dvanáct více než sty. Protože je naše práce věnována představení *Nového života* jako celku, zvolili jsme jako první kritérium pro bližší představení autorů počet jejich příspěvků během 53 let existence periodika. Tato doba je poměrně dlouhá a někteří autoři jsou tedy znevýhodněni zcela přirozenými okolnostmi jako je pozdější emigrace či úmrtí, proto jsme do výčtu přidali několik dalších autorů, které odůvodněně pokládáme za významné, a to i přes menší počet jejich příspěvků.

Celkový přehled autorů s padesáti až sty (bílé řádky) a s více než sty příspěvků (šedé řádky):

	JMÉNO	PSEUDONYM	POČET PŘÍSPĚVKŮ	POČET PŘÍSPĚVKŮ VČ. PRAVDĚPODOBNÝCH GRAFONYMŮ
1	Jan Pavel II.		380	
2	Ovečka, Petr		265	392
3	Špidlík, Tomáš		215	220
4	Opasek, Jan Anastáz		215	
5	Pavlová, Zuzana		166	

	JMÉNO	PSEUDONYM	POČET PŘÍSPĚVKŮ	POČET PŘÍSPĚVKŮ VČ. PRAVDĚPODOBNÝCH GRAFONYMŮ
6	Pavel VI.		141	
7	Vrána, Karel	Želivan, Pavel	141	
8	Kratochvíl, Antonín		129	137
9	Schwarzenberg, Karel	Středa, Jindřich	122	
10	Heidler, Alexander		119	146
11	Benáček, Josef		117	125
12	Polc, Jaroslav		111	
13	Kolář, Petr		85	
14	Čep, Jan		70	
15	Ehler, Zdeněk	Petr, Zdeněk	66	
16	Gerzanicová-Honsová, Hana		63	
17	Kobliha, Bohumil	Křesadlo, Milan	55	
18	Mácha, Karel		53	
19	Zahradníček, Jan		53	
20	Radimský, Ladislav	Den, Petr	51	
21	Svatoš, Bedřich		51	
22	Veselý, Jiří	Racek, Michal	50	

Tab. 7 Přehled autorů s největším počtem příspěvků

Další vybraní autoři:

	JMÉNO	DŮVOD VÝBĚRU	POČET	OBDOBÍ
23	Rochla, František (1909–1992)	zakládající člen CMLA	4	01 až 02/1949
24	Uhlíř, František (1900–1980)	zakládající člen CMLA	27	01/1949 až 08–09/1951
25	Bunža, Bohumír (1908–1990)	zakládající člen CMLA	8	01/1949 až 09–10/1985
26	Lang, Jan (1919–2007)	hlavní redaktor	13	05/1949 až 11–12/2001
27	Popelka, Jaroslav (1917–1987)	londýnský redaktor	17	04/1949 až 08–09/1951
28	Feřt, Václav (Trnavský, V. F.) (1903–1986)	hlavní redaktor	13	01/1954 až 11/1960
29	Planner, František (1912–1999)	římský vedoucí administrace	14	10/1955 až 07–08/1985
30	Beran, Josef (1888–1969)	kardinál	30	03/1950 až 03/1969, další posmrtně
31	Tomášek, František (1899–1992)	kardinál	21	02/1973 až 01–02/1990

	JMÉNO	DŮVOD VÝBĚRU	POČET	OBDOBÍ
32	Trochta, Štěpán (1905–1974)	kardinál	6	přetištěny starší projevy, zejména z roku 1939
33	Československý a český episkopát		29	03/1972 až 07–08/2000
34	Škarvada, Jaroslav (1924–2010)	koordinátor duchovní služby českých krajanů	23	11/1968 až 11–12/2001
35	Ondrák, Ambrož Lev (1892–1961)	benediktinský opat, významná osobnost v USA	12	08–09/1952 až 02/1962
36	Pavel ¹⁸¹	hlavní články v londýnském období	11	03/1949 až 06–08/1953
37	Gruberová- Goepfertová, Gertruda (1924–2014)	malířka a básnířka, autorka většiny ilustrací v NŽ	27	11/1961 až 09–10/2000

Tab. 8 Přehled vybraných autorů

Nyní podrobněji představíme publikační činnost autorů s počtem příspěvků větším než jedno sto:

(1) papež Jan Pavel II. – cca 380 příspěvků

Jan Pavel II. přirozeně není přímým příspěvatelem, redakce *Nového života* od prvních chvil jeho pontifikátu (zvolen 16. října 1978, první zmínka tedy v čísle 11/1978) po celou dobu své existence přinášela úryvky z jeho promluv a dokumentů, zprávy o jeho cestách, zdravotním stavu apod. Po roce 1989, kdy se začaly konat pravidelné poutě do Říma, nacházíme v rubrice *Rozhledy* úryvky z promluv k našim poutníkům. V rozmezí čísel 11/1978 až 11–12/2001 existuje pouze osm čísel, která žádný papežův text neobsahují.¹⁸²

(2) Ovečka, Petr – cca 265 příspěvků, 392 se započtením grafonymů *po* a *P. O.*

Petr Ovečka (* 8. 10. 1922; † 22. 12. 2009), jako vedoucí redaktor v letech 1959/60–2001, zaujímá první místo v počtu přímých příspěvků. Jeho příspěvky nacházíme už od druhého čísla *Nového života* v Římě, tedy 02/1954. V období do převzetí křesla vedoucího redaktora publikoval 61 příspěvků (signovaných převážně grafonymem). Jde

¹⁸¹ NOVOTNÝ. *Teologie ve stínu*, s. 133, podle HALÍK, Tomáš. *Víra a kultura: pokoncilní vývoj českého katolicismu v reflexi časopisu Studie*. Praha: Zvon, 1995, uvádí, že autorem úvodníku prvního tištěného dvojčísla byl Alexander Heidler. Podle uvedených citací se však jedná o článek jakéhosi Pavla: Pavel. Všem našim přátelům. *Nový život* 1951, roč. 3, č. 1–2, s. 1–2. Podle dalších Pavlových článků žil autor později v Americe, nejedná se tedy o A. Heidlera.

¹⁸² Jde o čísla 04/1979, 07–08/1981, 07–08/1983, 03/1987, 04/1987, 03/1989, 04/1990, 01–02/2001.

především o zprávy (z Říma, z poutních míst). V letech 1959/60–2001 vycházejí z jeho pera delší články věnované II. vatikánskému koncilu, pokoncilním úpravám liturgie a následným biskupským synodám, rovněž vztahům křesťanství a komunismu a situaci v ČSR. Je hlavním autorem zpráv týkajících se Jana Pavla II.

(3) Špidlík, Tomáš – cca 215 příspěvků, 220 se započtením grafonymů T. Š.

Významná postava české teologie Tomáš kardinál Špidlík (* 17. 12. 1919; † 16. 4. 2010),¹⁸³ který se ze svých studií v italské Florencii v roce 1950 do vlasti nevrátil a zůstal v Itálii – v Římě – až do své smrti (2010), přispíval do *Nového života* po celou dobu jeho římského období (konkrétně od čísla 03/1954), zpočátku pod pseudonymy Antonín Prešeren, Jan Ševčík a Toman. Jeho články se objevují převážně v hlavní části periodika a patří k těm nejrozsáhlejším (průměrně více než 2 tiskové strany). Jejich nejčastějšími tématy jsou ekumenismus, cyrilometodějská tradice, východní církve, papež (primát a neomylnost) a Maria.

(4) Opasek, Jan Anastáz – cca 213 příspěvků

Jan Anastáz Opasek (*20. 4. 1913; † 24. 8. 1999), opat břevnovského kláštera, emigroval v roce 1968, pobýval v benediktinském opatství v Rohru (SRN), roku 1972 založil s Vladimírem Neuwirthem katolické laické sdružení *Opus bonum*, které organizovalo rozsáhlou kulturní, vydavatelskou a přednáškovou činnost.¹⁸⁴ Z uvedených 213 příspěvků v *Novém životě* (v období 11/1970 až 07–08/1999) je polovina básní. Čtyřicet příspěvků tvoří recenze či poznámky ke knihám, zbylých přibližně šedesát pojednává o *Opus bonum*, věnuje se pronásledování řeholních řádů v ČSSR, přináší zprávy z dění v Rohru nebo vzpomíná na zesnulé osobnosti (Jaroslav Kulač, Josef Florian, Antonín Mandl, Štěpán kard. Trochta, opat V. J. Pokorný, Karel Method Klement).

(5) Pavlová, Zuzana – cca 166 příspěvků

O této autorce se nám nepodařilo zjistit nic bližšího. O Zuzanu Pavlovou, překladatelku uvedenou v *SKC*, se nejedná, neboť ta se narodila roku 1978. Příspěvky naší autorky se v *Novém životě* objevují v období 12/1969–04/1997. Může se tedy jednat o emigrantku z období kolem roku 1968, básnířku a spisovatelku. Z uvedených 166 příspěvků je asi 80 básní, často reflektující momentální události, ať v osobním

¹⁸³ Bibliografie: AMBROS, Pavel. *Kardinál Tomáš Špidlík SJ.*

¹⁸⁴ [2015-05-14]. <<http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1092&hl=Opasek>>.

životě autorčině, nebo v Československu. 20 povídek je otištěno v rubrice *Naše povídka* nebo *Pro čtenáře malé i větší*. V rubrice *Rozhledy* nacházíme její úvahy či fejetony s duchovní tematikou, několik článků se týká světců (sv. Benedikt, sv. Alžběta od Nejsvětější Trojice, sv. Gemma Gagani, bl. Klementina Anuarite). Tři články zařazené do hlavní části vzpomínají na Františka Lazeckého.¹⁸⁵ Pozornost věnovala také Michalu Rackovi, jemuž adresovala jednu báseň a recenzovala knihu *Zelená pastelka*.

V jezuitském fondu Petra Ovečky¹⁸⁶ jsme našli linkovaný sešit bez desek nadepsaný obyčejnou tužkou *Pod příkrovem zrození (1968–1978): mým rodičům*. Jsou v něm přilepené nebo volně ložené listy strojem popsaného průklepového papíru s básněmi. Většina se shoduje s básněmi Zuzany Pavlové uveřejněnými v *Novém životě* (s poznámkou typu *Nový život březen–duben*).

(6) papež Pavel VI. – cca 141 příspěvků

Nový život vycházel po celou dobu pontifikátu Pavla VI. (1963–1978). Uveřejňoval převážně úryvky z jeho promluv k různým příležitostem, jimiž prostupují závěry koncilu a myšlenka míru. Přímě Československa se týkají promluvy k cyrilometodějskému roku 1963 a k 50. výročí ČSSR v roce 1968. Dále zde nacházíme listy Štěpánu Trochtovi a Františku Tomáškovu a několik promluv k našim poutníkům.

(7) Vrána, Karel (rovněž jako Želivan, Pavel) – celkem cca 141 příspěvků

Na stránkách *Nového života* našel poměrně značný prostor co do počtu a rozsahu příspěvků Karel Vrána (*4. 8. 1925; † 11. 12. 2004), významný český katolický filosof a teolog, mimo mnoha jiného zakládající člen tohoto periodika a předseda *Křesťanské akademie*. Jeho texty byly publikovány v období 03/1955 až 07–08/1997 napříč všemi částmi periodika, zejména v hlavní části a v rubrikách *Rozhledy* a *Poznámky*. V hlavní části se jedná zpravidla o delší texty (průměrně dvě celé tiskové strany). Z mnoha různorodých textů uvádíme články na pokračování: (1) *Pierre Teilhard de Chardin: Vědec a apoštol našeho věku* (5 dílů), navazují dva díly *Teilhard v českém kulturním*

¹⁸⁵ PAVLOVÁ, Zuzana. O listí v zimě, v noci o slunci svědčil: K nedožitým osmdesátinám Františka Lazeckého. *Nový život* 1985, roč. 37, č. 7–8, s. 134–135.138.; PAVLOVÁ, Zuzana. „Pohleďte, slunce!“: [K 2. výročí smrti Fr. Lazeckého (I)]. *Nový život* 1986, roč. 38, č. 11, s. 174–177; Tatáž. Přijď království tvé: K 2. výročí smrti Fr. Lazeckého (II). *Tamtéž*, č. 12, s. 204–207.

¹⁸⁶ Archiv České provincie Tovaryšstva Ježíšova, Ječná. Fond: Petr Ovečka, nekatalogizováno.

prostoru. (2) *Experiment s Bohem: Ateismus podle Fr. Werfela* (5 dílů). (3) *Experiment s pouští: Nad Kunderovým „Žertem“* (11 dílů).¹⁸⁷

(8) Kratochvíl, Antonín – cca 129 příspěvků, 137 se započtením grafonymů A. K.

Antonín Kratochvíl (* 31. 8. 1924; † 11. 12. 2004),¹⁸⁸ literární historik, emigroval v roce 1952 do SRN. Zasloužil se zejména o propagaci české literatury v zahraničí, od roku 1960 byl členem *Křesťanské akademie* a od roku 1965 střídavě generálním sekretářem a viceprezidentem exilového PEN-klubu.¹⁸⁹ V *Novém životě* publikoval zejména recenze (cca 35 z celkového počtu cca 250 recenzí), delší texty týkající se české literatury (textů, osobností, situací spisovatelů ve vlasti) a zprávy z činnosti zmíněného PEN-klubu. Jeho prvním textem v *Novém životě* je příspěvek do diskuze nad knihou Ladislava Radimského *Rub a líc našeho národního programu v atomovém věku* v čísle 10–11/1959. Pravidelně přispíval od roku 1970 do roku 2001.

(9) Schwarzenberg, Karel (rovněž jako Středa, Jindřich) – cca 122 příspěvků

Karel VI. Schwarzenberg (* 5. 7. 1911; † 9. 4. 1986), kníže z orlické větve rodu Schwarzenbergů, mimo jiné český spisovatel a heraldik, emigroval již v roce 1948 do Rakouska. Z jeho asi 122 příspěvků je pouze 13 podepsáno Karel Schwarzenberg, ostatní podepisoval jako Jindřich Středa. Podrobný rozbor – i s vlastním komentářem – jeho díla v *Novém životě* provedl Martin C. Putna.¹⁹⁰ Schwarzenbergovy články v *Novém životě* nacházíme v letech 1952 až 1975. Jedná se o články (1) na různá témata: české dějiny a české státní právo, křesťanský Východ či G. K. Chesterton (v letech 1955–1956 u příležitosti dvacátého výročí jeho smrti napsal čtyřdílný cyklus), a o (2) články náboženské: (a) jde o texty k různým svátkům církevního roku, zejména ke Zjevení Páně a méně známému „Svátku Útěku Pána Našeho Ježíše Krista“, na které v letech 1966–1968 (b) navázaly tři vícedílné cykly *Hlavní hříchy v dnešním světě*, *Božské ctnosti v dnešním světě* a *Hlavní ctnosti v dnešním světě*. (c) Schwarzenberg se rovněž vyjadřoval k církevnímu dění, zvláště ke II. vatikánskému koncilu. (3) V *Novém životě* rovněž nacházíme jeho články o dějinách a činnosti Řádu svatého Lazara a Maltéžského řádu, jejichž členem byl.

¹⁸⁷ Pozn. ke všem třem článkům: Nutno vyhledávat jen pod Názvem, Podnázev se mění.

¹⁸⁸ [2015-05-14]. <<http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=47>>.

¹⁸⁹ Viz Tamtéž.

¹⁹⁰ SCHWARZENBERG, Karel František a Martin C. PUTNA, ed. *Torzo díla*.

(10) Heidler, Alexander – cca 119 příspěvků, 146 se započtením grafonymů A. H.

Alexander Heidler (* 1. 12. 1916; † 3. 8. 1980), kněz a pastorální teolog, jenž emigroval v říjnu 1949 do SRN. Zde vedl nově zřízenou *Českou duchovní službu*, podílel se na vzniku *Křesťanské akademie* v Prien am Chiemsee, znám je však především pro svou činnost v náboženském vysílání *Rádia Svobodná Evropa* v Mnichově pod pseudonymem Otec Křišťan. V tomto rádiu působil v letech 1951–1974 jako zaměstnanec, poté jako spolupracovník.¹⁹¹

V *Novém životě* nacházíme jeho články v číslech 04/1950 až 01–02/1980 (a dva posmrtně 01–02/1982 a 01–02/1984). Petr Ovečka ho na více místech uvádí na prvním místě mezi svými spolupracovníky, ačkoli Heidler zůstal po celou dobu v Mnichově. Z jeho příspěvků je nejvýraznější třicetidevítidílný seriál *Kapitoly o svátostech*¹⁹² a zprávy z mnichovského eucharistického kongresu. Dále se věnoval ekumenismu zejména v souvislosti s českými zeměmi, dějinám katolické církve v českých zemích, duchovnímu životu obecně i aktuální situaci v Československu.

(11) Benáček, Josef – cca 117 příspěvků, 125 se započtením grafonymů J. B.

Josef Benáček (* 7. 7. 1925; † 20. 4. 2006) studoval v roce 1948 v Římě, v roce 1950 mu však nebyl umožněn návrat do vlasti, proto zůstal v Itálii, v severním Tyrolsku. Psal i překládal pro *Křesťanskou akademii* a od července 1971 byl delegátem Kongregace pro katolickou výchovu. V *Novém životě* se jeho příspěvky objevují v rozmezí čísel 02/1958 až 12/2000. Z toho je deset básní, tři recenze a jedna povídka. Ostatní jeho články se týkají mnoha nejrůznějších oblastí, mezi nimiž můžeme jmenovat: sociální učení církve, péče o nemocné, svátosti, modlitba, situace v ČSSR, situace církve ve světě (Ukrajina, Čína, Jugoslávie), ekleziologie, dějiny apod.

(12) Polc, Jaroslav – cca 111 příspěvků

Více než 100 příspěvků pochází také z pera Jaroslava V. Polce (* 14. 9. 1929; † 15. 1. 2004), církevního historika a v letech 1997–2002 děkana Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. V roce 1960 přišel do Říma z amerického Green Bay.

---

¹⁹¹ Srov. TOMEK, Prokop. „Otec Křišťan“ z *Rádia Svobodná Evropa*. *Paměť a dějiny* 2004, roč. 8, č. 1, s. 99–107. Dostupné také on-line [2015-04-16]. <<http://www.ustrcr.cz/data/pdf/pamet-dejiny/pad1401/099-107.pdf>>.

¹⁹² Podrobnosti viz 3.2.2.1. Hlavní seriály.

V letech 1968–1989 řídil náboženskou řadu *Křesťanské akademie v Římě*.¹⁹³ V *Novém životě* nacházíme jeho příspěvky v období 07–08/1956 až 05–06/2001. V souladu s jeho zaměřením jsou věnovány především dějinám. Významné jsou zejména jeho seriály: *Svatý rok v dějinách církve* (27 dílů)¹⁹⁴ a *Vstříc cyrilometodějskému jubileu 1985* (3 díly: 01–02, 05, 07–08/1983), rovněž články na pokračování: *K výročí jedné kanonizace: [Jan Nepomucký]* (6 dílů: 03 až 09–10/1979), *Turínské plátno* (4 díly: 06/1986, 11/1988, 03 a 04/1989 a *Svatý stolec a české země* (6 dílů: 03, 06 až 11/2000 a 05–06/2001). V letech 1997–1998 byly v časopise publikovány čtyři rozhovory s Jaroslavem Polcem o KTF UK.

---

¹⁹³ PŘIBYL, Stanislav. Zemřel Mons. ThDr. Jaroslav Polc: nekrolog ze dne 17. ledna 2004. [2015-05-06]. <<http://svata-hora.cz/cz/article/134/zemrel-mons-thdr-jaroslav-polc>>.

¹⁹⁴ Podrobnosti viz zde v kapitole 3.2.2.1. Hlavní seriály.

5. Poznámky k bibliografickému soupisu

Námi sestavený bibliografický soupis *Nového života* za celou dobu jeho existence (01/1949 až 11–12/2001) čítá 11.312 položek. Nezařadili jsme do něj (1) citáty z Písma, (2) citáty z knih a z řečí různých osobností, vyjma těch, které mají titulek, (3) popisy k fotografiím, (4) výzvy: k úhradě předplatného, k objednání knih, pohlednic apod., (5) reklamy (jsou pouze tři v roce 1951) a (6) pravidelné krátké informace: o termínu vydání příštího čísla, o bohoslužbách za předplatitele a podporovatele, o způsobu úhrady předplatného. V rubrice *Stalo se...* nevyepisujeme jednotlivé zprávy, pouze oblasti: např. *Z Československa, V Itálii* apod.

Nejedná se o anotovaný soupis, přesto jsme se snažili sdělit o obsahu co nejvíce informací. Jednotlivá čísla jsou proto rozdělena na *Články a úvahy* (jedná se o delší texty z hlavní části periodika), *Různé* (kratší texty v hlavní části periodika), *Recenze*, *Básně (a modlitby)*, *Povídky* a čtyři základní rubriky: *Rozhledy*, *Stalo se...*, *Poznámky a Dopisy • Dotazy • Odpovědi*. Toto dělení volíme na základě obsahu ročníku *Nového života*, který se objevuje vždy v posledním čísle od roku 1976, v prvních ročnících však není dodrženo.

Formát jednotlivých položek vychází z citační normy ČSN ISO 690 z března roku 2011, platné od 1. dubna 2011, ta však pro svoji nejednoznačnost může nabývat různých podob. Řídili jsme se tedy výkladem Olgy Biernátové z Knihovny Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a Jana Skůpy z Ústřední knihovny Vysokého učení technického v Brně, který vznikl ve spolupráci s portálem www.citace.com,¹⁹⁵ ani tímto výkladem jsme se však nemohli řídit zcela. Příkladem je způsob uvádění vlastních jmen autorů u pseudonymů. Výklad navrhuje tvar ŽELIVAN, Pavel [pseud. Karla VRÁNY], ten však z důvodu skloňování považujeme zvláště u českých jmen za znesnadňující automatické vyhledávání, používáme tedy tvar ŽELIVAN, Pavel [= VRÁNA, Karel]. Pokud si určením pseudonymu nejsme jisti, přidáváme za něj otazník: Viky D. [= DRAPELA, Viktor ?].

Zkratky ponecháváme v přirozeném pořadí a ctíme jejich grafickou podobu zápisu. Např. T. Š. neopisujeme jako Š. T. a rozlišujeme tvary *T. Š.* a *tš.* Vycházíme z předpokladu, že měli-li někteří autoři stejné iniciály (vzhledem k jejich množství je to

---

¹⁹⁵ BIERNÁTOVÁ, Olga a Jan SKŮPA. *Bibliografické odkazy a citace dokumentů dle ČSN ISO 690 (01 0197) platné od 1. dubna 2011* [2015-05-12]. <<http://www.citace.com/CSN-ISO-690.pdf>>.

pravděpodobné), bylo možné je například úmyslně rozlišit graficky. Neinvertujeme je z toho důvodu, že autoři byli často z řad kněží a užívali před jménem zkratku P. [Pater] či O. [Otec]. P. Jaroslav tedy nemusí být Jaroslav s příjmením od písmene P, ale kněz Jaroslav.

Pokud je u článku titulek i podtitulek, oddělujeme je dvojtečkou. Byl-li podtitulek v kulatých závorkách, uvádíme ho bez nich. Naopak podtitulek v hranaté závorce značí, že jsme ho doplnili sami na základě obsahu, jde především o události nebo osoby, jichž se článek týká. Např. Svatý samuraj: [Takayama Ukon], s. 23.

Nemá-li text (často jde o báseň) titulek vůbec, vytváříme ho a do hranatých závorek uvádíme (a) několik prvních slov, v tom případě začínají velkým písmenem: např. SVATOŠ, Bedřich. [Pomatení...], s. 107, nebo (b) popis obsahu, v tom případě začíná písmenem malým: např. [zprávy od uprchlíků], s. 8–9.

Velký zásah jsme si dovolili u papežských promluv. Místo *Svatý Otec k našim poutníkům* uvádíme jeho konkrétní jméno *Jan Pavel II. k našim poutníkům*, s. 39.

U seriálů uvádíme název seriálu jako titulek a název konkrétního dílu jako podtitulek. Např. POLC, Jaroslav. Svatý rok v dějinách církve [I]: První svatý rok, s. 6–8. Do hranatých závorek za titulek jsme se snažili doplnit číslo dílu.

Kulaté závorky jsou převzaty z původního dokumentu.

Závěr

Za úvodním textem naší práce jsme otiskli článek Jaroslava Škarvady *Na rozloučenou* z posledního čísla *Nového života*, v němž vyjadřuje přesvědčení, že „výtisky Nového života, které se podařilo zachránit pro různé knihovny, poslouží nestranným historikům k tomu, aby si o našem exilu učinili objektivnější obraz“. Po dvou letech naší práce s *Novým životem* si dovoluujeme toto přesvědčení potvrdit.

Studie věnované československému exilu většinou hovoří o přibližně 60.000 osobách, které odešly z vlasti v důsledku politických událostí roku 1948,¹⁹⁶ a o dalších více než 140.000 osobách, které vlast opustily po roce 1968.¹⁹⁷ Nevíme, jaké procento exulantů tvořili katolíci. Časopis *Nový život* určený především jim, vycházel nákladem průměrně 1.700 kusů, redaktorem byl více než dvacet let sám Petr Ovečka s pár desítkami spolupracovníků po celém světě. Tato čísla postavená vedle sebe mohou působit nevyváženě, ale význam a objektivitu *Nového života* jimi nelze měřit.

Z námi provedeného výzkumu vyplynulo, že *Nový život* byl především (1) celoexilovým periodikem, (2) katolickým periodikem, otevřeným ekumenickým snahám, (3) periodikem mnoha autorů a tudíž i názorů, (4) periodikem umožňujícím faktický dialog napříč skupinami po celém světě, (5) periodikem sledujícím kulturní dění, zvláště na literárním poli, (6) periodikem kněží, řeholníků i laiků.

Dále (7) periodikem apolitickým – tento jev vyzdvihujeme zvláště, protože byl v českém exilu ojedinělý a ne vždy správně chápaný, autoři byli obviňováni z klerikalismu či z nedostatku odvahy vyhranit se,¹⁹⁸ a (8) periodikem existujícím téměř po celou dobu exilu souvisejícího s komunistickým režimem – na jeho stránkách lze sledovat vývoj některých názorů a postojů k samotnému exilu nebo k dílčím tématům. Tímto souhrnem chceme ukázat širokost pole, které *Nový život* pokrývá a k němuž přináší poznatky.

---

¹⁹⁶ Např. JIRÁSEK, Zdeněk a Miloš TRAPL. *Exilová politika v letech 1948-1956: počátky politické organizovanosti a činnosti poúnorové emigrace a vznik Rady svobodného Československa*. Olomouc: Centrum pro československá exilová studia, 1996, s. 71. Nebo TIGRID, Pavel. *Politická emigrace v atomovém věku*. Praha: Prostor, 1990.

¹⁹⁷ GEBAUER, František et al. *Soudní perzekuce politické povahy v Československu v letech 1948–1989: (statistický přehled)*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1993. (Sešity Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR. Sv. 12.).

¹⁹⁸ Srov. např. Pavel. Náboženství a politika. *Nový život* 1949, roč. 1, č. 3, s. 7. Nebo VLACH, Robert. Kritika Nového života. *Nový život* 1952, roč. 4, č. 4–5, s. 8.

Jelikož jsme prováděli pouze soupis a jistý druh „kvantitativní analýzy“, nemůžeme si dovolit hlubší komentář k obsahu *Nového života*. V některé z našich dalších prací bychom rádi přešli k obsahové analýze jednotlivých oblastí, která by umožnila sledovat: (1) vývoj chápání exilu, úkoly exulantů a naděje do budoucna, (2) vztah identit *Čech* (úzké sepjetí s vlastí) a *katolík* (člen univerzální církve), (3) názorové rozdíly a způsoby jejich řešení, (4) vývoj jednotlivých autorů v čase, (5) vývoj v jednotlivých krajanských oblastech či (6) typy vztahů mezi kněžími a laiky utvářejícími *Nový život*. Nelze rovněž opomenout, že *Nový život* bezprostředně sledoval i komentoval dění na II. vatikánském koncilu a zachycuje různé postoje k jeho novým impulsům.

Při studiu dějin institucionálního a personálního zázemí *Nového života* jsme zaznamenali některé drobné nepřesnosti nebo opomenutí v existujících pracích, a to i z pera samotných pamětníků. Důležité by tedy mohlo být i velmi podrobné zpracování dějin *Cyrlometodějské ligy* nebo *Křesťanské akademie*, zvláště jejich pracovníků. Rovněž bychom rádi získali přístup k materiálům po Petru Ovečkovi, které by umožnily vhled do vzniku jednotlivých čísel a práce s příspěvky.

Seznam použitých zkratk

CML	Cyrlometodějská liga
CMLA	Cyrlometodějská liga akademická
ČSR	Československá republika (v letech 1945–1960)
ČSSR	Československá socialistická republika (v letech 1960–1990)
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní Republika (v letech 1990–1992)
IRO	International Refugee Organization
KA	Křesťanská akademie
NŽ	Nový život
SKC	Souborný katalog České republiky
SKCP	Souborný katalog České republiky – Seriály

Seznam tabulek

Tab. 1 Přehled změn názvu <i>Nového života</i>	15
Tab. 2 Obálky 1949 a 1950.....	17
Tab. 3 Obálka 01–02/1951.....	18
Tab. 4 Obálky 1954 a 1955.....	19
Tab. 5 Výroční obálky	23
Tab. 6 Přehled tematicky zaměřených čísel a ročníků.....	31
Tab. 7 Přehled autorů s největším počtem příspěvků	60
Tab. 8 Přehled vybraných autorů	61

Seznam literatury

A. Prameny

Nový život: měsíčník Cyrilometodějské ligy pro kulturu a život z víry (roč. 1–53, 1949–2001).

Vinculum: listy pro katolické kněze v exilu (1951–2000).

Archiv České provincie Tovaryšstva Ježíšova. Fond: Petr Ovečka SJ, nekatalogizováno.

Archiv České provincie Tovaryšstva Ježíšova. Fond: Jan Lang SJ, nekatalogizováno.

B. Sekundární literatura

Římský misál na neděle a význačnější svátky s dodatkem Obecné modlitby a chrámové písně. Řím: Křesťanská akademie, 1957, s. 471.

Tiráž. *Skutečnost: nezávislá revue* 1951, roč. 3, č. 1, s. 24.

Vzkazy domů: příběhy Čechů, kteří odešli do zahraničí (emigrace a exil 1848–1989).

Praha: Dny české státnosti: Labyrint, 2012.

AMBROS, Pavel. *Kardinál Tomáš Špidlík SJ – starec a teolog nerozdělené církve: kompletní bibliografie 1938–2011*. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2012.

BALÍK, Stanislav a Jiří HANUŠ. *Katolická církev v Československu 1945–1989*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2007.

BARTOŇ, Josef. *Moderní český novozákonní překlad: Nové zákony dvacátého století před Českým ekumenickým překladem*. Praha: Česká biblická společnost, 2009.

DOLEŽAL, Miloš. *Cesty Božím (ne)časem*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2003. (Rozhovory).

DOLEŽAL, Miloš. *Proti zlému krompáč a lopata*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. (Rozhovory).

DVOŘÁK, Tomáš, ed. *Kapitoly z dějin a teorie médií*. Praha: Akademie výtvarných umění v Praze, Vědecko-výzkumné pracoviště, 2010.

FORMANOVÁ, Lucie, GRUNTORÁD, Jiří a Michal PŘIBÁŇ. *Exilová periodika: katalog periodik českého a slovenského exilu a krajanských tisků vydávaných po roce 1945*. Praha: Ježek, 1999.

FOŘT, Karel. *Život voněl člověčinou: Karel Fořt v rozhovoru s Janem Paulasem*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007.

FRIED-PREISSOVÁ, Zuzana. *Na vlnách BBC a Svobodné Evropy: Vzpomínky exilové redaktorky*. Praha: Prostor, 2013.

GEBAUER, František et al. *Soudní perzekuce politické povahy v Československu v letech 1948–1989: (statistický přehled)*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1993. (Sešity Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR. Sv. 12.).

HALÍK, Tomáš. *Víra a kultura: pokoncilní vývoj českého katolicismu v reflexi časopisu Studie*. Praha: Zvon, 1995.

- HANUŠ, Jiří. *Tradice českého katolicismu ve 20. století*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005.
- HAVLÍČEK, Dušan. *Listy v exilu: obsahová analýza časopisu Listy, který v letech 1971 až 1989 vydával v Římě Jiří Pelikán*. Olomouc: Burian a Tichák, 2008.
- HOLEČKOVÁ, Marta Edith. *Cesty českého katolického samizdatu 80. let*. Praha: Vyšehrad, 2009.
- HRBATA, Josef. Klíč ke Starému zákonu. Thaur: Österreichischer Kulturverlag, 1990. Druhé vydání. Brno: Cesta, 1993.
- JAKLOVÁ, Alena. *Čechoamerická periodika 19. a 20. století*. Praha: Academia, 2010.
- JIRÁSEK, Zdeněk a Miloš TRAPL. *Exilová politika v letech 1948-1956: počátky politické organizovanosti a činnosti poúnorové emigrace a vznik Rady svobodného Československa*. Olomouc: Centrum pro československá exilová studia, 1996.
- KAPLAN, Karel. *Poúnorový exil 1948–1949*. Liberec: Dialog, 2007.
- KNOPP, František, ed. *Česká literatura v exilu 1948–1989: bibliografie*. Praha: Makropulos, 1996.
- KOCOUREK, Milan. *45 let krajské farnosti v Londýně: pamětník P. Jan Lang SJ*. Londýn: [s.n.], 1994.
- KONEČNÝ, Karel a Tomáš MOTLÍČEK, ed. *Emigrace: sborník historických prací Centra pro československá exilová studia*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006.
- KRATOCHVIL, Jan, ed. *Český a slovenský exil 20. století: Úvodní katalog k výstavám Český a slovenský exil 20. století*. Brno: Meadow Art, 2002.
- KRAUS, Jiří. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. Praha: Karolinum, 2008.
- KRCHŇÁK, Alois. *Hrstka vzpomínek: D 35519 Rockenberg 2*. Letovice: Farní úřad sv. Prokopa, 2004.
- MOSENA, Roberto. Biogrammi dell'interprete. Omaggio a Emerico Giachery. [Estratto]. *Perusia* 2010, roč. 5, č. 2, s. 97.
- OVEČKA, Petr a Petr HAVLÍČEK. Dobrodružství s Kristem: [rozhovor]. *Jezuité* 2005, č. 6, s. 6–9.
- PEJSKAR, Jožka, ed. *Poslední pocta. Sv. 1. Památník na zemřelé československé exulanty v letech 1948–1981*. 1. české vydání. Curych: Konfrontace, 1982.
- POLC, Jaroslav. *Svaté roky: (1300–1983)*. Praha: KTF UK, 1998. Druhé vydání Olomouc: Matice cyrilometodějská, 2000.
- PREČAN, Vilém, ed. *Hluboká stopa: nezávislá revue Skutečnost 1949–1953*. Praha: Československé dokumentační středisko, 2008. (Dokumentace československého exilu 1948–1989, sv. 3).
- PŘIBÁŇ, Michal. *Jedno jméno, dva osudy: dvojportrét exilových vydavatelů Antonína Vlacha a Roberta Vlacha*. Praha: Společnost pro vědu a umění, Ústav pro českou literaturu AV ČR, 2012.

- RADIMSKÝ, Ladislav. *Rub a líc našeho národního programu v atomovém věku*. Řím: Křesťanská akademie, 1959. (Studium, sv. 4).
- RESSLER, Miroslav, ed. *Informační věda a knihovnictví: výkladový slovník české terminologie z oblasti informační vědy a knihovnictví: výběr z hesel v databázi TDKIV*. Praha: Vysoká škola chemicko-technologická, 2006.
- ROCHLA, František Josef. *Kořeny vlastenectví: studie o podmínkách a sociálních údajích o příslušnících československé zahraniční armády v letech 1939–1945 a o jejich vlasteneckých předpokladech*. Brno: Doplněk, 2000.
- SCHWARZENBERG, Karel František a Martin C. PUTNA, ed. *Torzo díla*. Praha: Torst, 2007.
- SCHASCHING, Johann. *Katholische Soziallehre und modernes Apostolat*. Innsbruck: Tyrolia Verlag, 1956.
- SVATOŇ, Robert. *Duchovní cesty českého ekumenismu: minulost, přítomnost a perspektivy*. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2015.
- ŠEFLOVÁ, Ludmila. *Knihy českých a slovenských autorů vydané v zahraničí v letech 1948–1978*. Brno: Doplněk, 1993.
- ŠTRBÁŇOVÁ, Soňa a Antonín KOSTLÁN, ed. *Sto českých vědců v exilu: encyklopedie významných vědců z řad pracovníků Československé akademie věd v emigraci*. Praha: Academia, 2011.
- ŠVEC, Štefan. *Česky psané časopisy pro děti (1850–1989)*. Praha: Karolinum, 2014.
- TIGRID, Pavel. *Politická emigrace v atomovém věku*. Praha: Prostor, 1990.
- TOMEK, Prokop. „Otec Křišťan“ z Rádia Svobodná Evropa. *Paměť a dějiny* 2004, roč. 8, č. 1, s. 99–107.
- TŮMA, Oldřich a Tomáš VILÍMEK. *Opozice a společnost po roce 1948*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2009.
- UTZ, A. F. a J. F. GRONER. *Soziale Summe Puis XII*. Freiburg, Switzerland: Paulusverlag, 1954–1961.
- VÁŇA, Tomáš. *Jazyk a totalitarismus*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2013.
- VODIČKOVÁ, Stanislava. Slyšte to, všichni lidé, všichni obyvatelé světa, naslouchejte: O vysílání české redakce Vatikánského rozhlasu. *Paměť a dějiny* 2014, roč. 8, č. 1, s. 45–57.
- ZACH, Aleš. *Knihy a český exil 1949–1990: bibliografický slovník nakladatelství, vydavatelství a edic*. Praha: Torst, 1995.

C. Vysokoškolské kvalifikační práce

- KINDL, Martin. *Proměny vztahu českého katolického exilu v Římě po roce 1948 k marxismu a komunismu*. Praha, 2014. [2015-04-28]. <<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/126363/>>. Diplomová práce. Fakulta humanitních studií: Katedra obecné antropologie. Vedoucí práce: Martin Putna.

KMOCHOVÁ, Radka. *Exilový časopis Sklizeň*. Praha, 2010. [2015-04-28]. <<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/80561/>>. Diplomová práce. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze: Ústav české literatury a literární vědy. Vedoucí práce: Jiří Holý.

LANGEROVÁ, Anna. *Československý dům v Londýně – Velehrad*. Praha, 2013. [2015-04-28]. <<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/125465/14675313/>>. Diplomová práce. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze: Ústav českých dějin. Vedoucí práce: Jan Rychlík.

TROJANOVÁ, Magdaléna. *Časopis „El Checoslovaco en México“ v letech 1942–1945*. Praha, 2011. [2015-04-28]. <<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/103744/>>. Rigorózní práce. Fakulta sociálních věd: Institut komunikačních studií a žurnalistiky: Katedra mediálních studií. Vedoucí práce: Barbara Köpplová.

D. Elektronické zdroje

BIERNÁTOVÁ, Olga a Jan SKŮPA. *Bibliografické odkazy a citace dokumentů dle ČSN ISO 690 (01 0197) platné od 1. dubna 2011* [2015-05-12]. <www.citace.com/CSN-ISO-690.pdf>.

BUŘILOVÁ, Marcela. *Identifikační popis*: [učební text pro předmět Identifikační popis vyučovaný na Ústavu informačních studií a knihovnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze]. Verze 01. Praha: 2008 [2015-05-16]. <<http://info.sks.cz/users/bl/data/download/idp.pdf>>.

Československé dokumentační středisko: Československý exil 1948–1989: osobnosti, organizace, instituce: Heslář biografický. <<http://www.csds.cz/cs/encyklopedie/27-DS.html>>.

HYLMAR, František. *Pamětní medaile ČBK pro Petra Ovečku*: [článek ze dne 6. 7. 2006] [2015-05-15]. <<http://www.jesuit.cz/clanek.php?id=18>>.

HYLMAR, František. *V Londýně zemřel český jezuita Jan Lang*: [článek ze dne 21. 3. 2007] [2015-05-16]. <<http://www.jesuit.cz/clanek.php?id=74>>.

KOLÁČEK, Josef. *Budeme ovečkovat*: [článek ze dne 30. 12. 2009] [2015-05-15]. <<http://www.jesuit.cz/clanek.php?id=492>>.

Centrální katolická knihovna a Česká křesťanská akademie. *Národní jmenné autority: křesťanství (1901–2000)*. [CD]. Beroun, 2001.

Česká provincie Tovaryšstva Ježíšova. P. Václav Feřt [2015-05-12]. <www.jesuit.cz/vzpominka.php?id=19>.

PŘIBYL, Stanislav. *Zemřel Mons. ThDr. Jaroslav Polc*: [nekrolog ze dne 17. 1. 2004] [2015-05-06]. <<http://svata-hora.cz/cz/article/134/zemrel-mons-thdr-jaroslav-polc>>.

Redakce. Blíží se oslavy 90. výročí narození misionáře Popelky [2015-05-12]. <<http://www.jesuit.cz/clanek.php?id=113>>.

Redakce. Pohřeb Petra Ovečky bude v úterý 5. ledna: [článek ze dne 23. 12. 2009] [2015-05-03]. <<http://www.jesuit.cz/clanek.php?id=486>>.

ŠPIDLÍK, Tomáš. *Pod obraz Boží jsme nepadali*: [článek ze dne 9. 1. 2010] [2015-05-15]. <<http://www.jesuit.cz/clanek.php?id=493>>.

ŠTRÁFELDOVÁ, Milena. Pater Jan Lang – významná postava českého exilu ve Velké Británii: [vysílání ze dne 31. 3. 2007] [2015-05-13]. <<http://www.radio.cz/cz/rubrika/krajane/pater-jan-lang-vyznamna-postava-ceskeho-exilu-ve-velke-britanii>>.

Ústav pro českou literaturu AV ČR: Databáze *Bibliografie exilu*. <<http://isis.ucl.cas.cz/index.jsp?form=cle>>.

Ústav pro českou literaturu AV ČR: *Slovník české literatury po roce 1945*. <<http://www.slovníkceskeliteratury.cz>>.

Britský národní katalog. <<http://catalogue.bl.uk>>.

Domovská stránka *The Newman Association*. <<http://www.newman.org.uk/>>.

Italský národní katalog. <<http://www.sbn.it>>.

Knihovna kardinála Berana. <www.bibber.cz>.

Knihovna Libri prohibiti. <<http://www.libpro.cz/>>.

Nadační fond Miroslava Šaška. <<http://www.sasekfoundation.eu/>>.

Projekt Scriptum. <<http://www.scriptum.cz/>>.

Přílohy

Příloha 1.	Texty k výročí založení <i>Nového života</i>	II
Příloha 2.	Úvodník prvního tištěného čísla <i>Nového života</i>	XI
Příloha 3.	Úvod k Ústavě Cyrilometodějské ligy – přepis	XIII
Příloha 4.	Soupis textů z listů Vinculum týkajících se <i>Nového života</i>	XIX
Příloha 5.	Ostatní seriály <i>Nový život</i> v SKCP	XXI
Příloha 6.	<i>Nový život</i> v knihovnách	XXIII
Příloha 7.	Přehled všech čísel <i>Nového života</i> – počet stran, termín vydání	XXIV

Příloha 1. Texty k výročí založení *Nového života*

- [1] LANG, Jan. Je tomu už 25 let. *Nový život* 1973, roč. 23, č. 7–8, s. 146–148.
- [2] LANG, Jan. K 45. Londýnskému výročí. *Nový život* 1994, roč. 46, č. 3, s. 43–44.
- [3] ŠKARVADA, Josef. Padesát let „Nového života“. *Nový život* 1998, roč. 50, č. 1–2, s. 5–6.
- [4] LANG, Jan. Po 50 letech. *Nový život* 1998, roč. 50, č. 7–8, s. 123.
- [5] OVEČKA, Petr. Budeme končit? *Nový život* 2001, roč. 53, č. 9–10, s. 101.
- [6] ŠKARVADA, Jaroslav. Na rozloučenou. *Nový život* 2001, roč. 53, č. 11–12, s. 123.
- [7] LANG, Jan. Vzpomínám... *Nový život* 2001, roč. 53, č. 11–12, s. 133.

---

[1] LANG, Jan. Je tomu už 25 let. *Nový život* 1973, roč. 23, č. 7–8, s. 146–148.

Čtenáři *Nového života* dobře vědí, že se na jeho stránkách moc nevzpomíná. Počítá se s přítomností a hledí se do budoucna. Čtvrt století je však mezník, pohledme proto na chvíli zpět do minulosti. Jak to bylo tehdy, když jsme začínali...

Brzy po Únorovém puči 1948 bylo v západním Německu tisíce našich uprchlíků. Většina z nich žila v táborech a čekala na další emigraci, ale nezháleli. Neuprchli ze sobeckých zájmů; odmítli žít v nesvobodě a osudy vlasti jim stále leželi na srdci. Už v létě 1948 v Ludwigsburgu byl ustaven Svaz čs. katolického studentstva, když pak jejich delegát odjel do Anglie – už na jaře 1949 byly položeny základy Cyrilometodějské ligy akademické (CMLA). Bylo to v Hamsteadu na Belsize Avenue na čísle 11, kde – kromě poslanců dr. Š. Bendy, dr. B. Bunži a pověřených dr. J. Beluše a dr. M. Kvetky, bydlel také kapitán Frant. Rochla, který dal podnět k tomu, aby se katolická inteligence začala formovat v jednotný šik exilové katolické akce.

S pomocí dvou českých jezuitů – pisatele těchto řádků a P. J. Popelky – a známého anglického jezuita a spisovatele C. C. Martindala v předvečer svátku našich věrozvěstů, v místnostech Newman Association (britské akademické Katolické akce), za účasti reprezentantů polské organizace Veritas a ukrajinské Obnovy, se představila exilové a anglické veřejnosti Cyrilometodějská liga akademická. Do vínku dostala schválení církevní hierarchie, které poslal biskup E. Ellis jménem všech biskupů Anglie a Walesu. Podle vzoru svých bratří v Anglii pojmenovali i v Německu čeští katoličtí studenti a intelektuálové svou katolickou akci Cyrilometodějskou ligou, a jejich příkladu následovali brzy i bratři v Rakousku, Itálii, Belgii, Holandsku, Švýcarsku a Francii.

Na osmdesát delegátů ze všech vyjmenovaných zemí, spolu s desítkami kněžími se sešlo v dubnu 1950 na sjezdu v Mnichově, kde byla formálně ustavena Česká katolická akce v exilu. Pro všechny katolíky, pocházející přímo nebo po předcích z diecézí na území ČSR, byl založen jednotný organizovaný apoštolát CML – Cyrilometodějská liga.

V jejím rámci byla dvě autonomní specializovaná hnutí CMLA (složka akademická) a SKM (Spolupráce katolické mládeže).

Londýnský výbor CML byl pověřen funkcí Ústředního výboru celosvětové exilové CML. Biskup Ellis pozdravil tyto snahy milým dopisem: »Velmi mne potěšilo, že nyní existuje univerzální organizace zvaná Cyrilometodějská liga – která sdružuje nejen studenty, ale všechny katolíky z ČSR... Cíle ligy, jak jsou nastíněny, jsou v plném souhlasu s Katolickou akcí. Posílám proto své požehnání všem, kdo se účastní tohoto apoštolátu...«

Akademická složka CML byla přijata za člena Pax Romana (mezinárodní sdružení katolických studentů a intelektuálů) na jejím výročním světovém sjezdu v Amsterdamu v srpnu 1950. Tam byl také navázán styk a plodná spolupráce s organizacemi jiných národů.

V rámci činnosti našich graduovaných CMLA byl vytvořen studijní, informační a dokumentační ústav Křesťanská akademie, která od svého založení tvořila základnu celé vědecké, informační a publikační činnosti v rámci CML.

CML hned od počátku začala vydávat svůj měsíčník, zvaný původně »Věstník«, brzy však dostal název NOVÝ ŽIVOT. První číslo věstníku vyšlo ještě v červenci 1949, s otiskem projevů dr. B. Bunži (Význam a cíl CML), dr. F. P. Uhlíře (Duchovní zaměření naší Katolické akce) a F. Rochly (Vznik, činnost a význam Pax Romany) a Provoláním k exulantům katolíkům. Nový život tedy svým prázdninovým číslem de facto vstupuje do svých pětadvaceti let.

Dva a půl roku byl Věstník a časopis Nový život cyklostilovaný a dobrovolníky skládaný a expedovaný z ústředí, které přesídlilo už v létě 1949 na 39, Fitz-john's Avenue, N.W. 3, kde také začaly první české krajanské bohoslužby. Nový život přinášel kromě zpravodajství jak z domova tak z katolického světa též hodnotné duchovní články a úvahy. Po pěti letech bylo vydávání časopisu přeneseno do Říma a svěřeno Křesťanské akademii, studijnímu ústavu CML.

To znamená, že téměř 20 let už vychází v Římě. Každý, kdo měl v exilu co dělat s vydáváním nějakého časopisu či novin – dovede ocenit velkou práci a starost a oběti, kterých si pravidelné vydávání Nového života vyžádalo. Jeho obsah sdostatek svědčí, že je to náš nejlepší kulturně náboženský časopis v exilu. Našel si mnohdy i cestu »domů«, kde je také velmi dychtivě ctěn a po zásluze oceňován. Pro exulanty, zvláště pro ty, kdo nemají možnost poslouchat rozhlas nebo číst jiné exilové noviny, je pramenem mnoha zpráv (náboženských i kulturních) z vlasti i života krajanských skupin v exilu. Proto si zasluhuje naší podpory – ať už těch, kdo umí psát a mají nám co říci; nebo těch, kdo mohou poslat příspěvek (předplatné) či větší dar k uhrazení výloh spojených s jeho vydáváním a rozesíláním (a kolik stojí dnes poštovné!). Ne v neposlední řadě patří náš dík a obdiv těm, kdo jsou zodpovědní za jeho vydávání ať v redakci, nebo v administraci. Jim všem budeme vyprošovat pevné zdraví, svaté oduševnění a houževnatou vytrvalost – jen tak bude toto dobré dílo zachováno, než bude možno tisknout časopis v rodné vlasti.

Hrstka nadšenců – kněží a laiků – která začínala s vydáním Nového života před 25 lety – má ovšem obzvláštní radost z tohoto stříbrného jubilea. S pocity velké vděčnosti budeme vyprošovat hojnost Božího požehnání všem, kdo nesou dnes (a nesli po tolik let) tíži zodpovědnosti – i když nás čas rozvál po celém světě (z původní skupiny jeden je v Římě, jiný v Mnichově, druhý v Kanadě, jiný v USA, opět jiný až na Barbados).

---

[2] LANG, Jan. K 45. Londýnskému výročí. *Nový život* 1994, roč. 46, č. 3, s. 43–44.

V r. 1994 vzpomeneme 45. výročí, kdy byla v Londýně založena Cyrilometodějská Liga – katolické akce pro věřící z ČSR (jak tehdy byla): věřící z kterékoli diecéze se mohli zapojit. Stalo se tak v předvečer svátku sv. Cyrila a Metoděje ve středisku anglické K. A. – Newman Association na adrese: 132, Portman Square W.1. (nyní je tam „The Churchill – Hotel“). Trio laiků, kteří stáli u základů, je už na věčnosti: Dr. Bohumír Bunža, Dr. František Uhlíř (jn.) a kapitán (později Otec) František Rochla. Proto píši tyto řádky (stal jsem se duchovním rádcem CML z pověření našich jezuitských představených a církevní hierarchie), abych zhodnotil jejich obětavou práci.

Začali jsme pravidelnými bohoslužbami (první byly v kapli Southwell House v Hampsteadu, kde měla duchovní správa (O. Lang a Popelka) ústředí – a po krátkém intervalu v kapli konventu na Cavendish Square – definitivně v domácí kapli jezuitského domu (114, Mount Street W.1.) Bohoslužby pokračují dodnes: každou neděli v 10.30 dopoledne.

Každý týden (v pondělí) byly v sále pod kaplí kulturní a náboženské přednášky – semináře, na nichž se lvím dílem podílel m.j. Dr. František Uhlíř (senior).

Dosud vychází měsíčník CML – Nový život. Letos se dožívá 46. výročí! Původně to byl Věstník CML (zpravodajství o činnosti v exilu, ale také o tom, co se dělo u nás doma, jak byla Církev pronásledována a jak hrdinně si počínali biskupové, zvl. arcibiskup pražský Josef Beran), který byl – po několika měsících – pojmenován Nový život. Dva roky cyklostilovaný. Blány tiskla obětavá sl. Františka Kuklová (na čs. velvyslanectví v poledních přestávkách), než se funkce sekretářky vzdala!

Tři roky vycházel v Londýně Nový život tiskem. Po pěti letech byl převeden do Říma, kde byly větší možnosti čs. tisku! Mgr. F. Planner, Otec Václav Feřt S.J. a nyní po dlouhá léta se o vydávání stará Otec Petr Ovečka jim patří velký dík za pravidelné vydávání!

V roce 1949 začalo také pravidelné náboženské vysílání na vlnách BBC (Volá Londýn). Otec Lang měl první promluvu na velikonoce 1949. Tak bylo možno říct našim doma, co ve vlasti kněží z kazatelny říci nemohli – a zároveň objektivně informovat, jak to u nás v náboženském ohledu vypadá. Jsme vděční, že tato možnost vysílání byla dána. (Právě letos bude vysílání ukončeno, neboť už mohou naši kněží doma povědět věřícím všechno svobodně sami!)

Od roku 1951 byla v Londýně CM-doplňovací škola. Po 40 letech, – kdy u nás padl komunismus – bylo rodičům doporučeno posílat děti do školy oficiální, o niž se stará

vyslanectví. A potom, děti mohly jezdit na prázdniny k dědečkovi a babičce do vlasti, a tak si mateřštinu osvojit!

Tato činnost byla v Londýně. O „venkov“ – uprchlíky roztroušené po celé Anglii se staral Otec Popelka, který je navštěvoval a sloužil pro ně mši svatou.

R. 1951 byl uspořádán I. letní tábor pro děti v St. Mary's Bay v hrabství kentském. Tam jezdily děti po 27 let. Když byl tábor zrušen, jezdilo se do Bournemouth a Swanage. Poslední léta děti jezdily do Norska – některé do Itálie, a nyní do ČSR do rodné vlasti.

S věřícími z ostatních evropských zemí i zámoří jsme se setkávali o poutích buď v Římě nebo v Lurdech a tak jsme udržovali duchovní společenství a vzájemně se posilovali. Velmi aktivní byla a dosud je: Zemská skupina CML v Kanadě (Hamilton), jejíž duší je Václav J. Vostřez, pomocník Otce Josefa Šacha.

Ústředí Cyrilometodějské Ligy je dosud v Londýně – předsedou je hrabě Josef CZERNIN. Za pomoci CM-Ligy byl zakoupen Svatováclavský dům ve Folkestonu, kde rodiny za laciný groš trávily letní prázdniny a nemocní svou zotavenou. Dům sloužil krajanům po patnáct let. Posloužil jako „záruka“ ke koupi londýnského Velehradu. Obětavostí sl. Roxany Mackay, která prodala svůj dům, a odškodněním za pobyt O. Langa v koncentračním táboře byl zaručen „deposit“, ale 20.000 liber bylo nutné vypůjčit. Řád T.J. laskavě vypomohl (za malý úrok). Velehradem pak začala nová éra v krajanském apoštolátě.

Veškerá činnost se v něm soustředila (kromě pravidelných bohoslužeb v neděli). Velehrad uvítal i kardinála Berana při jeho návštěvě Velké Británie a Irska v r. 1966. Velehrad se stal útočištěm uprchlíků po srpnu 1968 (nejednou hostil 90 mladých studentů na noc!). Tam se konaly přednášky SVU – od r. 1972 zřízena kaple a mše sv. sloužena každý den. Klub mládeže (pokračování čs. doplňovací školy) JUVENTUS měl ve Velehradě své středisko. Spolek žen tam pořádal bazary. Starší farníci tam měli přátelské BESEDY v neděli odpoledne. Od října 1968 byl Velehrad sídlem Naardenského hnutí, které si vzalo za úkol: boj za lidská práva v naší vlasti – a nastolení demokracie a svobody. Činnost Hnutí byla zakončena po listopadu 1989 – kdy se vrátila do vlasti svoboda. Štafeta byla předána domovu!

Dnes je Velehrad útočištěm mladých dívek («AuPAIR»s), které přicházejí do Velké Británie na výpomoc v rodinách – a při tom se učí anglicky. Starší generace, exulanti z r. 1948 a bývalí vojáci z II. světové války pomalu dozrávají pro věčnost. CM Liga a nábožensko-kulturní a společenské středisko VELEHRAD pokračuje ve své duchovní činnosti. Krajané z domova i jiných zemí svobodného světa jsou vítáni. Podle možností správa domu všem pomůže. Adresa: 22, Ladbroke Square, London W11 3NA.

P. S. Připravujeme dokumentární brožuru o vzniku čs. misie v Londýně, o její činnosti za posledních 45 let. Milan Kocourek (redaktor BBC) se laskavě podujal redakce. Knižka má být hold vděčnosti všem, kdo se na práci v CML, farním společenství a ve středisku Velehrad podíleli a nás už předešli do věčného života. Pro budoucí pokolení má být důkazem, že jsme během dlouhého exilu nezháleli. A pro

dosud žijící povzbuzením k další práci pro duchovní blaho našich krajanů žijících mimo vlast! Své jubileum oslavíme 19. června za přítomnosti Otce biskupa Škarvady z Prahy.

[3] ŠKARVADA, Josef. Padesát let „Nového života“. *Nový život* 1998, roč. 50, č. 1–2, s. 5–6.

Letos se bude leckde vzpomínat na únor před padesáti léty, který se kdysi musel psát s velkým „Ú“. Je to výročí smutné, jehož stopy poznamenaly na desítky let charakter našeho národa. V měsících, které následovaly, byly desetitisíce našich lidí nuceny opustit svou vlast, aby odešli – ne do emigrace, jak označovala jejich útěk komunistická hantýrka, ale do exilu, do vyhnanství, kde chtěli bojovat o lepší příští své vlasti.

Hlavními středisky těchto exulantů byly uprchlické tábory v tehdy ještě válkou zpuštěném Německu, a také Anglie, zvláště Londýn, kde bylo možné navázat na krajanský exilový život z druhé světové války. Uprchlíci, kteří vyšli z Katolické akce, která po válce v Československu opět oživala, začali v cizině zakládat katolické spolky: Svaz čs. katolického studentstva v Ludwigsburku, Cyrilometodějskou ligu akademickou v Londýně, později i její informační a dokumentační ústav Křesťanskou akademii. A tato skupina, k níž patřili Dr. Štěpán Benda, Dr. Bohumir Bunža a kapitán František Rochla, začala hned v roce 1948, s podporou jezuitů P. Jana Langa a P. Jaroslava Popelky, vydávat časopis, který nazvala *Nový život*. Jeho program byl inspirován ideály tehdejší Katolické akce. *„Píšeme vám jako křesťané,“* čteme v jeho prvním čísle. *„Bavíc, jako katolickému křesťanu. Než ani to by dnes nebylo dosti. Jako katolíkov, hluboce věřícímu v Boha a Jeho pravdy. Neboť jenom tak nám můžete rozumět. (...) Netážeme se vás na vaše politické přesvědčení ani cokoli jiného, co lidi dělívá, neboť jde o Boží pravdu, která je nad rozdíly politických barev, jazyka a hranic. Nás zajímá pouze, chcete-li společně s námi spolupřevést dílo, jež staví dnes již miliony našich bratří a sester po celém světě. Chcete-li být organickou součástí živého Těla Kristova.“*

Dnes nám tato slova napsaná před padesáti lety zní snad trochu neobvykle. Je to však provolání napsané ve dnech, kdy v naší vlasti, právě už obehnané ostnatými dráty, zaznívala provolání diametrálně odlišná. Formální neobvyklost těch slov vysvětluje pak i vývoj myšlení a vyjadřování, který lze sledovat při listování těmi padesáti ročníky. Co vše se v té době odehrávalo v naší zemi i v cizině, která se pro statisíce našich lidí stávala druhou vlastí. *Nový život* na všechno svěže reagoval. Najdeme tam články a obrázky doslova ze všech kontinentů, můžeme sledovat život v různých střediscích krajanského života, setkáme se tam s komentáři o situaci ve světě i ve vlasti, upoutají nás hodnotné články a úvahy předních myslitelů našeho exilu: Dr. Alexandra Heidlera, Jana Čepa, Jindřicha Středy (= knížete Karla Schwarzenberga), Tomáše Špidlíka, Věry Stárkové, Zdeňka Petra (= Ehlera), Pavla Želivana (= Karla Vrány), Františka Dvorníka, Jaroslava Polce, Petra Dena (= Ladislava Radimského), Aloise Krchňáka, V. F. Trnavského (= Václava Feřta), Josefa Benáčka, Aloise RŮozehnal, Vladimíra Koudelky, Anastáze Opaska a mnoha a mnoha dalších.

Nový život byl věrný svému jménu, přinášel novinky, jeho rubrika „Stalo se doma, v exilu a jinde ve světě“, je pečlivě sestavovanou kronikou, která dokumentuje všechny důležité události posledního půlstoletí vztahující se k našemu národu. Najdete tam

zprávy o pronásledování naší církve, o našich krajanských misiích ve svobodném světě, o tom, co se dalo ve Vatikánu, i komentáře k politické situaci, týkající se církve. Poučná je zvláště kronika let, v nichž se připravoval a probíhal Druhý vatikánský koncil, reportáže o činnosti vyhoštěného kardinála Berana, zprávy o vývoji událostí v letech 1968-69, jakož i galerie význačných krajanů, kteří během těch pěti desetiletí žili a umírali v exilu. Křesťanská akademie založila i několik edičních řad, v nichž vycházely vždy nové a nové české knihy: i tato vydavatelská činnost je tam dokumentována.

Kdo se probírá těmi padesáti ročníky, nemůže se ubránit obdivu nad tím, co tu bylo vykonáno. A ten obdiv se ještě umocní, když si uvědomíme, že celá tato činnost byla konána zdarma, že vlastně všichni vydavatelé, přispěvatelé i kolportéři obětovali této činnosti po dlouhá léta nezištně svůj čas. Nový život byl založen v Londýně, od roku 1954 však vychází v Římě. Zárukou jeho pravidelného vydávání byla věrnost českých otců jezuitů, po P. Langovi zvláště P. Václava Feřta, a P. Petra Ovečky, který této mravenčí práci zasvětil celá desetiletí a pokračuje v ní i dnes. Poklady, které těch padesát ročníků Nového života ukrývá (texty Jana Čepa, Jana Zahradníčka, Jindřicha Středy, Alexandra Heidlera, Petra Dena, Karla Vrány, Jaroslava Polce a dalších), a zvláště výše už zmíněná pečlivě dokumentovaná kronika událostí, o nichž nemohl psát tisk ve vlasti, by si zasloužily překopírování na moderní elektronické nosiče, aby měly své místo ve veřejných knihovnách.

My chceme dnes všem – živým i dnes už zemřelým – zakladatelům, redaktorům a spolupracovníkům tohoto časopisu upřímně poděkovat, blahopřát k jejich úspěchu (který český časopis se může chlubit nepřetržitou řadou padesáti ročníků?) a zároveň vyslovit přání, aby život našeho Nového života pokračoval i v budoucnu.

+ Jaroslav Škarvada

tit. biskup litomyšlský, generální vikář pražské arcidieceze, pověřený ČBK pastorační česko-katolíků v zahraničí

---

[4] LANG, Jan. Po 50 letech. *Nový život* 1998, roč. 50, č. 7–8, s. 123.

Rok 1948 byl dobou exodu demokratických Čechů, Moravanů, Slováků a podkarpatských Rusínů. Nemohli všichni odejít, ale ti, kdo předvídali, co komunismus bude znamenat pro naše země – (A věděli, co už komunismus „dokázal“ v Rusku) a měli možnost, odešli – stali se „uprchlíky“. Nejbližší štace bylo Německo. Ačkoli země „poražená“ a nesoucí ještě následky II. světové války – poskytla „utečencům“ pobyt, i když jen v táborech (bývalých kasárnách) – např. MURNAU (naším dobře známým). Z táborů se pak snažili odcestovat dál. Vojáci ze západní zahraniční armády hledali „nový domov“ v Anglii. Jedním z nich byl „kapitán“ František Rochla. V Praze – jako zahraniční voják – studoval od r. 1945–48 na KU. Jako bývalý salesián věnoval se také práci o duchovní blaho studentů a spolu s Dr. Boublíkem vedl Katolickou akci. Po komunistickém puči musel odejít z vlasti, ale práci pro národ a jeho duchovní obnovu měl stále v plánu. Už v uprchlickém táboře v Německu se dal do práce.

Založil *Svaz studentů* a konali pravidelná setkání. A když se mu podařilo dostat do Anglie, hned pokračoval v práci. Nalezl několik schopných studentů a řadu inteligentů (do Anglie uprchlo mnoho bývalých zahraničních vojáků a řada poslanců, čtyři bývalí ministři), dověděl se, že v Anglii studují čeští jesuité – dva už dokonce vysvěcení na kněze. Jako „muž činu“ zažádal anglického provinciála jezuitů, aby je uvolnil pro duchovní práci mezi novými čs. uprchlíky.

Otec Lang a Kovanda přijeli do Londýna už v březnu 1949 a zůstali s novými „čs. uprchlíky“ přes celou postní dobu až do Velikonoc. Tehdy se nesla na vlnách BBC do vlasti první duchovní promluva („Nebojte se, důvěřujte, Já jsem přemohl svět“)! Z Walesu, kam jsme se vrátili – a kde jsme dokončili „třetí probaci“ – jsme přišli definitivně do Londýna koncem června. A na svátek našich věrozvěstů 5. července začaly pravidelné české bohoslužby, které trvají dodnes. Začali jsme v kapli Sester na Cavendish square, ale po několika nedělích pokračovali v kapli na 114, Mount Street W1, kde se konají krajanské bohoslužby dodnes.

V červenci také vyšlo první číslo časopisu „Nový život“ – původně jako Zpravodaj – měsíčník Cyrilometodějské Ligy-Čs. Katolické Akce – ustavené v předvečer svátku sv. Cyrila a Metoděje.

Z původní „trojice zakladatelů“ už není žádný naživu. Jejich jména však figurují na čelní stránce prvního čísla „Věstníku CMLA“ (tehdy ještě – jak původně plánováno – Ligy Akademické): Dr. B. Bunža (napsal na téma: „Význam a cíl CMLA“, Dr. F. P. Uhlíř (napsal na téma „Duchovní zaměření naší Katolické Akce“), František Rochla (tehdy ještě nebyl knězem) – napsal na téma: „Vznik, činnost a význam Pax Romana“, mezinárodního sdružení katolických intelektuálů a univerzitních studentů, jejímž členem se CMLA stala rok po svém vzniku. Uvádíme z titulní strany: „Dne 4. července 1949 v předvečer svátku sv. Cyrila a Metoděje sešli se v Newman Association – klubu anglických graduovaných katolíků - katoličtí studenti a intelektuálové z Československa nyní v Anglii v exilu, za účasti reprezentantů obdobné polské organizace „Veritas“ a ukrajinské organizace „Obnova“, aby vyslechli informace o důvodech založení Cyrilometodějské ligy akademické, o jejím programu a cílech.“

Musíme poděkovat Pánu za to, že věstník-(měsíčník), brzy přejmenovaný na „Nový život“ vychází dodnes, a letos má svůj 50. ročník. Řím (KA) převzal po pěti letech edice v Londýně jeho vydávání. O tom už Vám lépe napíše z Říma. Konečně Vy, kdo odebíráte Nový život, víte dobře, kolik dobrého přinesl a stále ještě přináší. Musíme se jen modlit, aby Pán obětavého redaktora dlouho ještě sílil a zachoval.

---

[5] OVEČKA, Petr. Budeme končit? *Nový život* 2001, roč. 53, č. 9–10, s. 101.

Vypadá to, že ano. Příštím dvojčíslem, „listopad-prosinec“. „Míjíme sa...“, říkají prý na Moravském Slovácku. Když jsem v roce 1959 přebíral redaktorské křeslo Nového života, tiskli jsme na 1700 výtisků, dnes je jich 900, a to velký počet jich jde do vlasti, a je tam oceňován, zvláště pro své články o činnosti svatého Otce – „je jich příliš?“, ptal jsem se kdysi jednoho čtenáře. „Ne, vždyť papež Wojtyla, to je fenomén...“, byla jeho odpověď. Ale to není řešení, netiskneme pro vlast. Nový život

vznikl z Věstníku Cyrilometodějské ligy v Londýně roku 1949, pro uprchlíky z naší vlasti, aby v nich udržoval „život z víry“ a národní a cyrilometodějské věřící vědomí – bylo to vpředvečer svátku našich věrozvěstů. Věstník pak byl rozšířen na celo exilové pojiťko. Dva kněží a malá skupina laiků stála tehdy u jeho kolébky.

Ti, kdo jako první dostali do rukou náš časopis, mají dnes o 50 let víc, jestli je Pán uchovává při životě. O třicet let víc mají ti prý „nová“ čtenáři z roku 1969. A to platí i o redaktorovi. Oči slábnou. A kdo chce náboženský časopis a literaturu, může si ji objednat z domova. A což internet? Po roce 1989 se vyskytla myšlenka pokračovat v časopise z domova – neztratil by však své původní určení? Také z těžkostí personálních a jiných bylo od oné myšlenky upuštěno.

Ale nechme lamentací. Můžeme říci, že Nový život v těch 52 letech svého života svůj úkol splnil.

Články z oblasti víry a zprávami z exilového náboženského života byl naším pojiťkem; za let železné opony informoval o náboženském životě našich bratří ve víře doma, v omezené míře o dění kulturním a politickém a udržoval v nás naději, že opona padne a že se do naší vlasti vrátí svoboda. Díky za to především Pánu.

A tak naše myšlenky v předvečer jeho ukončení jdou k těm, kdo Nový život zakládali – žije z nich už jen stařešina Otec Jan Lang, český londýnský misionář od vzniku tamní české misie roku 1948 – z těch zemřelých chceme jmenovat Otce Jaroslava Popelku, později misionáře v Kanadě a v Kalifornii, a za laiky bývalého poslance za Česko-slovenskou stranu lidovou dr. Bohumíra Bunžu. A nemenší dík patří všem spolupracovníkům a přispěvatelům – jmenujme alespoň mnichovského ThDr. Alexandra Heidlera, dále nástupce v redaktorském úkolu po Otcí Langovi jezuitu Otce Václava Feřta; vedoucího administrace po přenesení časopisu z Londýna do Říma roku 1954 mons. Dr. Františka Plannera – po založení Českého náboženského střediska roku 1969 ji převzali Otcové salesiáni, i jim tedy patří dík, že čtenáři dostávali Nový život pravidelně.

Ale nechme vzpomínání a děkování. Sám Pán bude všem hojnou odměnou. Nebyli za to placeni. Vždyť jen On a služba Jemu v bližním byla pohnutkou, proč na sebe tuto práci vzali.

---

[6] ŠKARVADA, Jaroslav. Na rozloučenou. *Nový život* 2001, roč. 53, č. 11–12, s. 123.

Nový život, náš Nový život přestane vycházet. Znal jsem ho od jeho prvního čísla, žil jsem tím, o čem psal, patřil jsem k čtenářské rodině, kterou vytvořil. V duchu vidím jeho londýnské zakladatele, pracovníky Cyrilometodějské ligy a Křesťanské akademie, české jezuity v Římě a salesiánské pracovníky v Českém náboženském středisku Velehrad, redaktory a četné přispěvatele, a vůbec všechny, kdo se jakýmkoli způsobem na tvoření a vydávání Nového života podíleli - kolik to bylo nadšení, práce a obětí! Schválně tu neudávám žádné jméno, protože řada spolupracovníků byla tak veliká, že ji dnes umí sestavit už jen sám Pán Bůh. Pamatuji se, jak mě překvapilo, když jsem po návratu do vlasti zjistil, že je tu zcela běžné brát za překlady textů pro katolický tisk peníze. Něco takového dobrovolníky kolem Nového života nikdy nenapadlo. Ta čísla

našeho časopisu byla tvořena s vědomím, že je to daň exilu pro církve doma, že ten čas, vyšetřený z osobního volna je vkladem do pokladu, který si získávala naše církve svým utrpením.

Nyní tedy přestane Nový život vycházet. Je to smutné, ale muselo k tomu dojít. Časopis pro exil nemá místo v době poexilové. Dnes by mu už málokdo rozuměl, po odchodu jeho posledního redaktora by se už ani nenašel někdo, kdo by ho mohl vést v tom, duchu, z kterého vzešel. Střídání generací je nutné a oživující, staří musejí umět odejít. Těch triapadesát ročníků tu však zůstává jako pomník, že v novodobých letech temna tu byli křesťané, kteří i za cenu ztráty domova chtěli své vlasti sloužit, že tu byli nejen emigranti, ale i skuteční exulanti.

Dnes je ještě příliš brzo, aby bylo možné objektivně posoudit jejich přínos. Ponechme to Bohu a dějinám. Jsem však přesvědčen, že výtisky Nového života, které se podařilo zachránit pro různé knihovny, poslouží nestranným historikům k tomu, aby si o našem exilu učinili objektivnější obraz. Snad nám svatý Pavel odpustí, vpíšeme-li na poslední stránku posledního čísla Nového života jeho slova: „Dobrý boj jsem skončil, víru jsem uchoval.“ Za to buď Bohu dík!

Jaroslav Škarvada
kdysi biskup českých exulantů

---

[7] LANG, Jan. *Vzpomínám... Nový život 2001, roč. 53, č. 11–12, s. 133.*

Čtu, že vyjde poslední číslo Nového života. Poněvadž jsem stál u jeho vzniku, moje myšlenky jdou k onomu 4. červenci 1949, kdy se rodilo jeho první číslo.

Založili jsme Cyrilometodějskou ligu, abychom duchovně pomohli londýnským věřícím krajanům. Objevila se idea, aby měla i svůj Věstník.

Narychlo jsme zakoupili zánovní psací stroj (od Moral Reaemament), dali doplnit česká písmena...

Naštěstí na československém konzulátě pracovala slečna Františka Kuklová jako písařka, ta nám články a zpravodajství přepisovala o poledních přestávkách na cyklostylové blány, sbalila do tašky a nám dodávala – bydlela nedaleko v londýnském Swiss Cottage, kde bylo také počáteční středisko našeho exilového apoštolátu: Southwell House, Fitzjohn's Avenue, Londýn NW3. Tato „Podvratná činnost“ – aktivní práce nedávno založené Cyrilometodějské ligy pod střechou komunistického vyslanectví, trvala, i když se Věstník rozšířil a změnil rok nato 1950, na Nový život, než jsme začali vydávat NŽ tiskem – v roce 1951. V roce 1954 se Nový život přestěhoval do Říma. Na takto tištěných cyklostylových blánách CML vydala ještě několik publikací. Slečna Kuklová nám je laskavě natiskla. Obdivovali jsme její odvahu a statečnost. Byla to velká pomoc pro náš rodící se exilový tiskový apoštolát. Bůh jí jistě odměnil její odvážnou pomoc.

Jezuitský dům v Hampsteadu byl středem „podvratné činnosti“. Podílelo se na ní několik poslanců - už zemřeli dr. Bohumír Bunža, dr. Benda, E. Fusek, dr. František Uhlíř, umělci a mnoho dobrých a věrných věřících.

Příloha 2. Úvodník prvního tištěného čísla *Nového života*

Pavel. Všem našim přátelům. *Nový život* 1951, roč. 3, s. 1–2.

Tak se nám konečně povedlo dlouho ohlašované vydání tištěného časopisu a to, co právě držíte ve svých rukou, je onen zázrak, který jsme slibovali. Trvalo nám to trochu déle nežli jsme předpokládali ve své amatérské neznalosti tiskařských tajů a potíží. Věru není jednoduché vydávat v cizině časopis. Napřed se Vám po celých týdnech čekání může stát to, co se přihodilo nám: že si tiskárna splete Vaši nacionalitu a objedná typy, které sice svým určením patří také za železnou oponu, ale nejsou české. Tento „nepatrný detail“ Vás postaví před alternativu: buďto tisknout slovinský časopis nebo čekat. A tak čekáte. Na typy, rukopisy, na peníze. Graf naší duchovní pohody se v té době podobá malarické křivce. V kruhu zoufale odhodlaných amatérů vládne stísněná nálada. Stydíme se za to, že dostáváme předplatné a příspěvky, o nichž víme, že přicházejí z chudých kapes a od důvěřivých srdcí. Stydíme se proto, že nejsme s to dodržet dané slovo. S napětím kupce Gutenberga očekáváme věci příští a den, kdy my stejně jako Vy vezmeme PRVNÍ ČÍSLO do svých rukou. Ten okamžik ovšem přináší jen prchavou radost; neboť jím počíná perioda nejistoty. Vše, co jsme natiskli, je publikováno, a my čekáme na kritiku. Na výtku všech školáckých chyb, jichž jsme se dopustili; na srdcervoucí listy od našich přátel, kterým z našich přemetů šedivější vlasy. Kus této osobní zповědi je nutný, abychom Vám alespoň trochu přiblížili atmosféru, ve které se robí NOVÝ ŽIVOT. To není skupina profesionálů s dlouholetou zkušeností a onou školenou ostříleností, kterou cítíte v každé tiskárně. To je jen hrstka po celém světě roztroušených amatérů s dobrou vůlí poskytnout katolickému slovu možnost výrazu.

Náš časopis nemá být orgánem nějaké skupiny. Právě naopak: jako katolický list chce být universálním a osobním majetkem každého našeho věřícího.

Být, jak jsme to už několikrát napsali, pojítkem všech našich katolíků roztroušených po zeměkouli, být tmelem jedné velké rodiny. Přinést alespoň trochu toho, co jest věřícímu tak vlastní a co jest ve shonu dnešního stěhování ze země do země mnohdy zapomenuto a pokryto nánosem prachu. Přiblížit alespoň trochu domov nejenom v jeho přítomném smutku a bolesti, ale i v těch radostnějších chvílích, které patří do našich vzpomínek a vybavují se při různých mnohdy pošetilých podnětech. Chceme zkrátka udělat vše, co je v našich silách, aby si Václav v Norsku mohl povídat se Stanislavem v Australii o věcech, které jsou jim oběma společné, které posilují, a které člověku dělají mnohdy jediného průvodce životem.

Řízením osudu jest NOVÝ ŽIVOT jediným tiskem českých katolíků, kteří pokládají svůj pobyt v exilu za dočasné hostování, a tím také jediným katolickým tiskem, který svými kořeny tkví cele v naší vlasti. Víte všichni, že u nás doma není skutečného katolického tištěného slova. O to my jsme šťastnější a o to odpovědnější je naše poslání. Máme tu velkou čest reprezentovat katolického ducha alespoň v té části národa, která je spolu s námi v zahraničí. Tady máme všichni možnost ukázat – svobodně a bez tlaku – čím jest katolicismus, čím chce a může být v národním životě. Zde nejde o moc – zde běží

o svrchovaně pozitivní a obětavou práci. Zde se může projevit skutečný duchovní standard a životnost českého katolicismu. Máme příležitost v klidu a přátelském hovoru prodiskutovat mnohé palčivé otázky, přiblížit všem ostatním tradici a kořeny toho, v čem myšlenkově i citově kotvíme. A tu se obracíme na všechny sestry a bratry v Kristu, aby nám pomohli. Nabízíme vlastní spolupráci a 16 nepopsaných stran časopisu, na nichž může rezonovat katolická duše exilu, bude-li katolický exil o to stát.

Je mnoho věcí, které je třeba povědět. Kdybychom měli jenom registrovat to, co se dnes děje ve světě i ve vlasti, a poukazovat na příznačná znamení doby, jež nad veškerou pochybnost dávají za pravdu Kristovu učení – už to by byl velký čin. Historie sama prosívá žeň lidské práce a odděluje zrno od plev. Stačí pohlédnout na zrno, abychom si uvědomili, co jest skutečným základem individuálního i sociálního života. To je ovšem jenom počáteční zjištění. Naší povinností jest, abychom naším bližním řekli, jaké klasy a jaká úroda má růst z onoho zrna na našem poli. Proto bude třeba, abychom šli hodně hluboko do sociálních otázek, do společenských problémů. Jako nelze oddělit stvol od kořenů, tak nelze při společenských otázkách a problémech pomíjet samé prameny, z nichž myšlenkové proudy tryskají.

Při tom všem se ovšem sotva vyhneme vyjádření svého nesouhlasu s mnohými skutky a koncepcemi, které spolu s námi přebývají pod jednou střechou. Než i zde chceme dbáti toho, abychom byli v kritice konstruktivní. Bylo by málo platné, kdybychom střechu zbořili a nebyli s to postavit novou a lepší. Toto mějme na mysli stále. Tím budeme mít skutečného ducha katolické akce.

Mnoho slibovat nechceme, protože dobře víme, že naše slabé síly by byly příliš malou zárukou slibu. Spíše se obracíme na Vás, přátelé, abyste s námi sdíleli trampoty i radosti společné práce. Pište nám. Budete-li se domnívat, že náš časopis za něco stojí, doporučte jej svým známým. A nezapomeňte jim říci, že se zaň musí bohužel platit. Jinak by se mohlo stát, že Vám budeme psát skrz zamřížované okno.

Příloha 3. Úvod k Ústavě Cyrilometodějské ligy – přepis

Úvod k Ústavě Cyrilometodějské ligy. *Nový život* 1950, roč. 2, č. 5, s. 6–10.

Úvod

K ÚSTAVĚ CYRILOMETODĚJSKÉ LIGY.

My, katolíci pocházející z diecézí republiky Československé, roztroušeni téměř po všech zemích svobodného světa a odříznutí tyranii bezbožeckého materialismu od svého domova zakládáme

CYRILOMĚTODĚJSKOU LIGU

abychom sdružení se svými duchovními pastýři splatili s pomocí Boží, co jsme povinni církvi bojující a zvláště pak trpícím spolubratřím a jejich pastýřům v naší vlasti. Žijeme v době, kdy vrcholí konflikt křesťanství a jeho kultury s temnými silami materialismu, a kdy je Mystické Tělo Kristovo denně křížováno násilím i ďábelskou úskočností jeho odpůrců.

Naše vlast se stala v poslední době ohniskem tohoto zápasu a útok jest veden jak proti Církvi tak i proti celé křesťanské tradici u nás. Považujeme proto za svou radostnou povinnost, abychom cele oddáni Svaté Matce Církvi podnikli vše k zachování této tradice, jejíž základ byl u nás položen geniálním dílem duchovního probuzení národa Svatými Cyrilem a Metodějem.

Svatí Cyril a Metoděj nás definitivně zapojili do velké rodiny křesťanských národů, z cyrilometodějské setby vyrostli naši první světci a světice, sv. Ludmila, sv. Václav, sv. Vojtěch, sv. Prokop – z cyrilometodějské tradice čerpala životní mízu naše tisíciletá křesťanská kultura.

Základem této tradice jest hluboký křesťanský světový názor uplatňovaný důsledně v životě soukromém i veřejném. Z něho má vyrůstat i národní kultura, která má být skutečně katolickou, t.j. universální a nikdy nemá být znásilňována jednostranným zaměřením, nýbrž má být otevřena všemu dobrému, co může oplodnit kulturní život národa. Ve všech otázkách církevního života všichni – laici i duchovní – mají být upřímně poslušni biskupů, pravých strážců cyrilometodějské tradice, a s biskupy v čele – jako sv. Cyril a Metoděj – být neochvějně věrni Svatému Otci a svědomitě se řídit jeho směrnicemi, které on jediný z vůle Kristovy jest oprávněn a povinen dávat pro celou církev.

Kdykoli náš lid potřeboval duchovní vzpruhu, vždy se vracel k čistým pramenům cyrilometodějské tradice. Rozkvět našeho náboženského i kulturního života byl vždy charakterisován oživením tradice a kultu cyrilometodějského. Svědčí o tom doba Karla IV., doba barokní a zvláště náboženské a národní obrození českých i slovenských katolíků v minulém století. Životnost a dynamičnost cyrilometodějské myšlenky má však i hluboký význam i pro naše kulturní sousedy. O tom svědčí oslavy tisíciletého výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu, jež se konaly v minulém století na Velehradě a jež měly široký ohlas nejen u sousedních slovanských národů, ale v celém katolickém světě. Tehdy nezapomenutelný papež Lev XIII. Poukázal zvláštní

encyklikou „Grande munus“ na veliký význam díla sv. Cyrila a Metoděje pro celou Církev a nařídil, aby jejich svátek byl povinně slaven v katolické Církvi na celém světě.

Velehrad se svými unionistickými sjezdy se stal střediskem duchovní a vědecké práce, kam se sjížděli kněží a vědečtí pracovníci všech národů, jež tak bohatě těžily z díla svatých věrozvěstů. Tato katolická spolupráce vedla k založení „Apoštolátu svatých Cyrila a Metoděje“, jehož stanovy byly slavnostně schváleny papežem Piem XI. 2. srpna 1925, a jehož šíření bylo doporučeno v diecésích a krajích slovanských.

Žijíce daleko od vlasti chceme navázat ve svém úsilí již na to, co bylo doma vytvořeno, a přizpůsobivše práci novým metodám Katolické Akce, chceme svými skrovnými silami pokračovati v duchovním náboženském obrození našich katolíků. Věříme, že takto zůstaneme spojeni jak s duší našeho domova, tak i celou Církví bojující. Věříme, že tím přispějeme k sbratření všech národů, k sjednocení křesťanů, a připravíme se na velké úkoly, které s sebou přinese jednou pokřesťanění východu. K splnění těchto úkolů si dáváme ve Jménu Božím tuto ústavu:

Část 1.

NÁZEV, CÍLE A PRACOVNÍ POSTUP.

- Článek 1. Organizace má název: “CYRILOMETODĚJSKÁ LIGA“ /zkratka CML/.
Heslo: “OMNIA INSTAURARE IN CHRISTO“
- Článek 2. Ochránci CML jsou svatí Cyril a Metoděj, apoštolové slovanští, a v duchu cyrilometodějské tradice se má rozvíjeti veškerá činnost Ligy.
- Článek 3. Cílem CML jest přispívati k šíření Království Kristova na zemi a to tím, že její členové
- a/ usilují o prohloubení vlastního náboženského vzdělání a života;
  - b/ snaží se příkladem a slovem šířit všude katolickou víru a mravnost;
  - c/ podporují alespoň modlitbou snahy katolické Církve o sjednocení všech odloučených křesťanů, zvláště pravoslavných Slovanů.

Důvodová zpráva: První věta vyjadřuje náboženský charakter činnosti Ligy v rámci působení katolické Církve a další body blíže určují způsob, jakým Liga chce přispívati k šíření Království Kristova na zemi.

Bod a/ vyjadřuje vnitřní činnost Ligy, náboženské vzdělání jako základ uvědomělé náboženské praxe.

Bod b/ vymezuje všeobecně apoštolát všech členů, dosažitelný každému i v každém prostředí – dobrý příklad doplněný podle možností a schopností “slovem“ živým, tištěným a pod.

Bod c/ jasně určuje unionistický charakter Ligy a zároveň určuje minimální *prostředek*, všem přístupný a za každých okolností proveditelný. Výslovně se praví “katolické Církve“, aby se odlišily naše snahy od jiných nekatolických unionistických hnutí, na př. t.zv. protestantského “ekumenického“ hnutí. Jsou zvláště

jmenování „pravoslavní Slované“ jako nám nejbližší a s námi historicky spojeni právě cyrilometodějskou tradicí.

Pořad bodů je takto logický: Členové Ligy – úměrně k prohlubování vlastního náboženského vzdělání a života budou moci i vyvinouti apoštolskou činnost vnější a to i unionistickou, která jest jedním z úseků apoštolské činnosti Církve.

Článek 4. CML uskutečňuje svůj program především těmito prostředky:

a/ navazuje co nejtěsnější styky s místním katolickým duchovenstvem i organisacemi a podle možnosti s nimi spolupracuje ;

b/ pořádá pro své členy společné bohoslužby, náboženské přednášky, kursy, exercicie a pod., soustavně je seznamuje s katolickou sociální naukou, pěstuje v nich také zájem o církevní zpěv, hudbu a umění ;

c/ seznamuje své členy teoreticky a prakticky se všemi současnými způsoby a prostředky apoštolské a charitativní činnosti ;

d/ rozšiřuje a dle možnosti i vydává knihy a časopisy kulturně-náboženského obsahu;

e/ vhodnými prostředky pečuje o kulturní povznesení svých členů a krajanů /osvětové přednášky, knihovny, divadlo, zpěv, hudba, tělovýchova apod./ a seznamuje cizí národy s kulturně-náboženským životem rodné země;

f/ všestranně pomáhá kněžím v duchovní péči o krajany v cizině a podporuje nová kněžská a řeholní povolání;

g/ seznamuje své členy s dílem sv. Cyrila a Metoděje, s náboženským a kulturním životem všech sousedních – zvláště slovanských – národů, katolických i pravoslavných; šíří zájem o sjednocení všech křesťanů v spolupráci s katolickými unionistickými ústavami a organisacemi /tisk, přednášky, studijní kursy, unionistické sjezdy, oktáva motliteb za sjednocení 18.-25. ledna a pod./;

h/ jednotlivé zemské skupiny přizpůsobí uvedené směrnice poměrům té které země tak, aby tam Liga mohla co nejdokonaleji a nejučinněji plnit své poslání.

Důvodová zpráva:

Bod a/ V cizích zemích Liga se nemůže obejít bez spolupráce s jinými katolickými organisacemi a s duchovenstvem.

Bod b/ určuje hlavní prostředky k prohloubení náboženského vzdělání a života členů Ligy.

Body c/ až f/ určují hlavní prostředky a způsoby apoštolské činnosti členů Ligy.

Bod g/ určuje formy a prostředky unionistické činnosti Ligy.

Bod h/ zaručuje pružnost Ligy v přizpůsobení své činnosti podmínkám té které země.

Zároveň všechny tyto prostředky a způsoby dají se ovšem v různé míře – prakticky provádět všemi složkami Ligy – od dělníků až po studenty.

Článek 5. CML jest přímým orgánem KATOLICKÉ AKCE. Pro specialisaci a účast v mezinárodních organizacích vytváří Cyrilometodějskou Ligu Akademickou /CMLA/ a Svaz Katolické Mládeže /SKM/.

Část II. ORGANISACE.

Článek 6. Základní organizační jednotkou CML je Místní skupina /zkratka MS/.

Ke vzniku MS je třeba:

a/ nejméně tří osob odpovídajících podmínkám článku 9;

b/ písemného potvrzení výboru nadřazené skupiny.

Článek 7. V každém státě všechny MS tvoří vyšší organizační jednotku, která se jmenuje Zemská skupina /zkratka ZS/.

Článek 8. Všechny ZS dohromady tvoří CML, jejíž sídlo určuje a mění podle potřeby Rada CML.

Část III. ČLENSTVÍ.

A/ Pojem a rozdělení členů.

Článek 9. Členem CML se může stát každý katolík

a/ který sám pochází z kterékoliv diecése ležící na území Československé republiky;

b/ pocházejí-li odtud alespoň jeho předkové;

c/ který je sice jiného původu, ale je ho spolupráce jest uznána za prospěšnou pro činnost CML, o němž na návrh výboru MS rozhodne výbor ZS.

Důvodová zpráva: – První věta vyjadřuje, že členem může se stát každý katolík bez rozdílu obřadů. Církev sice má zvláštní diecése podle obřadů, poněvadž jde o udělování svátostí, které se v každém obřadě řídí vlastními předpisy. CML však má vést své členy k hlubšímu duchovnímu životu a k apoštolské činnosti – a v tom rozdíl obřadů nemá významu.

Další body blíže určují, kdo může býti členem, kteréžto bližší určení se nesmí zakládat na žádném politickém, rasovém, nebo nacionalistickém měřítku.

CML se organizuje v zemích, ve kterých již jsou místní organizace s podobným účelem pro místní usedlé katolíky. CML se může od nich lišit jen v tom případě, bude-li především určena pro katolíky, kteří jsou jiného původu než ostatní místní katolíci té které země. Občanství zde nemůže být měřítkem, neboť na témže území mohou býti katolíci téhož původu, ale různého – neb žádného – občanství nebo naopak stejného občanství a různého původu. Nemůže se zde klást za základ rozlišení podle národnosti, neboť ta se již opírá o určité osobní předsvědčení, které není náboženského charakteru.

Rovněž se toto rozlišení nemůže opírat o tu neb onu politickou koncepci – minulou nebo budoucí – neboť tím by se nespravedlivě vylučovali katolíci, kteří mají v té věci jiný názor. A CML jako čistě náboženská organizace nemá práva a nechce zasahovat do národnostního nebo politického přesvědčení svých členů.

CML jako náboženská organizace se má v této věci řídit zásadami a praxí katolické Církve. Církev sama nezasahuje do tvoření národních, územních, státních útvarů a celků, ale ve své administrační a organizační činnosti nemůže úplně přehlížet jejich existenci. Proto Církev uznává území a státní útvary tak, jak jsou právě mezinárodně uznávány a řídí se dle toho ve své administrační organizaci a terminologii. Církev jest v zásadě organizována teritoriálně. Podle této zásady Církev také uznává státní a územní útvar Československé republiky mezinárodně uznané a všechny diecése ležící na tomto území bez rozdílu národností a obřadů tvoří v církevní praxi určitou administrativní jednotku. Pro tento komplex je jediná společná nunciatura, listy sv. Otce a pod. jsou adresovány československému episkopátu, ve vatikánském rozhlase je zvláštní pořad pro Československo, který je uváděn výslovně jako pro Československo, ať se vysílá v české nebo slovenské řeči. Všechny administrační věci jsou řaděny pod záhlavím “Československo“, tak to vidíme v úředním “Annuario Pontificio“ a v “Osservatore Romano“ a pod.

CML jako náboženská organizace přijala tuto zásadu církevní praxe. Přijímá za své členy všechny katolíky pocházející z diecézí na území Československé republiky bez rozdílu obřadu, národnosti, politického neb jiného přesvědčení. Každé jiné dělení přenáší tyto rozdíly na pole čistě náboženské činnosti. Kdežto toto dělení je úplně nepolitické, neboť vychází jen z daného faktu mezinárodně a církevně uznaného, nepředpokládá ani neukládá žádné politické přesvědčení, neboť ponechává každému svobodu, aby i k tomuto faktu, jehož existenci nikdo nemůže popřít, zaujal svůj politický postoj, jaký pokládá za nejspravedlivější, ať negativní ať pozitivní, tak jak to dělá Církev. Tím ovšem CML nemá v úmyslu nikomu bránit, aby si tvořil náboženské organizace na jiné základně. Proto také uznává a respektuje Sdružení slovenských katolických studentů se sídlem v Paříži. Chce jen od druhých, aby jí bylo křesťanský a demokraticky příznáno právo organizovati se na základně, která jest uznávána v praxi Svatým Stolicem, a kterou CML proto pokládá za nejlepší.

Právě v duchu cyrilometodějské tradice CML volí tuto širší universální základnu, která dokonaleji zaručuje její nepolitický, čistě náboženský charakter a zároveň ponechává všem členům plnou svobodu politického a národnostního přesvědčení – samozřejmě, pokud se nepřičí katolické víře a mravnosti. Má za to, že každá jiná užší základna by přímo nebo nepřímo vnucovala členům určitý politický názor a vylučovala prakticky z činnosti v Lize ty, kdo mají jiný názor.

Proto CML formuluje svou ústavu tak, aby žádnému katolíku nezamezovala neb neztěžovala vstup do Ligy pro jeho politické neb jiné přesvědčení. Domnívá se, že proti tomuto stanovisku žádný upřímný katolík a demokrat nemůže mít námitek.

Bod a/ tohoto článku: “pocházející“ – voleno úmyslně toto slovo. Je širší významem a proto se vztahuje na všechny katolíky, kteří jsou kratší neb delší dobu mimo vlast

z jakýchkoli důvodů. I zde se chce CML řídit církevním stanoviskem. Podle církevních zákonů každý věřící, který má své bydliště na území určité diecése, má tam všechna práva a povinnosti bez rozdílu jeho politické neb jiné příslušnosti. Proto každý, kdo měl ve smyslu církevních zákonů bydliště v kterékoliv diecése na území ČSR, může být přijat do Ligy, přijímá-li její program. CML nechce, aby takový katolík měl nyní méně práv než měl doma. Neboť členství v Lize jako nepředpokládá, tak ani nezakládá žádné nároky politické, státoprávní neb jiné nenáboženské povahy.

Bod b/ "pocházející" se rozumí jako v bodě a/. tím se řeší otázka členství osob, které mají neb budou mít jiné občanství.

Bod c/ tím se řeší otázka sporných neb nejasných případů, spolupráce členů pocházejících z jiných zemí, čestné členství atd.

CML myslí, že tento článek má veliký význam pro zaručení čistě náboženského charakteru její činnosti. Proto jeho formulace je volena tak, aby s jedné strany zaručovala odlišení členů Ligy od jiných organizací, s druhé strany aby se vyhnula veškerému zbytečnému byrokratismu a zároveň byla zajištěna úplná svoboda politických a jiných názorů pro všechny členy – přesně v duchu katolické Církve. V tomto duchu společně a svorně bojují a trpí naši biskupové, kněží a věřící doma.

B/ Povinnosti a práva členů.

Článek 10. Člen má tyto povinnosti:

- a/ Plnit v životě soukromém i veřejném Boží a církevní přikázání ;
  - b/ vhodnými prostředky prohlubovati své náboženské vzdělání a život dle možností a požadavků svého stavu a povolání ;
  - c/ účastniti se podle možnosti společné mše svaté neb jiné společné pobožnosti ;
  - d/ modliti se denně za sbratření všech národů a sjednocení všech křesťanů jedenkrát Otče náš a Zdrávas s dodatkem : Svatá Panno Maria, oroduj za nás; Svati Cyrile a Metoději, orodujte za nás;
  - e/ účastniti se kulturně-náboženské činnosti své skupiny – dle svých možností a sil;
  - f/ odváděti členské příspěvky /této povinnosti může jednotlivce nebo celé skupiny sprostiti výbor MS/
- a tato práva :
- a/ účastniti se činnosti CML;
  - b/ podávati návrhy;
  - c/ aktivní a pasivní právo hlasovací do všech funkcí CML.
  - d/ protože členové CML berou na sebe povinnosti "Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje", mají také účast na všech duchovních darech, které kdy byly členům tohoto "Apoštolátu" uděleny církevní autoritou.

Příloha 4. Soutpis textů z listů *Vinculum* týkajících se *Nového života*

Ročník/Číslo	Strana	Autor	Poznámka
54/01 (červen)	5–6	V. Feřt	Jedná se o přílohu k 4. číslu NŽ 1954
54/03–04	1		„Zprávy z Říma jsou v NŽ, zde DODATKY“
54/03–04	2		Zpráva o financích a nákladu NŽ
54/03–04	7–8		List kněžím o NŽ
54/03–04	10		
53/03–04	11 dole		Zmínka o NŽ
51/01	3		NŽ = časopis celého exilu (naléhavost)
51/02	4		NŽ výzva k šíření
51/07			Statistika o situaci uprchlíků
53/11–12	10		Římská Veritas, Salesiánský věstník
52/08 řada 2	6–8		Situace krajanů v Anglii; CM Liga = laická organizace
54/10 řada III, č. 10 (únor, tj. dříve než číslo 1)			Změna adresy NŽ
54/10 řada III, č. 10 (únor, tj. dříve než číslo 1)	10		Dopis o NŽ v Římě, rámcový program redakce
55/02	3–4		Život NŽ
56/05	1–2	Václav Feřt	
56/07	4		
56/08	2		Přehled darů
57/01–02	8		Tiskový fond NŽ
57/05	1		O zvláštní příloze NŽ
57/06–07–08	10		Slovíčko k anketě NŽ
58/02	1		Reakce na Vinculum a NŽ
58/02	6		NŽ
59/05	1	F. Planner	Zpráva o stavu exilu
60/02			Náboženská situace v exilu, přehled organizací
60/03	4		Bilance NŽ
61/01	5		Diskuze o článku v NŽ, která už se do NŽ nehodí
61/02	3		Mons. F. Planner 25 let knězem
61/06	9		O dětské příloze NŽ – Radar
62/01	6		NŽ předplatné
65/04	3		Nový sekretář Křesťanské akademie
68/06	5		O činnosti Velehradu – tisk
71/03	10		Předplatné NŽ

Ročník/Číslo	Strana	Autor	Poznámka
72/01	6 a 12		Objednávka NŽ
73/02	4		Naše jubilea (i NŽ)
74/01			Krajanská duchovní služba
79/01	6		Krajanská duchovní služba (pochybnosti o exilu?)
86/02	2		Václav Feřt
92/04			Smrt Fr. Rochly
99/03			Zemřel F. Planner
2000/vánoce			Hana Karasová autorka příspěvků do NŽ

Příloha 5. Ostatní seriály *Nový život* v Souborném katalogu České republiky

Zdroj:

<http://aleph.nkp.cz/F/XE241PVM62L98PDMGBCY8Y9R8AFE21UU48HUKCHRH BV3U5XNGR-35046?func=file&file_name=find-b&local_base=SKCP>,

do vyhledávacího pole nutno zadat „Nový život“.

- *Nový život*. Broumov: ONV, 1958–1959; 2x měsíčně). Dříve: Za nový život naší vesnice.
- *Nový život: měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu*. Nový Jičín: Karel Dostál-Lutinov, 1896–1907.
- *Nový život: Chlumecké listy*. Chlumeck nad Cidlinou: Okresní národní výbor, 1945. Dříve Chlumecké listy: orgán okresního národního výboru.
- *Nový život: Nezávislý jihočeský týdeník*. České Budějovice: Okresní národní výbor, od června 1990 Agenpress, 1989–1991. Dříve: Nový život českobudějovického okresu.
- *Nový život: list OV KSČ a rady ONV v Břeclavi*. Břeclav: OV KSČ, 1965–?. Dříve: Nový život jižní Moravy.
- *Nový život: Noviny okresu Plzeň-jih*. Plzeň: Okresní úřad Plzeň-jih, 1960–1992. (Týdeník).
- *Nový život*. Přeštice: okresní vesnické noviny Přešticka, 1954–1990. (Týdeník). Dříve: Za novou vesnici Přešticka.
- *Spravodaj: JRD ČSSP „Nový život“*. Dobrá Niva: Jednotné rolnické družstvo ČSSP Nový život, 1989–?.
- *Zpravodaj JZD Nový život Tovačov*. Tovačov: JZD Nový život, 1988–1989.
- *Nový život*. Bratislava: ONV, 1960–1965. (Týdeník).
- *Nový život: orgán OV KSS a Rady ONV v Leviciach*. Levice: OV KSS a ONV, 1960–1967. (Týdeník).
- *Nový život: orgán Okresního výboru KSČ a Rady ONV v Blansku*. Blansko: [s.n.], 1960–1990. (Týdeník).
- *Nový život*. Litovel: ONV, 1959–1960. (Týdeník). Dříve: Nová vesnice (Litovel).
- *Nový život*. Bytča: ONV, 1958–1960. (Týdeník). Dříve: Nová rol'a.
- *Nový život: závodný časopis ROH pri závode Figaro n. p. Trnava*. Trnava: ROH pri závode Figaro n. p. Trnava, 1951–1954. (Měsíčník).

- *Nový život: měsíčník pro soudobou literaturu.* Praha: Svaz československých spisovatelů, 1949–1959. (Měsíčník). Dále jako: Plamen.
- *Nový život: mesačník pre literatúru a kultúru.* Báčsky Petrovec: Kultúra, 1949–?. (Měsíčník).
- *Nový život: list Sokolské župy Rakovnické.* Rakovník: Sokolská župa rakovnická, 1938–1948. (Měsíčník).
- *Nový život: revue literární a umělecká.* Brno: Josef Okáč v Kr. Poli, 1924. (Měsíčník).
- *Nový život: náboženský list pro český lid.* Choceň: Adolf Novotný, 1917–1924. (Měsíčník).
- *Nový život: ústřední orgán Družiny českosl. válečných invalidů, vdov a pozůstalých.* Praha: Družina československých válečných poškozců, 1917–1951. (Měsíčník).
- *Nový život: Časopis šířící myšlenku svobody.* New York: Cimler, 1899–2003?. (Měsíčník).¹⁹⁹

---

¹⁹⁹ Datace a periodicita viz JAKLOVÁ, Alena. *Čechoamerická periodika 19. a 20. století.* Praha: Academia, 2010, s. 481.

Příloha 6. *Nový život v knihovnách*

Pozn.: dlouhá pomlčka je použita pro rozmezí, spojovník pro označení dvojčísla

Národní knihovna ČR: č. 11-12/1951; č. 1/1952; č. 1/1955; č. 5/1983; č. 3,9-10/1984; č. 4/1986; č. 4-12/1991; č. 1-2-12/1992; č. 1-2-12/1993; č. 3-12/1994; č. 1-2-12/1995; č. 1-2-12/1996; č. 1-2-12/1997; č. 1-2-12/1998; č. 1-2-12/1999; č. 1-2-12/2000; č. 1-2-11-12/2001

Libri Prohibiti: Všechny exempláře.

Knihovna Památníku národního písemnictví: č. 7-8/1962; č. 3-4/1964; č. 7-8-12/1978; č. 1-12/1979; č. 1-2-12/1980; č. 1-2-12/1981; č. 1-2-12/1982; č. 1-2-12/1983; č. 1-2-12/1984; č. 1-2-12/1985; č. 1-2-12/1986; č. 1-2-6, 9-10-12/1987; č. 1-2-9-10, 12/1988; č. 11-12/1989; č. 1-2-3, 5-12/1990; č. 1-2-12/1991; č. 1-2-9, 11-12/1992; č. 1-2-12/1993; č. 1-2-12/1994; č. 1-2-12/1995; č. 1-2-12/1996; č. 1-2-10, 12/1997; č. 1-2-12/1998; č. 1-2/1999.

Ústřední knihovna UK – Archivní a depozitní středisko Lešetice: roky 1965–68 bez bližší specifikace.

Vědecká knihovna v Olomouci: č. 11/1981; č. 1-2, 5, 12/1982; č. 4-5, 7-8-11/1983; č. 3-4, 9-10/1984; č. 1-2, 5-9-10/1986; č. 6-12/1987; č. 1-2-4, 7-8-11/1988; č. 1-2-3, 6, 9, 12/1989; č. 1-2-4, 6-7-8, 11/1990; č. 5/1991; č. 3/1993; č. 11/1994; č. 4/1995; č. 5-6/1996.

Knihovna Centra Aletti: č. 1-6/1949; č. 2-4, 6-8, 10-12/1950; č. 1-7/1951; č. 3-4/1953; kompletní ročníky 1954–2001.

Knihovna Jihočeské univerzity – Teologická fakulta České Budějovice: č. 1-10/1954; č. 1-11-12/1955; č. 1-12/1957; č. 1-12/1958; č. 1-12/1959; č. 1-12/1960; č. 1-12/1961; č. 1-12/1962; č. 1-12/1963; č. 1-12/1964; č. 1-12/1965; č. 1-12/1966; č. 1-12/1967; č. 1-12/1968; č. 1-12/1969; č. 1-12/1970; č. 1-12/1971; č. 1-12/1972; č. 1-12/1973; č. 1-12/1974; č. 1-12/1975; č. 1-12/1976; č. 1-12/1977; č. 1-12/1978; č. 1-12/1979; č. 1-2-12/1980; č. 1-2-12/1981; č. 1-2-12/1982; č. 1-2-12/1983; č. 1-2-12/1984; č. 1-2-12/1985; č. 1-2-12/1986; č. 12/1989; č. 1-2, 4-5, 9-10-11/1990; č. 11/1991; č. 6-7/1992; č. 1-2-12/1993; č. 1-2-12/1994; č. 1-2-12/1995; č. 1-2-12/1996; č. 1-2-12/1997; č. 1-2-12/1998; č. 1-2-12/1999; č. 1-2-12/2000; č. 1-2-11-12/2001.

Plzeň – Knihovna kardinála Berna: č. 1-4, 6/1951; 1-2-4, 6-7-10/1954; kompletní ročníky 1955–2001.

Dominikánská knihovna – Bibliotheca Dominicana, provinční knihovna OP: č. 4, 11/1982; č. 5-6, 9-10/1983; č. 1-2-3, 6-12/1984; č. 1-2-12/1985; č. 1-2-7-8, 12/1986; č. 1-2-3, 6, 9-10-12/1987; č. 1-2-4, 7-8-9-10/1988; č. 1-2-12/1989; č. 1-2-12/1990; č. 1-2-4, 6-7-8, 12/1991; č. 11-12/1992; č. 1-2-12/1993; č. 1-2-7-8, 11-12/1994; č. 1-2-12/1995; č. 1-2-12/1996; č. 1-2-12/1997; č. 1-2-12/1998; č. 1-2-12/1999; č. 1-2-6, 9-10-11/2000; č. 1-2-9-10/2001.

Česká provincie Tovaryšstva Ježíšova – rezidence Praha – Archiv: kompletní ročníky 1949–1990.

**Příloha 7. Přehled všech čísel *Nového života*
– počet stran, termín vydání**

1949/01 – 1949/06 Londýn, cyklostyl		
1	červenec	18
2	15. 8.	14
3	září	22
4	říjen	22
5	listopad	26
6	prosinec	20
		122
1950/01 – 1950/12 Londýn, cyklostyl		
1	leden	34
2	únor	28
3	březen	32
4	duben	32
5	květen	34
6	červen	36
7	červenec	30
8	srpen	22
9	září	24
10	říjen	24
11	listopad	22
12	prosinec	24
		342
1951/01–02 – 1951/11–12 Londýn, tisk		
1-2		16
3		16
4		16
5		16
6		16
7		16
8-9		24
10		16
11-12		16
		152
1952/01 – 1952/10–12		
1		16
2-3		16
4-5		16 (dvojčíslo kvůli nemoci v redakci)
6-7		16
8-9		16 (kvůli financím, pozn. na s. 16)
10-12		16 (trojčíslo kvůli financím)
		96
1953/01–02 – 1953/09–11		
1-2		16 (dvojčíslo kvůli financím)
3-4[5]	březen–květen	16
6-8		16 (trojčíslo kvůli financím)
9-11	září–listopad	16
		64

1954/01 – 1954/10 Řím poprvé číslování po stránkách		
1	–	20
2	–	16+4
3	–	20
4 (červen)	25. 5.	20
5	25. 6.	20
6-7	27. 7.	32
8	27. 9.	20
9	25. 10.	20
10	24. 11.	20
		192
1955/01 – 1955/11–12		
1	8. 1.	24
2	3. 2.	24
3	28. 2.	24
4	25. 3.	24
5	26. 4.	24
6	28. 5.	24
7	22. 6.	24
8-9	5. 8.	32
10	12. 10.	24
11-12	26. 11.	36
		260
1956/01 – 1956/11–12		
1	9. 1.	20
2	3. 2.	20
3	5. 3.	24
4	23. 3.	24
5	3. 5.	24
6	30. 5.	24
7-8	30. 6.	36
9	20. 9.	24
10	25. 10.	24
11-12	30. 11.	36
		256
1957/01 – 1957/12		
1	5. 1.	24
2	25. 1.	24
3	28. 2.	24
4	4. 4.	28
5	4. 5.	24
6	27. 5.	24
7-8	27. 6.	40
9-10	28. 10.	32
11	15. 11.	24
12	5. 12.	32
		276
1958/01 – 1958/12		
1	15. 1.	20
2	31. 1.	20
3	28. 2.	24
4	25. 3.	28

5	6. 5.	24
6	26. 5.	24
7-8	26. 6.	28
9	15. 9.	24
10-11	31. 10.	40
12	3. 12.	28
		260
1959/01 – 1959/12		
1	15. 1.	28
2	12. 2.	28
3	12. 3.	24
4	11. 4.	24
5	15. 5.	28
6	8. 6.	28
7-8	15. 7.	28
9	20. 9.	28
10-11	20. 10.	32
12	5. 12.	28
		276
1960/01 – 1960/12		
1	15. 1.	28
2	15. 2.	28
3-4	15. 3.	36
5	15. 4.	28
6	15. 5.	28
7-8	15. 6.	36
9-10	15. 9.	36 (Pozn.: z nejrůznějších technických důvodů dvojčíslo: s. 220)
11	15. 10.	28
12	15. 11.	28
		276
1961/01 – 1961/12		
1	15. 12. 60	24
2	20. 1.	24
3	20. 2.	28
4	20. 3.	24
5	20. 4.	28
6	20. 5.	24
7-8	20. 6.	32
9-10	20. 9.	28
11	20. 10.	28
12	20. 11.	24
		264
1962/01 – 1962/12		
1	20. 12. 61	28
2	20. 1.	24
3	20. 2.	28
4	20. 3.	28
5	20. 4.	24
6	20. 5.	24
7-8	20. 6.	28
9-10	20. 9.	28
11	20. 10.	24
12	20. 11.	28

		264
1963/01 – 1963/12		
1	20. 12. 62	24
2	20. 1.	24
3	20. 2.	24
4	20. 3.	24
5	20. 4.	24
6	20. 5.	24
7-8	20. 6.	32
9-10	20. 9.	28
11	20. 10.	24
12	20. 11.	28
		256
1964/01 – 1964/12		
1	20. 12. 63	24
2	20. 1.	28
3	20. 2.	24
4	20. 3.	24
5	20. 4.	24
6	20. 5.	28
7-8	20. 6.	28
9-10	20. 9.	28
11	20. 10.	24
12	20. 11.	24
		256
1965/01 – 1965/12		
1	20. 12. 64	24 (v údajích o datu je chyba tisku – 1965)
2	20. 1.	24
3	20. 2.	24
4	20. 3.	24
5	20. 4.	24
6	20. 5.	24
7-8	30. 6.	28
9-10	30. 9.	28
11	30. 10.	28
12	30. 11.	24
		252
1966/01 – 1966/12		
1	31. 12. 65	24
2	31. 1.	20
3	28. 2.	24
4	31. 3.	28
5	30. 4.	24
6	31. 5.	24
7-8	30. 6.	28
9-10	15. 9.	28
11	31. 10.	28
12	30. 11.	24
		252
1967/01 – 1967/12		
1	31. 12. 66	24
2	31. 1.	24
3	1. 3.	28

4	1. 4.	24
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	1. 7.	28
9-10	15. 9.	28
11	20. 10.	24
12	30. 11.	28
		256
1968/01 – 1968/12		
1	31. 12. 67	24
2	31. 1.	24
3	1. 3.	28
4	1. 4.	28
5	1. 5.	28
6	1. 6.	24
7-8	1. 7.	28
9-10	1. 10.	28
11	1. 11.	24
12	1. 12.	28
		264
1969/01 – 1969/12		
1	1. 1.	24
2	1. 2.	24
3	1. 3.	24
4	1. 4.	28
5	1. 5.	24
6-7	15. 6.	28
8-9	1. 9.	28
10	1. 10.	24
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		252
1970/01 – 1970/12		
1	1. 1.	24
2	1. 2.	24
3	1. 3.	28
4	1. 4.	24
5	1. 5.	24
6-7	15. 6.	28
8-9	15. 7.	28
10	30. 9.	24
11	31. 10.	24
12	1. 12.	24
		252
1971/01 – 1971/12 celobarevná obálka		
1	30. 12. 70	24
2	31. 1.	24
3	1. 3.	24
4	1. 4.	24
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	1. 7.	28
9-10	15. 9.	28

11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		248
1972/01 – 1972/12		
1	1. 1.	24
2	1. 2.	24
3	1. 3.	24
4	1. 4.	24
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	1. 7.	28
9-10	15. 9.	28
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		248
1973/01 – 1973/12		
1	1. 1.	24
2	1. 2.	24
3	1. 3.	24
4	1. 4.	24
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	1. 7.	28
9-10	1. 10.	28
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		248
1974/01 – 1974/12		
1	1. 1.	24
2	1. 2.	24
3-4	1. 4.	28
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7	1. 7.	24
8	1. 8.	24
9-10	1. 10.	28
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		248
1975/01 – 1975/12		
1	1. 1.	24
2	1. 2.	24
3	1. 3.	24
4	1. 4.	24
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	1. 7.	28
9-10	1. 10.	28
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		248
1976/01 – 1976/12 – na konci se objejuje obsah ročníku		
1	1. 1.	24

2	1. 2.	24
3	1. 3.	24
4	1. 4.	24
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	1. 7.	28
9-10	1. 10.	28
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		248
1977/01 – 1977/12		
1	1. 1.	24
2	1. 2.	24
3	1. 3.	24
4	1. 4.	24
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	15. 7.	28
9-10	1. 10.	28
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		248
1978/01 – 1978/12		
1	1. 1.	24
2	1. 2.	24
3	1. 3.	24
4	1. 4.	24
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	1. 7.	28
9-10	1. 10.	28
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		248
1979/01 – 1979/12		
1	1. 1.	24
2	1. 2.	24
3	1. 3.	24
4	1. 4.	24
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	1. 7.	28
9-10	1. 10.	28
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		248
1980/01 – 1980/12		
1-2	1. 2.	28
3	1. 3.	24
4	1. 4.	24
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	1. 7.	28

9-10	1. 10.	28
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		228
1981/01 – 1981/12		
1-2	15. 1.	28
3	1. 3.	24
4	1. 4.	24
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	1. 7.	24
9-10	1. 10.	24
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		220
1982/01 – 1982/12		
1-2	1. 2.	28
3	1. 3.	24
4	1. 4.	24
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	1. 7.	24
9-10	1. 10.	24
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		220
1983/01 – 1983/12		
1-2	1. 2.	28
3	1. 3.	24
4	1. 4.	24
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	1. 7.	24
9-10	1. 10.	24
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		220
1984/01 – 1984/12		
1-2	1. 2.	28
3	1. 3.	24
4	1. 4.	24
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	1. 7.	24
9-10	1. 10.	24
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		220
1985/01 – 1985/12		
1-2	1. 2.	28
3	1. 3.	24
4	1. 4.	24

5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	15. 7.	24
9-10	1. 10.	24
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		220
1986/01 – 1986/12		
1-2	1. 2.	28
3	1. 3.	24
4	7. 4.	24
5	1. 5.	24
6	1. 6.	24
7-8	1. 7.	24
9-10	1. 10.	24
11	1. 11.	24
12	1. 12.	24
		220
1987/01 – 1987/12		
1-2	1. 2.	24
3	–	20
4	–	24
5	–	24
6	–	24
7-8	–	24
9-10	–	24
11	–	24
12	–	24
		212
1988/01 – 1988/12		
1-2	–	24
3	–	24
4	–	24
5	–	24
6	–	24
7-8	–	24
9-10	–	24
11	–	24
12	–	24
		216
1989/01 – 1989/12		
1-2	–	24
3	–	24
4	–	24
5	–	24
6	–	24
7-8	–	24
9-10	–	24
11	–	24
12	–	24
		216
1990/01 – 1990/12		
1-2	–	24

3	–	24
4	–	24
5	–	24
6	–	24
7-8	–	24
9-10	–	24
11	–	24
12	–	24
		216
1991/01 – 1991/12		
1-2	–	24
3	–	24
4	–	24
5	–	24
6	–	24
7-8	–	24
9-10	–	24
11	–	24
12	–	24
		216
1992/01 – 1992/12		
1-2	–	24
3	–	24
4	–	24
5	–	24
6-7	–	24
8-9	–	24
10	–	24
11	–	24
12	–	24
		216
1993/01 – 1993/12		
1-2	–	24
3	–	24
4	–	24
5	–	24
6	–	24
7-8	–	24
9-10	–	24
11	–	24
12	–	24
		216
1994/01 – 1994/12		
1-2	–	24
3	–	24
4	–	24
5	–	24
6	–	24
7-8	–	24
9-10	–	24
11	–	24
12	–	24
		216

1995/01 – 1995/12		
1-2	–	24
3	–	24
4	–	24
5	–	24
6	–	24
7-8	–	24
9-10	–	24
11	–	24
12	–	24
		216
1996/01 – 1996/12		
1-2	–	24
3	–	24
4	–	24
5	–	24
6	–	24
7-8	–	24
9-10	–	24
11	–	24
12	–	24
		216
1997/01 – 1997/12		
1-2	–	24
3	–	24
4	–	24
5	–	24
6	–	24
7-8	–	24
9-10	–	24
11	–	24
12	–	24
		216
1998/01 – 1998/12		
1-2	–	24
3	–	24
4	–	24
5	–	24
6	–	24
7-8	–	24
9-10	–	24
11	–	24
12	–	24
		216
1999/01 – 1999/12		
1-2	–	24
3	–	24
4	–	24
5	–	24
6	–	24
7-8	–	24
9-10	–	24

11	–	24
12	–	24
		216
2000/01 – 2000/12		
1-2	–	24
3	–	24
4	–	24
5	–	24
6	–	24
7-8	–	24
9-10	–	24
11	–	24
12	–	24
		216
2001/01 – 2001/12		
1-2	–	24
3-4	–	24
5-6	–	24
7-8	–	24
9-10	–	24
11-12	–	24
		148